שנה טובה
■ ה"גראנד־פרי" ירוץ עשר שנים באשקלון. עם "פורמולה" ■ גברים לעניין בתפקיד "אחים בוגרים" של נערים שגדלים בלי אבא
■ מומחה היין שלנו ביקר ביקב הברון המקורי. בצרפת ■ חבר'ה התארגנו לשיט בחופי חורכיה, ביאכטה שכורה ■ במידבר, מים: ג'יפ פרץ בנגב ■
■ האספן. האמנות של עולם המיקרא היא התחביב שלו ■ אב ובנו יצאו לטיול. במקום חגיגת בר־מצוה ■ מתנות לחגים: אבזרים וצעצועים לרכב ■
מעריב

Bogart
בוגרט־
אפטר שייב,
או דה טואלט,
דאודורנט,
קצף גילוח,
סבון.
בוגרט. נשים לא עומדות בפניו

משימה אפשרית פחות תאונות בת"א-יפו

עיריית תל-אביב-יפו עושה מאמצים להגדיל את הבטיחות בכבישי העיר.

תוצאות: 74% ירידה בהרוגי-תאונות, ירידה משמעותית בפגיעה בילדים ובקשישים.

ברוב התאונות בעיר מעורבות מכוניות מערים אחרות.

מאת ברק ליבאי

יוסף גבעול, ראש אגף התנועה

הולכי רגל ברמת אביב

שלמה פלדמן, מנהל אגף התנועה

תאונות הדרכים עלו לאחרונה לסדר היום הציבורי. על רקע מספר הנפגעים הגדול בישראל, בולטת שבעתיים הירידה המשמעותית בתאונות הדרכים בתל-אביב. באגף התנועה בעירייה שמים דגש על העבודה היום-יומית, שעכשיו נראים פירותיה. המלאכה עדיין רבה, טוענים בעיריית ת"א, וכל עוד יש נפגע אחד – לא הושלמה.

אגף התנועה של עיריית ת"א הוא הכתובת לכל נושא התחבורה בעיר. האגף אחראי לתכנון, בצוע, תאום ואחזקה של מערך התנועה והחנייה בעיר. תחום הטיפול של האגף כולל רמזורים, שיפורים הנדסיים ובטיחותיים בתחום התנועה ומערך התנייה והאכיפה. אגף התנועה מרכז את פעילות מטה הבטיחות העירוני, המהווה חוד החנית במלחמה בתאונות הדרכים, והכולל בתוכו נציגים מהעירייה, משרד התחבורה, המשטרה, נציגי ציבור של המועצה הלאומית למניעת תאונות, וגופים נוספים.

הדרכה מגיל שבע עד שבעים ושבע

מרכזי ההדרכה והחינוך לנהג הזהיר והאדיב שיפתחו בקרוב, האחד בצפון העיר והשני על יד פארק דוידוב, הם דוגמה טובה לפעילות המונעת בתל-אביב. מדובר במיגרשים, המצוידים במיטב המכשור המודרני ללימוד נושא התנועה הבטוחה. כבר בשנה הקרובה יפקדו את המרכזים כ-6000 תלמידים, שיודרכו במסגרת יום למודים מיוחד על ידי מדריכים מנוסים. חלקם יסע במכוניות קטנות, וחלקם האחר יתרגל נסיעה נכונה באופניים. גם חניכי תנועות הנוער ישותפו בפעילות המגרשים וילמדו כל הקשור לנסיעה בטוחה. פעולות הדרכה יקויימו גם בקרב הקשישים, שהם הנפגעים העיקריים של הקטל בדרכים. פעולות ההדרכה בנושא נקיטת אמצעי זהירות בכביש ייעשו תוך שתוף פעולה עם מועדוני קשישים ובתי אבות.

"בכוונתנו להפוך את מגרשי ההדרכה למרכז חינוכי לנהיגה זהירה ואדיבה" מסביר יוסף גבעול, ראש אגף התנועה בעירייה. "חשוב שתושבי הערים הסמוכות, המגיעים לתל-אביב, ידעו שכאן חייבים לנהוג באדיבות. העובדה ש-70% מהתאונות בעיר נגרמות על ידי נהגים שאינם גרים בה, מדגישה צורך זה. ללא שיתוף פעולה בין כל ערי הסביבה בפיתוח עורקי תנועה ובמלחמה בתאונות, לא נוכל להצליח להביא לזרימה שוטפת ובטוחה של התנועה".

"אנו לא חוסכים במאמצים ובאמצעים כאשר מדובר בנושא תאונות הדרכים", ממשיך גבעול, "סכומי כסף ניכרים מושקעים ברימזור, שילוט והקמת מבנים כמו גשרים להולכי רגל. באגף התנועה בודקים את הנתונים הקשורים לתאונות דרכים שארעו, מסיקים מסקנות מיידיות ועורכים שינויים בהתאם. לדוגמא, ברחוב ברודצקי שבו היה אחוז התאונות גבוה יחסית, הוקם אי תנועה, דבר שצמצם את מספר התאונות לאפס בזמן האחרון. גם בצומת הרחובות מזא"ה ומלצ'ט ירד מספר התאונות משש לאפס תוך שנה, וזאת לאחר שיפור התשתית. אנו מצידנו עושים הכל כדי לשפר את התנאים הפיזיים. אולם חובה לזכור שהגורם האנושי הוא הקובע בראש ובראשונה את מצב הדברים. ללא ציות לתמרורים וללא נהיגה זהירה ובטוחה לא תהיה תועלת בכל ההשקעות. מחקרים שנערכו מורים, שהגורם החשוב ביותר במלחמה בתאונות הוא הנהג, ושהתנהגות נכונה בכביש היא המפתח להגברת הבטיחות".

לבעיות התנועה בת"א קשר ישיר למלחמה בתאונות. "תנועה רבה וצפופה אינה מביאה בהכרח ליותר נפגעים בתאונות", מסביר שלמה פלדמן, מנהל אגף התנועה. "להיפך, דווקא שעות הלילה, כשהכבישים ריקים יחסית, והנהגים נוטים לפתח מהירות גבוהות, מועדות יותר לתאונות קשות. בכל מקרה, אנו מאמינים שהפעולות הרבות להקלת עומס התנועה ובעיות החנייה עזרו להורדת מספר התאונות בעיר. המספרים מעידים על כך בברור. מספר ההרוגים בתאונות ירד מ-16 ל-7 בשנה, ירידה חסרת תקדים".

תחום החנייה הוא אחד הבעייתיים בנושא התחבורה בת"א. מכוניות שחנו בנתיבי תנועה קריטיים ועל המדרכות פקקו בעבר נתיבים שלמים, יצרו תורי ענק וגרמו לנפגעים רבים. שיטת סנדלי הדנוור, שהוכנסה בלית ברירה על ידי העירייה, הוכיחה את עצמה. גם מקטרגיה של השיטה מודים ששחררה נתיבים קריטיים מהפרעות לתנועה. הנהג הישראלי, שהתעלם מאזהרות אחרות וקנסות, הבין את המסר. גם שיטת החנייה באזורים (צבעי תכלת לבן) הוכיחה את עצמה. תושבי האזור חונים בו ללא הגבלה, והשאר בפרקי זמן מוגבלים. כך ניתן לקבל בת"א שרותים, ולא לסתום את העיר לשעות רבות. 130 חניונים, הפועלים כבר ברחבי העיר, מספקים תשובה נוספת לבעיה. אגף התנועה בעירייה שם דגש מיוחד על חניוני "חנה וסע" ליד רידינג וליד תחנת הרכבת. במקומות אלה מבוצעות פעולות שיפוץ, גינון והוספת תאורה וטלפונים. הכנסת מזגנים לאוטובוסים ויעול השירות נותנים כבר היום תשובה מהירה ונוחה לבאים מבחוץ לעיר, שאינם רוצים להיכנס לסבך התנועה. הרחבת השימוש בחניונים אלה תחסון זמן למשתמשים ותמנע פקקים ותאונות מיותרות.

פעולות הסינדול ("אנו נוקטים בפעולות אלה בצער רב ובאין אלטרנטיבה אחרת" מדגיש יוסף גבעול), איפשרו לאגף התנועה לנסות שיפור נוסף בתנועה בעיר – הנתיב המחיר. ברחוב אבן גבירול, לדוגמא, מפונה נתיב נוסף בשעות מסויימות, ובאמצעות תאום הרמזורים מתאפשרת זרימת התנועה מהר ככל האפשר. ממרכז בקרת התנועה המשוכלל, אליו מחוברים רוב הרמזורים בעיר, שולטים על הנתיבים המהירים ועל שאר האזורים. נסיון יהודי שיערך בקרוב הוא הפעלת גנרטורים למספר רמזורים עיקריים. דבר זה ימנע הפרעות במקרה של הפסקת חשמל. בינתיים, בכל מקרה של תקלה ברמזור או תקלה אחרת, ניתן לפנות למוקד העירוני, שמספרו 437314/5.

מסתבר משיחתנו עם ראש אגף התנועה שהדגש העיקרי יושם בעתיד על מניעת תאונות, תוך גיוס משאבים הכרחיים או בלעדיהם. אסור להשלים עם הקטל בדרכים המתרחש ומתגבר לנגד עינינו".

מגרש הדרכה בגנון העיר

בראיון מיוחד: מזכ"ל המועצה למניעת תאונות

יש לשנות יחס החברה הישראלית כלפי עברייני תנועה. • תוכננה פעילות ענפה עם פתיחת שנת הלימודים.

מאת ד. בתיה

שנת הלימודים שנפתחה בימים אלה, מחייבת את כולם למשנה זהירות ולמאבק ציבורי כולל בתאונות הדרכים. בוגלר, לשעבר ראש מחלקת תנועה במטה הארצי, מציין בהקשר זה את העובדה ש־22 אחוזים מכלל 182 הולכי הרגל שניספו ב־1986 בתאונות דרכים היו ילדים מתחת לגיל 14.

המועצה הלאומית למניעת תאונות חרטה על דגלה את נושא מניעת התאונות בדרכים מאז הקמתה בשנת 1954 מאיחוד של מספר עמותות מקומיות בת"א, חיפה וערים אחרות.

מסקירת פעילות המועצה מאז הקמתה עולה כי בשנת 1954 נעו בדרכי ישראל 45,000 כלי רכב, מספר התאונות היה 4,691 בהן 184 הרוגים – מעל 10 תאונות על כל 100 כלי רכב. בשנת 1986 נעו 800,000 כלי רכב בדרכים, ומספר התאונות המלוות בנפגעים היה 14,576, בהן 415 הרוגים – כלומר, קצת פחות מ־2 תאונות על כל 100 כלי רכב.

למועצה 49 סניפים ועיקר עבודתה נעשה על ידי מתנדבים. במוסדותיה המרכזיים: מועצה ארצית, הנהלה ומזכירות, מכהנים מתנדבי הסניפים, ומי שנתמנו על ידי שר התחבורה שהוא יו"ר המועצה על פי חוק. שר התחבורה האציל מסמכותו על פי התקנון לשופט דב לוין, המכהן כיו"ר המועצה הלאומית למניעת תאונות. צוות העובדים בשכר של המועצה מצומצם ביותר ומרוכז בחמישה מרכזי הפעלה: ירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע והמרכז.

"פעילות המועצה", אומר בוגלר, "מתבצעת בארבעה תחומים: חינוך, הסברה, הדרכה וסיוע למשטרת ישראל באכיפה.

"בתחום החינוך מפעילה המועצה שתי ניידות הדרכה שבכל אחת מהן מרכיבים של מגרש הדרכה: מכוניות נוסעות, 15–20 זוגות אופניים, מערכת רמזורים ותמרורים ואמצעים דידקטיים אחרים. שנת הלימודית תשמ"ח מציינת ראשיתה של תנופה מחודשת בפעילות ניידות ההדרכה בבתי הספר בערים שבהם אין מגרשי הדרכה קבועים".

שמואל בוגלר

"החברה הישראלית מתייחסת בסלחנות רבה מאוד לעבירות תעבורה ולתאונות בדרכים", קובל מזכ"ל המועצה הלאומית למניעת תאונות נצ"מ (בדימוס) שמואל בוגלר בראיון מיוחד עם פתיחת שנת הלימודים. "נהגים מערימים בפרהסיה על המשטרה; גנבים, אנסים ושודדים מבצעים פשעיהם בהסתר, בעוד עבירות התנועה נעשות לעיני כל", אומר בוגלר ומוסיף כי יחס החברה כלפי עברייני מס הכנסה דומה ליחסה לעברייני תנועה, אולם מעבירות מס, שגם אותן יש לגנות, אין נהרגים".

"המועצה לא מדירה רגליה גם מגני הילדים, בהם היא היוזמת והדוחפת לחינוך לבטיחות בדרכים".

תלמידי כיתות ד'-ה' לומדים באמצעות הניידות, כללי זהירות להולכי רגל – "הליכה נכונה", ורכיבה נכונה על אופניים. בכיתות הגבוהות ט'-י' מפעילה המועצה פרוייקט חדשני של "מחוייבות אישית", המחנך למודעות לזהירות בדרכים. לנערים המתנדבים תפקיד כפול: סיוע למועצה בפעילות בקהילה ועזרה בהחדרת מודעות לזהירות בדרכים בקרב דרדקים.

"פעילות זו של ניידות ההדרכה היא חלק מתעשיית הענפה המתוכננת בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות לשנת הלימודים שבאה עלינו לטובה", אומר שמואל בוגלר, ומונה תכניות נוספות:

"מרבד – שעניינה 'הליכה נכונה' לכיתות א'-ג'; אורן – אופניים ורכיבה נכונה לכיתות ד'-ה'-ו'; מצפן – צפיה במצבים וניתוח אירועים.

בתחום ההדרכה פועלת המועצה בשיתוף עם משרד התחבורה וגורמים נוספים במסגרת המכון הארצי להכשרת נהגים. המכון מפעיל קורסים לנהיגה מונעת לנהגים שלא צברו נקודות חובה וקורסים לנהיגה נכונה לנהגים שצברו 6 נקודות ויותר והשתתפותם בקורס היא חובה על פי חוק.

כמו כן מסייעת המועצה לצה"ל בארגון קורסים לנהיגה מונעת. מזכ"ל המועצה מציין כי ארגונו מקיים הדרכה מיוחדת לציבורי יעד מוגדרים כגון נהגים במקומות עבודה, הורים, קשישים ועוד.

גולת הכותרת של המועצה בתחום ההסברה הינה, לדברי שמואל בוגלר, הפעלת "המשכנע" (מתקן מיוחד להדגמת חשיבות השימוש בחגורת בטיחות בעיר) במקומות ציבוריים. כמו כן מנפיקה המועצה עלוני הסברה, כרזות וכדומה. "המועצה", אומר בוגלר, "אינה מנסה להתחרות בתחום ההסברה עם המינהל לבטיחות בדרכים שהוקם ב־1981. יש אוכלוסית יעד אחת – הציבור בארץ -- וכלפיו יש לרכז המשאבים ולא לבזבזם".

פינה חמה בלב יש לשמואל בוגלר לפעילות המועצה בתחום הסיוע למשטרה באכיפת החוק. נצ"מ (בדימוס) בוגלר, שבעת הקמת המועצה הלאומית למניעת תאונות עסק בתחום זה בהיותו תובע משטרתי, וכמי ששימש שנים רבות כראש מחלקת התנועה במטה הארצי, רואה חשיבות רבה בפעילות "משקיפי התנועה" של המועצה. אלפי "משקיפי התנועה" הם ה"חיילים" של המועצה המקדישים ממרצם ומזמנם לאכיפת חוקי התעבורה. מזכ"ל המועצה מתאר את תרומתם הרבה של המשקיפים בהכוונת התנועה בצמתים רגישים כאשר הרמזורים אינם מסוגלים להעביר את כמות הרכב הרבה הנוסעת בכביש. למשקיפים מדים מיוחדים הכוללים אפוד כחול וכובע.

כדי שיוקנו להם סמכויות אכיפה, התנדבו משקיפים רבים ל"משמר האזרחי", וזכו לתעודות שוטר.

המשקיפים עוסקים גם באיתור מפגעים בטיחותיים ומשמשים לדברי בוגלר, כ"עיניים של הרשות המקומית". כמו כן מאתרים המשקיפים "נהגים אדיבים" ודואגים לציינם. "בהיותי ראש מחלקת התנועה נהגתי לאמר שדו"ח אינו מטרה אלא אמצעי, ויש לנהוג בנהגים בשיטת המקל והגזר. לעתים עדיף לשכנע ולהסביר מאשר לרשום דו"ח תנועה", אמר בוגלר.

מבצעים נוספים שעורכת המועצה הינם בדיקת תקינות רכב ללא תשלום, וזאת בשיתוף קציני בטיחות בתעבורה המתנדבים למשימה, ובדיקת תקינות אופניים במרכזי הערים.

לסיכום מדגיש מזכ"ל המועצה את היעדים המרכזיים העומדים לפני המועצה בתקופה הקרובה:

א. הגדלת מספר המתנדבים כדי להרחיב את המודעות לזהירות בדרכים על ידי השפעת הפעילים על סביבתם.

ב. השתלבותם של נהגים רבים נוספים בפרויקט "הנהג הזהיר" המאורגן על ידי המועצה.

ג. שנוי תפיסת אצל ראשי המדינה והקהילות כלפי תנועה בדרכים. בתחום זה קורא בוגלר לדוגמא אישית של שרים, ח"כים וראשי רשויות, שישמשו כעמוד האש ההולך לפני המחנה.

ד. העמדת המלחמה בתאונות בדרכים בראש סולם העדיפויות הלאומי על ידי הממשלה, כפי שתבע יו"ר המועצה, השופט דב לוין.

"הגיע הזמן להתחיל לחשוב. על הנהג הישראלי לתכנן נסיעתו מבעוד מועד, למתן המהירות, לציית לתמרורים ולהשתמש בחגורת בטיחות גם בעיר. 21,204 נפגעים ו־415 הרוגים חייבים להדליק אור אדום בפני כולנו ולהביא את הציבור הישראלי כולו ליתר זהירות בדרכים" מסיים בוגלר.

סע על בטוח
מוסף לבטיחות בדרכים
עורכת: שושי שמיר
מערכת: פנחס שמיר, ברק ליבאי, שי לב, נתן אור, ר.ב. טנצר, מיכאל לוי
עריכה גרפית: חלי מימון
הפקה: יהודית ברט
צילום: קרינה אבידרור
הפצה: אורטל חוברות מיוחדות ב"מעריב", גאולה 58 תל־אביב, 03-662885.

"מנהלים בכירים" ו"טניס" – צירוף שהולך טוב ביחד. מדי שנה נערכת במלון הדאכדיה תחרות טניס המיועדת אך ורק למנהלים בכירים. ששים משתתפים חוכאים לראות בעצמם מנהלים בכירים או "סתם" אח"מים נטלו חלק בתחרות. כמו למשל הרביעיה שבתמונה (משמאל): שגריר קנדה בישראל ג'יימס ברטלמן, מנכ"ל מלונות "דן" עמי פדרמן, פל ברודי וסמנכ"ל "הרץ" בישראל, רזי גאוני.

■ השר אברהם שריר היה מודאג קצת, בישיבת הממשלה ביום ראשון לפני שבוע: כבת־אחת נפוצו מכמה כיוונים השמועות (גם בכתובים) שרוני מילוא עתיד לאייש את מישרת שר המשפטים, מישרה ששריר נושא בה, בנוסף לתיק התיירות. במהלך הישיבה יכול היה שריר לחזור לקצב־הנשימה הרגיל שלו: פתק מראש הממשלה יצחק שמיר הבהיר לו בפירוש שאין כל אמת בשמועות, אין לידיעה כל שחר. ואז התחילו "חוגים מדיניים" לנסות לברר, איך זה ששמועה כזאת נפוצה ממש באותו זמן מכמה מוקרים. היו כאלה שהפנו את האצבע לעברו של מילוא עצמו, אבל לך תדע.

■ מעצבת־האופנה בילי היימן מתחתנת עם ירידה־מזה־שנה, גיש חסין, ג'וש, מעצב וארכיטקט, עיצב את החנות "בילי אשטון" של אשתו.

■ האם זה נכון שמקימי התחנה המרכזית החדשה מציעים להקדיש שתי קומות לתחנת גלי צה"ל, כדי להיראות באור טוב יותר בעיני צ'יץ' ושאר האנשים האחראים לרשיונות ותהליכים ביורוקרטיים?

■ תראו לי עוד מישהו שעולה בדרגה ולא מרפיס לעצמו מיד כרטיסי ביקור עם הדרגה החדשה. צה"ל לא יודע איזו חסכנית הוא מפסיד עקב פרישתה של תת־אלוף עמירה דותן, קצינת ח"ן ראשית. דותן, הראשונה בתפקיד זה שוכתה בדרגת תת־אלוף, לא זרקה לפח את ה"שנות־טובות" הצה"ליות מהימים שהיתה אלוף־מישנה. בכרטיסי הברכה ששלחה לקראת החגים למכריה הרבים, עליהם הוסיפה הפעם ברכת פרידה, מחקה בעט את המ' של "אל"מ" והוסיפה בהתחלה ת', כך שיתקבל "תא"ל".

■ טיסת "אייר פראנס" מישראל לפריז. בין הנוסעים – עמוס קינן ומפיק־הסרטים דורון ערן, בדרך לפגישה בארה"ב עם דייויד פול ("סטארסקי והאטץ'"), העתיד להפוך את "בדרך לעין חרוד" של קינן לסרט, אם ירצה השם. בדרך, מעל הים, ניכרת תזזית קלה אצל הדיילים. יותר מדי תנועה, יותר מדי זעה, נוסעים מיומנים מרגישים בזה מיד. מדי־פעם נשמעת ברמקול הקריאה: "הנוסע רג'אלה מתבקש לגשת לקדמת המטוס". שום רג'אלה לא מתרומם ממושבו, הפאניקה גוברת. הנוסעים מתחילים לפתח תיאוריות־לחץ, משהו כמו "רג'אלה אי־שם בלוב, מזוודתו מתקתקת מתחתינו ממש בשניות אלו". ערן פונה לקינן: נניח שאנחנו מגיעים לקדאפי, במקום לדייויד סול, תוכל להפעיל איזה קשר? קינן נראה רגוע: "לאיזו מדינה ערבית לא נגיע, חלילה, אדאג שיהיה בסדר. תירגע. טלפון אחד ואנחנו מסודרים". ערן, איכשהו, לא נרגע – אלא כשהתברר שאותו רג'אלה מסתורי אינו אלא... תינוק. ה"בורדינג קארד" שלו היה בידי הדיילים, ואלה, שלא העלו בדעתם שמדובר בעולל בלבד, חיפשוהו שוב ושוב. מסקנה: ילד בן כמה חודשים לא עונה תמיד לקריאות של דיילים.

■ שימי תבורי וג'ניפר שוב נפרדים, מדברים על גירושין. סופית?

■ עודד פלדמן, מנכ"ל "הקאמרי", הבטיח קבל־עם ועדה, כי אם הופעת התיאטרון בהצגה "מיכאל קולהאס" תתקבל יפה בפסטיבל אדינבורו שבסקוטלנד – הוא יחולל ברחוב דיזנגוף לבוש בחצאית סקוטית. ההצגה התקבלה בהצלחה גדולה. מכירים איזה נגן חמת־חלילים שיוכל ללוות את המבצע?

■ למה אי־אפשר היה למצוא מקום חניה באזור הר ציון בירושלים, ביום שני שעבר? בגלל כמות האורחים שהגיעה לחתונת בנו של ח"כ שאקי.

■ שאלה לעוברי התעשיה האווירית: איך זה שכל ההפגנות שלכם מסתיימות איכשהו בזמן המאפשר להגיע לארוחות־הצהרים במסעדת המפעל המסובסדת? לא כדאי לשרוף עוד איזה צמיג על חשבון הקומפוט?

■ בארץ ידוע נגסי ברנרס כמוסיקאי, מנצח ומעבד־מוסיקלי רציני. כשהוא בחו"ל, אין לו בעיה להדריך את סף הרצינות: לאחרונה, למשל, עבר נגסי כזמר, בדרן וחקיין (שלושה תחומים שהוא לא ידע בהם, אגב) בפריס ובריוויירה הצרפתית.

■ לילה באופרה: שולה חן ובעלה, אבי קרן, נסעו לטיול בלונדון. רק בקושי השיגו כרטיסים למחזמר הלוהט ביותר בבירה הבריטית, "פנטום האופרה". ומי ישב שניים־שלושה כיסאות לידם? מרגרט תאצ'ר ובעלה.

■ צלם ומדריך־דוגמניות ידוע הפנה אוטומטית את ה"כוכבות" שלו למארגנת־תצוגות שלוה בריבל, ללא שום תיאום אתה. לשלוה נמאס מהטלפונים, היא פנתה לעו"ד שיטפל במה שהיא רואה כהטרדה.

האפיפיור הגיע לקליפורניה. שמחה גדולה לקאתולים המקומיים, בעיה לכל אותם צלמים, מפיקים, יחצ"נים ושאר האנשים בעלי המודעות לפרסום, כאלה שהוליווד מוצפת בהם. מה הבעיה? לוח־העבודה של האפיפיור בזמן הזה כולל מיסות, נאומים, דיבורים על צדק ואחווה, כל מיני שטויות כאלו. מה עושה הוליווד כדי לפרסם אותו מ מ ש, כמו שצריך? מוצאים כפיל. וכך, בין לילה, מצא יוג'ין גרייסק, 61, את עצמו במרכז העניינים, רק בגלל דמיונו המדהים לאפיפיור. עם כפיל שמקבל 500 דולאר לשעה החיים הרבה יותר קלים: אפשר לטלטל אותו להקרנות־בכורה, לצלמו על רקע השלט "הוליווד" המפורסם או בחזית מונומנטים והוליוודיים ידועים אחרים, להפגישו עם כוכבים ועם כל מי שמוכן לשלם תמורת הצילום. מעניין, בעצם, איך היה האפיפיור מגיב אם היה יודע שהוא שווה למשרדי־פרסום כלשהו 500 דולאר לשעה...בתמונה – יוג'ין גרייסק, האפיפיור של הוליווד, משוטט ומעניק ברכה ותחילה לשוברים־ושבים המסוקרנים.

בחן את עצמך:

איך אתה נוהג?

סמן איזה מהמשפטים הבאים מתאימים לך:

1	מגיע לי	1	שיקח
2	אני אראה לו.	2	שיהיה לו לבריאות
3	יש לי זכות קדימה	3	זכות נותנים, לא לוקחים
4	אותי לא עוקפים	4	מצידי שיעקוף
5	אני לא נותן לו להיכנס	5	תיכנס, חביבי, אני מאט
6	הוא חייב לעצור	6	יכול להיות שהוא לא יספיק לעצור
7	אני בסדר	7	בינינו אני לא צדיק הדור על הכביש
8	אני מלך הכביש	8	הכביש של כולם
9	הדרך שלי	9	הדרך שלי, אבל שישתלב
10	זבש"ך	10	בוא ניתן לו יד
11	חגורות בטיחות בעיר? אל תצחיק אותי	11	אני לא זז בלי חגורת בטיחות
12	מי שמסנוור אותי אני מסנוור אותו	12	אני לא משרד החינוך
13	אני נוסע 90 אז מה הוא משיג אותי	13	אני מפנה לו את הדרך

אם סימנת משפטים רבים בעמודה הימנית, יכול להיות שאתה צודק על הכביש, אבל — אם סימנת משפטים בעמודה השמאלית בלבד — אתה חכם, וחכמים אינם מסתבכים בתאונות.

בכביש היה צודק

הסנה מציעה שתנהג בחוכמה

נחום שלו וחגי בריף, שבת "אחים" בפארק הירקון. צילום: רובי קסטרו

שבט אחים

גברים לעניין, בני גילים שונים, משמשים "אחים בוגרים" של בנים החסרים בביתם דמות גברית להזדהות אתה. פרוייקט מלב אל לב, ששמעו יצא כבר את גבולות ישראל. אבל למה כל־כך קטן שבט האחים?

מאת תהילה עופר

כאשר חנן אפשטר לוקח על עצמו פרוייקט, הוא בודק אותו קודם, מתייעץ אם צריך ומחליט רק לאחר שהוא בטוח שיעמוד גם בקשיים ולא ינטוש את המשימה שנטל על עצמו. כך הוא עושה בתפקידו כאחראי בחברת "דלק" על כל התחנות בארץ וכך במשימה אישית שבה הוא מעורב בהתנדבות מלפני כעשר שנים: לשמש "אח בוגר" לשי אקהויז, ילד שאביו נפל במלחמת יום הכיפורים. שי זוכר איך במיפגש הראשון הלכו ל"מאיר־לנד" וחנן קנה לו משקה קל. היום שי חייל והם יושבים על כוס בירה, כידידים ותיקים. חנן רגיל ליחסי אחווה עם צעירים, לרבות בנו ובתו הבוגרים, שכמוהו שרתו כצנחנים ובכל הזדמנות צנחו גם יחד במיסגנים.

הקשר שנוצר בין הילד המופנם, שקינא בחבריו שיש להם אבא, ובין הגבר השווף בעל הבלורית הלבנה ("שערותי הלבינו מגיל שלושים"), לא נותק עם השנים. הוא אפילו התהדק, למרות בעיות וחיכוכים שצצו מדי פעם. לדוגמה: חנן, 56, אב לשלושה וסב לשלושה, אינו אוהב את שרשרת הזהב שעונד שי על צווארו, גם לא אהב את קווצת השיער שצבע שי כשהיה נער. התווכחו. שי שקיבל המון בטחון עצמי בזכות "אחיו הבוגר", עמד על שלו. שניהם מודעים לכך שגם ביחסי אב ובן יש חיכוכים על רקע של פער דורות וסגנונות. וכמו שאין אבא־על־תנאי, חנן קבע לעצמו מראש שלא יהיה "אח בוגר" על־תנאי. גם שי הבין את זה, לא ניצל, אבל גם לא נכנע. ריבים יש רק בין אוהבים.

כך גם אצל רוני גופר, 31, המשמש "אח בוגר" ליוסי (שם בדוי), בן שמונה, שאביו נהרג בתאונה, בעת שהיה במילואים במלחמת לבנון. אצל אמו, יוסי ניצל היטב את היותו יתום, הפך לילד מפונק. "אני הבהרתי לו מייד שאצלי יש גם לא". אמר שאצל רודיו הוא יושב במכונית במושב הקדמי, אצלי תתכתי מייד, אמרתי שילד יושב מאחור וכך נשאר", אומר גופר, מנהל מחלקת הכספים בחברת "תגלה". הוא אחד הרווקים המעטים בין חברי האגודה של "אחים בוגרים". ואחד הצעירים בהם, לרוב אלה גברים שילדיהם כבר בגרו ועזבו את הבית.

"לפני שלוש שנים, כשעמדתי לפני פרישה־מוקדמת מבנק לאומי, שם עבדתי כמנהל סניף ותפקידים בכירים שונים, קבעתי לעצמי שאמצא תחום של נתינה", אומר נחום שלו, 65, אב לשניים וסב לשישה. וכך החל הקשר שלו עם חגי בריף, 12, שהוריו גרושים ואביו מתעניין בו מעט מאד. אני פוגשת את נחום ואת חגי בפארק הירקון. הם רובצים על הדשא, מפת אירופה פרושה לפניהם, "האח הבוגר" מסביר ל"אח הצעיר" היכן טייל באחרונה, עם אשתו. כשמצביע על פאריס, חגי אומר לי: "שם התרוצץ המון, עד שהשיג לי תקליט נדיר של החיפושיות, שביקשתי ממנו".

ברור לגמרי מה תורמים הגברים הנהדרים האלה לבנים החסרים אבא בבית, דמות גברית להזדהות אתה, מישהו שאפשר לשחק אתו כדורגל ולדבר על מכוניות ועל צבא. ומה מקבלים הגברים האלה בתמורה? חגי השיב על כך בחיבור "נחום ואני" (ר' מסגרת), שכתב לעלון בית־ספרו. באשר לגימלאי שילדיו בגרו והוא מחפש עניין נוסף בחיים, זה די ברור. אבל מה מריץ את גופר הצעיר, ואת אפשטר שצעיר בניו, גבי, הוא רק בן 16, שלא אהב בהתחלה שאבא "יוצא קבוע" עם נער אחר. "בשבילו יש לך תמיד זמן", אמר לאביו, שהפך עולמות כדי לא לאכזב את שי, אם קבעו ללכת לסרט או לספורטק ואילו לבנו הסביר "לך יש אבא כל הזמן, לשי אין אבא ואני אתו רק שעה־שעתיים בשבוע". אז מה מריץ אותו: "עצם הנתינה, העשייה למען הזולת. לצערי, עוד לא הצלחתי להשיג כי גם שי יעשה משהו בהתנדבות..."

דוד שרי, 57, דווקא הצליח בכך. גם "האח הצעיר" שלו, אמיל (שם בדוי), כבר משרת בצה"ל, קצין צעיר בקבע. אביו נפל במלחמת יום הכיפורים, כשאמיל היה בן שמונה. כיום הוא מתגורר עם חברה וכבר אמר להו "אם נתחתן, צריך שיהיה ברור מראש, כדבר שנסתדר, אתנדב לשמש 'אח בוגר', לתת לילד אחר מה שאני קיבלתי מדוד". שרי עצמו, כבר מטפל בילד חדש. לא מחוסר עניין אחר בחיים: לאחר שהשתחרר מצה"ל בדרגת סגן־אלוף, הוא מצליח בעסקים פרטיים, כבעליה של חברה להרכבת מיכנים וציוד תעשייתי. כשאר המתנדבים שהם בעלי משפחה, התייעץ שרי עם אשתו בטרם נטל על עצמו את המשימה. "דרוש שיתוף האשה, אם היא מתנגדת, אין סיכוי להצלחה ולהתמדה. לפעמים אשה מתנגדת, כי היא חוששת מפני אמו של 'האח הצעיר', שהיא אשה בודדה, גרושה או אלמנה, לרוב צעירה מאשת המתנדב. רק אם האשה שלמה עם התנדבות בעלה ומוכנה לשתף פעולה, זה ניתן לביצוע", אומר דוד שרי.

אצל שרה, אשתו של חנן אפשטר, היה דווקא רצון־יתר להשתלב בטיפול בשי אקהויז. היא קצת נפגעה מכך שהנער דוחה את אותות החיבה ששיגרה אליו. עד שהוסבר לה, במיפגש של קבוצת "אחים בוגרים" ונשותיהם עם פסיכולוגית של האגודה: לילדים האלה יש אמא, מה שהם חסרים זה גבר בוגר. עליכן, רוב הפגישות בין "האחים" נערכות במקום ניטראלי, בחיק הטבע, במוזיאום, בקולנוע. מבחינה זו, המיפגש השבועי של שעה־שעתיים, ביחידות, יש יתרון לנער שיחסי אב־בן נמנעו ממנו בנסיבות טראגיות. יד על הלב, כמה אבות מקדישים לכל בן בנפרד, שעות קבועות, מתוכננות מראש, במטרה של יצירת קירבה והבנה?

בעמותת "אחים בוגרים" מנחים את החברים לתכנן את הפגישות מכל ההיבטים, לא רק של בילוי משותף. לדוגמה, היבט חינוכי: לא לשמש עוד גורם שדוחף להתקדם בלימודים, אבל להרחיב את אופקיו של הנער במסגרת המפגשים. המתנדבים עושים את זה באופן טבעי, ביוזמות הנראות להם. רוני גופר שכה לראשונה את לבו של יוסי הביישן בעזרת "אקדח אתחות" מהמשרד ובהמשך לקח אותו לסיור בנמל התעופה, לתערוכת נשק בבסיס צבאי ביום העצמאות, למוזיאונים, למיפגן צניחה. בזכות חנן אפשטר שנוסע הרבה בין תחנות הדלק טייל שי אקהויז בכל הארץ וכילה לארמעט בקיבוץ, שם חי אחד מבניו של "אחיו הבוגר". דוד שרי דווקא זכה בזכות אמיר: "אולי ארבעים שנה לא חתרתי, אבל הנער ביקש לשוט בירקון ולקחתי אותו לשם לפעמים קרובות. עד ששכנעתי את אמו הדאגנית שהוא יכול ללכת לשם גם עם חבר, אפשר לסמוך עליו, הוא אחראי ולא ישתולל. אפילו הבטחתי שאשלם את הנזק, אם יקלקל את הסירה..."

(המשך בעמוד 41)

לנערים ולגברים בלבד

לפני ומדמה הוזמן ממני העתון הצרפתי רב היוקרה "לה מונד", כתבה לטוסף שלו בענייני חינוך, על עמותת "אחים בוגרים" בישראל. עד צרפת הגיע שם העמותה הישראלית ובארץ, רוב הציבור אינו יודע על קיומה של פינת־חמד זו בארץ־ישראל־יפה. אני־עצמי סברתי שזה קומץ פנסיונרים שמצאו תעסוקה ברוכה משום חוסר עניין אחר בחיים. עד שהגעתי אל ד"ר רחל מרקובסקי, מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב.

לפני 15 שנה עשתה ד"ר מרקובסקי במחקר קרימינולוגי באוניברסיטת ברקלי, בארה"ב. הנושא היה קשור בעזרה לאסירים וכך נתקלה לראשונה בעמותה שנוסדה עוד בתחילת המאה, Adult Brothers. העמותה שם פועלת בעיקר על רקע סוציאלי, סיוע של "אח בוגר" מתנדב, לילד שאביו נפטר, או כלוא, או שאינו מתפקד בסיבות של שיכרות, סמים וכיו"ב. "אני חשבתי מייד על יתומי המלחמה שלנו", אומרת ד"ר מרקובסקי, אם לשניים וסבתא לשבעה נכדים.

חזרה לארץ והקימה כאן עמותה דומה. החדר שלה באוניברסיטה משמש משרד ואת ניהול האגודה היא עושה בהתנדבות, גם כביתה. אחד המתנדבים, נחום שלו, מסייע בידה. רוב המתנדבים הם בני 40–50, נשואים ומסודרים היטב. בהם קצינים בכירים, תעשיינים, פקידים בכירים, לרוב אנשים שאינם חסרים עניין בחיים, ובנוסף לכך יש להם לב פתוח ורצון לתרום, לא רק בכסף. לאחר מיון וקביעת התאמה בשיחות אישיות, מקבל המתנדב להיות "אח בוגר" לילד בגיל 6 עד 12. ברוב המקרים נמשך הקשר מעבר לגיל הגיוס של הנער.

ד"ר רחל מרקובסקי, "אם האחים", מעיינת באלבום המשלמת של העמותה. צילום: גרי אברמוביץ

מדוע רק "אחים", גברים וצעירים, ולא "אחיות"? ד"ר מרקובסקי אומרת כי גם הסטטיסטיקה קובעת שיש יותר יתומים מאב [illegible] במקרה של גירושין, לרוב הילד נותר חסר־אב, אצל אמו. בארה"ב קיים גם ארגון קטן של "אחיות", בוגרות וילדות, אך לדעתה של ד"ר "אחים בוגרים" הנושא משמעותי יותר לגבי בנים. "באופן הטבעי [illegible], הבית מתמלא נשים, האלמנה, דודות, סבתות. הגברים במשפחה כקשישי מספיקים לטפל בילדיהם שלהם. הילד חסר־האב זקוק לדמות הגברית. לא לשם [illegible], [illegible] לדמות הגברית, אבל בגלל שבגיל ההתבגרות עלולים להיווצר [illegible] עם 'האח הבוגר', [illegible] בעיות שאינו [illegible] לשאול".

הבעיות בין האלמנה או הגרושה והגבר המטפל בבנה: "מתוך מאות מקרים, היה רק אחד שבו הציקה האלמנה [illegible] ל'אח הבוגר' של בנה. לא הגיעו אלינו [illegible] על בעיות [illegible] וגם [illegible] של המתנדבים [illegible]. יש המעמידים [illegible] מראש, [illegible] כשלונות, אבל נשירה [illegible], גם לא [illegible]. הבעיה היחידה כרגע היא למצוא יותר מתנדבים", אומרת [illegible] באולפן [illegible] תמונות [illegible].

הבניין הברכוי של יקבי מוטון־רוטשילד, כן המאה ה־19. כאן לבה של תחלובת היינות של הברון פיליפ.

ישראל עשהאל במרתף הפרטי של הברון פיליפ דהרוטשילד. מלווה אותו דרווה פרלאנר, מנהל הייצוא של יקבי מוטון־רוטשילד. שוכבים פה 100 אלף בקבוקים שאספו הרטשילדים במאה השנים [illegible]

בדלפק הטעימה של יקב מוטון־רוטשילד. נהנים מהיין המשובח־ביותר, משמאל לימין, דרווה פרלאנר ומנהל הייצוא של היקב, כתבנו ישראל עשהאל וידידו עמוס ארם.

מרתף החביות המכילות את המפורסמים והמשובחים ביינות. דרווה פרלאנר מסביר. בחליפה כהה – כתבנו ישראל עשהאל.

'יקב הברון המקורי'.

ביקור בבית היוצר של שאטו־מוטון לבית רוטשילד, המפורסם ביינות העולם. יקב שהוא מוזיאון, אסתטיקה חוגגת בכל. האצילות מחייבת.

ל

חובבי היין, השם רוטשילד מתקשר בראש ובראשונה עם העדידית שבעידית. מיטב היינות שניתנו לבני־אנוש לשמח את לבם – מאז ומעולם. שתי אחוזות־יין בסביבת העיר הצרפתית בורדו, מן החשובות ביותר באיזור, שייכות לשני ענפים שונים של משפחת רוטשילד: שטו־לאפיט, שאליו נספחות כמה אחוזות יין מישניות נוספות, בהנהלתו של הברון אלי דהרוטשילד; ו שטו־מוטון, אשר גם אליו נספחות כמה אחוזות יין נוספות, כבעלותו ובהנהלתו של הברון פיליפ דהרוטשילד. לא מכבר ביקרתי בשטו־מוטון. חויה.

כל חובב יין יודע כי יין איננו מזון בלבד, יש לו מימדים נוספים על המימד התזונתי. שתי הקטגוריות החשובות ביותר להערכת היין הן המורכבות וההרמוניה. אלה הן קטגוריות־הערכה מתחום האסתטיקה. אנחנו כהחלט שופטים את היין על־פי קנה־מידה אסתטי. והנה, ברון פיליפ דהרוטשילד נטל את האספקט האסתטי והלביש אותו על כל מעגלו בתחום היין. כל אשר יש לו נגיעה לנושא הגפן והיין – מישמו נקבע על־ידי ערכו האסתטי.

מיד עם כניסתך לתחום אחוזת מוטון־רוטשילד, אתה נוכח לדעת כי לא לבית־חרושת הגעת. הכניסה לאחוזת היין, שדרות העצים הגזומים גיזום קפדני, הגנים, והכרמים, הם המטופלים והמטופחים בשלמות, כבוחם בשורות שורות של ילדי־גן רוחצים ונקיים ומסורקים. כך גם חדרי היקב, על סידור כלי העבודה שבהם, והאולם לקבלת האורחים, חדרי התסיסה וחביות התסיסה, והאולם של חביות האיחסון. הכל עומד בסימן של יופי, שלמות והרמוניה, בסגנון מכובד ומאופק. האצילות מחייבת.

המגנ־יסק של המקום מתחילים ב־1853, כאשר הברון נתנאל דהרוטשילד, סבו של הברון הנוכחי, רכש אותה. פירוש המלה "מוטון" בצרפתית הוא כבש. הבפקם אף מוצגים קרני איל וצמר כבשים מוכתר, אך למעשה לא זה מקור השם של המפורסם ביינות העולם. זה שיבוש המלה הצרפתית העתיקה "מוטון", שפירושה גבעה קטנה ולארמון שבמרכז האחוזה קוראים "פטי־מוטון", שניבנה ב־1880. הברון הנוכחי אינו מתגורר בארמון הקטן, אלא בבניין מרשים שניבנה מעל האורוות העתיקות של האחוזה. מכלול הבניינים, היקב והאחוזה מושכים אלפי תיירים מדי שנה. ויש מה לראות שם.

תופעה המאפיינת את מפעלו של הברון פיליפ דהרוטשילד – היא מוזיאון לאמנות, השוכן בתוך האחוזה, והנושא המרכזי בו הוא תרבות הגפן והיין, על כל ביטוייה האמנותיים, בתקופות שונות ובמקומות שונים בעולם. המוזיאון הזה שונה מאחרים באותו נושא, כי כל השאר מציגים את תולדות ייצורו של היין, כלי־עבודה ושיטות עבודה מימים עברו. ואילו כאן – גילומה ועיצובה האמנותיים של תרבות הגפן והיין.

התפיסה שבאופיו של המוזיאון כמהות אסתטית – תפיסה זו חובקת את כל הנעשה בתחום היקב. יותר משהמקום הינו יקב שנספח אליו מוזיאון, זו בראש ובראשונה אחוזה בעלת מירקם אסתטי־אמנותי שיש בה גם מוזיאון לאמנות הגפן והיין וגם יקב, תוצרתו המעולה משתלבת להפליא עם פריטים נוספים בקונספציה האמנותית ובמפעל חייו של פיליפ דהרוטשילד.

אתה מוצא במוזיאון סידרת שטיחי־קיר שנושאם עבודות הכרם, שנארגו בשטרסבורג בסוף המאה ה־16. אתה מוצא מורקיה סאסאני מאיראן, עשוי זהב וכסף, מן המאה ה־5, ויש כד איראני ששימש לשתיית יין, מן המאה ה־9 לפני הספירה. בהמשך תשטוף עיניים בקערה לפונץ' מאנגליה, עשויה זכוכית ונחושת מהמאה ה־17, ציור של אליל היין בכחוס הילך מהמאה ה־17-16 ועוד ועוד.

אל הרשימה המקורית הלקטה הזאת, מתווספים [illegible] והציורים המקוריים, שהעתקיהם מעטרים, החל משנת 1946 [illegible] חלקם העליון של תוויות המקסוס־בק [illegible]

תרומתם האמנותית לעיצוב האסתטי של תוויות הבקבוקים, תמצא את גדולי האמנות בת־זמננו: ז'ורז' בראק, הנרי מור, פאבלו פיקאסו, ז'אן קוקטו, הנרי מאטיס, מארק שאגאל, סלוודור דאלי ועוד אחרים. לרשימה זו, מן השורה הראשונה, בה חלק נכבד לאמנים יהודים, עתיד להצטרף גם שם של אמן ישראלי: לאחרונה הוזמנה תווית אצל יעקב אגם. דרך אגב, אצלנו בארץ נתקלתי עד היום רק בארבע תוויות שציורם נתרם על ידי אמנים: זאב רבן בתווית של כרמל משנות ה־20, יגאל תומרקין בתווית מקה־ישראל משנות ה־60, אורי ליפשיץ בתווית של יקב אשקלון בתחילת שנות ה־80, ועתה, לאחרונה, שוב ביקב אשקלון, הצייר הירושלמי איוואן שוובל.

לא במקרה חל שינוי בתוויות מאז 1945, בשיתוף האמנים המפורסמים. במלחמת העולם השניה, כל מפעל היינות של הרוטשילדים נהרס על ידי הנאצים ואוהדיהם בצרפת, כאשר אחת הסיבות לכך היתה יהדותם. מרבית בעלי היקבים שניזוקו במלחמה בנו מחדש את חברותיהם בעיר בורדו עצמה. הבארון פיליפ העדיף להעביר את מרכז עסקי היין שלו לעיירה פויאק, הסמוכה לשטחי אחוזת־שלו. לתשלובת שלו קוראים "לה בארוני" והיא מייצרת ומשווקת יינות יוקרתיים אחרים והיא הייצואנים הגדולה ביותר של יינות בורדו. יינותי משווקים ב־113 ארצות.

ברור כי גולת הכותרת של ביקור ביקב מוטון־רוטשילד, אחרונה־אחרונה חביבה בין שכיות החמדה – זו טעימת היין עצמו. במה עוד ניתן לפאר יין זה ועוד לא נאמר עליו? זה יין בעל אישיות יחודית. הוא נעשה בעיקר מענבי קברנה־סוביניון, שנספחה אליהם כמות קטנה של ענבי קברנה־פראן וענבי מרלו. זה יין, שכל מרכיביו, על המתח הקיים ביניהם, מצויים בו כאינטנסיביות רבה. וככל שהוא מתיישן והולך, כן גובר הקסם של הרמוניית התחושות, שאנו חשים במינו עם טעימת היין.

ישראל עשהאל ■

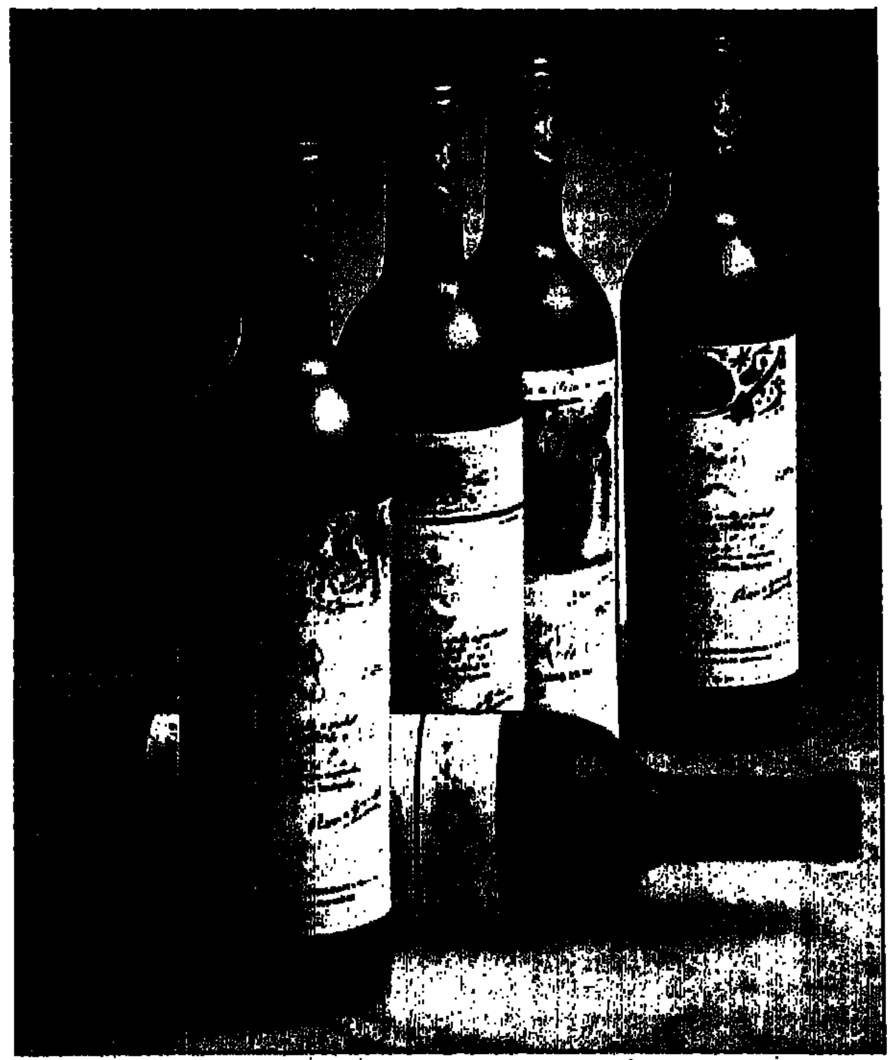

את בקבוקי שאטו־מוטון רוטשילד מעטרות תוויות שצוירו על ידי גדולי האמנים של זמננו: שאגאל, דאלי, פיקאסו, מירו ואחרים. כבר הוזמנה תווית גם מיעקב אגם.

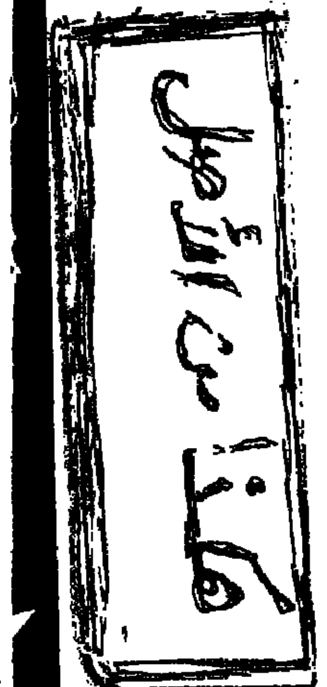

טיול, קצת אחרת

לא מוכרחים להיות יורדי"ים ותיקים כדי להנות מטיול־יאכטות. חבורה תל־אביבית התארגנה דרך מודעות בעיתונים, שכרה יאכטה עם סקיפר (מֶשִיט), ותמורת 750 דולאר יש להם 24 ימים של ים וחופים כרצונם.

גלים להשכיר

בשעה הזו ממש, כשאתם קוראים שורות אלה, הם משייטים להם אי־שם לאורך חופי תורכיה. אולי נחתו עכשיו באיזה חוף מבודד וציורי, אולי הם מטיילים בשביליו הציוריים של איזה כפר דייגים. מדי יום הם מפליגים במשך מספר שעות, ממשיכים מערבה לאורך החוף. אחר כך הם עוצרים לטייל, לנוח, לצבור חוויות.

ספינת השעשועים שלהם היא יכטה לא גדולה, שהפליגה מהמרינה בתל־אביב. על סיפונה שמונה נוסעים, שהחליטו להעיז ולנפוש השנה בדרך שונה במקצת. לא עוד סיבוב בוטיקים בפריס ולונדון, אפילו לא נופש בסגנון קלאב־מד. השנה הם יורדי ים אמיצים.

הרעיון כולו מתגלגל כבר שנתיים בקרתתנות במוחם של אורנה ומנחם, זוג צעירים תל־אביבי שנגיף הנסיעות פשה בהם באופן חסר תקנה. העניין נמשך מהרגע הראשון בו נפגשו, כומן טיול בברזיל. אבל טיול ימי היה דבר שהם טרם עשו. "זה התחיל מזה, ששמענו שאפשר לשכור יכטה עם הסקיפר (מַשִיט) שלה" מספרת אורנה. "אנחנו אמנם לא אנשי־ים, אבל העניין ממש הדליק אותנו". כשהציגו את הרעיון בפני החברים בשיחות יום ששי, התגובות היו נלהבות. הרומנטיקה ויצר ההרפתקנות גירו את הדמיון. לפי מידת ההיענות, היה צריך לחשוב על שכירת קווין אליזבט ולא סתם יכטה מכווצת.

בינתיים חלף־עבר לו הקיץ, וחלום השיט נגוז. אבל כשהחורף החל להראות סימני סיום, החליטו השניים כי השנה הם יעשו את זה. "בחודש מרץ התחלתי לשוטט במרינה בתל־אביב" מספר מנחם. "נפגשתי עם כל מיני בעלי יכטות, השוויתי ובדקתי אפשרויות שונות". בקרב היכטונרים במרינה התל־אביבית מקובל להשכיר את ספינותיהם לקבוצות צ'ארטר. כך שומרים את היכטה בכושר, מכסים את הוצאות אחזקתה וגם מרוויחים קצת מהצד. יש אפילו כאלה שלוקחים איתם נוסעים להפלגותיהם הפרטיות.

לבסוף נמצאה היכטה המתאימה, ומנחם מיהר להזמינה לשלהי הקיץ. "עוד לא ידעתי אז עם מי אנחנו נצא להפלגה, אבל ידעתי שאנחנו נצא". אבל אז החלו הבעיות. כשפנו השניים אל חבריהם הנלהבים, התברר כי ההתלהבות שככה בינתיים. בזה אחר זה נסוגו כולם מהרעיון, ומנחם ואורנה נותרו לבדם.

רגעי היאוש לא ארכו זמן רב. תוך הוכחת דבקות במטרה החלו השניים לחפש שותפים נוספים למסע. "תלינו הודעות בכל מיני מקומות: באוניברסיטה, בחנויות מטיילים, בחברה להגנת הטבע. פירסמנו מודעה בעיתון", מספר מנחם. אחר כך גם פנו גם לתוכנית הרדיו של משיק סימור, והזמינו את המאזינים להצטרף אליהם. זה לא שאין מגבלת מקום על סיפון היכטה, אבל אורנה ומנחם כבר הכירו את מידת הנשירה המסתמנת בין ההתלהבות לבין ההחלטה הסופית.

ההיענות, כצפוי, היתה אדירה. הטלפון לא פסק מלצלצל. אנשים התקשרו לברר פרטים, לשאול על אפשרויות. המתעניינים יצגו חתך אוכלוסיה מושלם: זוגות ובודדים, נשים וגברים, צעירים ומבוגרים. אבל אחרי שיצר הסקרנות בא על סיפוקו, ויתרו רבים מהם על הרעיון. אולי רכשו כרטיסים לטיול מאורגן סטייל "אירופה הקלאסית", מה שבטוח בטוח. "גילינו נקודה מעניינת" מספרת אורנה. "מכל הפונים, דווקא אלה שהחליטו מייד ונרשמו, היו אלה שנותרו עד הסוף. מי שהיסס מההתחלה, ביטלו את הרשמתם אחר־כך".

עכשיו צצה הבעיה הבאה: איך בוחרים שותפים למסע מבין אנשים בלתי מוכרים? עושים מבחנים? אורנה מספרת על ההתלבטויות: "אנחנו לא קבענו לעצמנו קריטריונים של גיל, מין או מצב משפחתי. מה שהיה חשוב זה שהם יהיו אנשים לרוחנו. אנשים עם ראש פתוח. כאלה שאפשר לדבר איתם". הפונים הרציניים הוזמנו לפגישה. במהלך השיחה ניסו אורנה ומנחם להחליט. במקרים מסויימים, הם מודים, נאלצו להתחמק ולדחות את הפונה.

לבסוף השלימו את המיכסה הדרושה: שמונה מטיילים. אל מנחם ואורנה הצטרף זוג נוסף, וכן שלושה בחורים ובחורה אחת. הגילים נעים מ־24, גילו של הצעיר בחבורה, ועד 33, גילו של מנחם עצמו. עכשיו צריך היה ליצור קצת גיבוש חברתי. חודש לפני ההפלגה נפגשו כולם בפאב תל־אביבי. הקשרים נוצרו כמעט מיידית. ההרגשה היתה מבשרת טובות.

עכשיו גם הגיע הזמן לדבר על המסלול הצפוי. אורנה ומנחם הכינו שיעורי בית, היתוו את המסלול. האחרים הביעו דיעה. הכוון היה ברור: חופי תורכיה. לשם כך יש להיכנס למרינה בצורה מסודרת, דרך קטר שבמפרץ אנטוליה. שם נרשמים, מחתימים דרכונים, מחליפים כסף. אחר כך ממשיכים לאורך החוף הדרומי של חצי האי הענק. "משך ההפלגה הוא כשלוש שעות ביום" אומרת אורנה. "כל השאר נועד לטיול בכפרים, לבילוי בחופים. אם רוצים, אפשר לעצור את הסירה ולצאת ליום־יומיים לטיול רגלי אל פנים הארץ".

מחירו של הטיול הוא 750 דולר לאדם. במחיר הזה מקבלים שיט בן 24 יום. לאוכל דואגים לבד. אבל אין מה לדאוג: לכל אורך הדרך פזורות מסעדות, פשוטות וזולות להפליא. כפי הכל זה נשמע לא רע בשביל שילוב של טיול יוצא דופן, ספורט, וחוץ לארץ, לא?

צילמנו את החבר'ה ביום ההפלגה. באו עם המקלאות, הסתכלו על הדבר שהולך להיות ביתם למשך שלושת השבועות הבאים. מי שציפה לראות משהו בסגנון ספינת האהבה התאכזב: יכטה היא משהו משפחתי יותר. כ־15 מטרים אורכה. כשמורידים את החלק שתופס המנוע נותרים שני חדרים, קבינות בלשון הימאים. קבינה אחת היא חדר שינה קטנטן. קבינה שניה היא חדר אוכל, טרקלין, ולצורך העניין גם חדר שינה. בכל זאת צריך לא־מעט אומץ כדי להסכים לחיטלטל בקליפת האגוז הזו אל חופים לא נודעים.

עכשיו הם מתקרבים לסיום המסע. ששה מתוך הנוסעים יחזרו הביתה שמחים וטובי לב. שניים לא. מנחם ואורנה לא רואים במסע הזה, אלא תמריץ לראות מה שצפוי לאחריו: טיסה להודו וטיול בן חצי שנה בהודו, נפאל, תאילנד ובורמה. חיידק המסעות, הרי אמרנו.

טל שחף ■

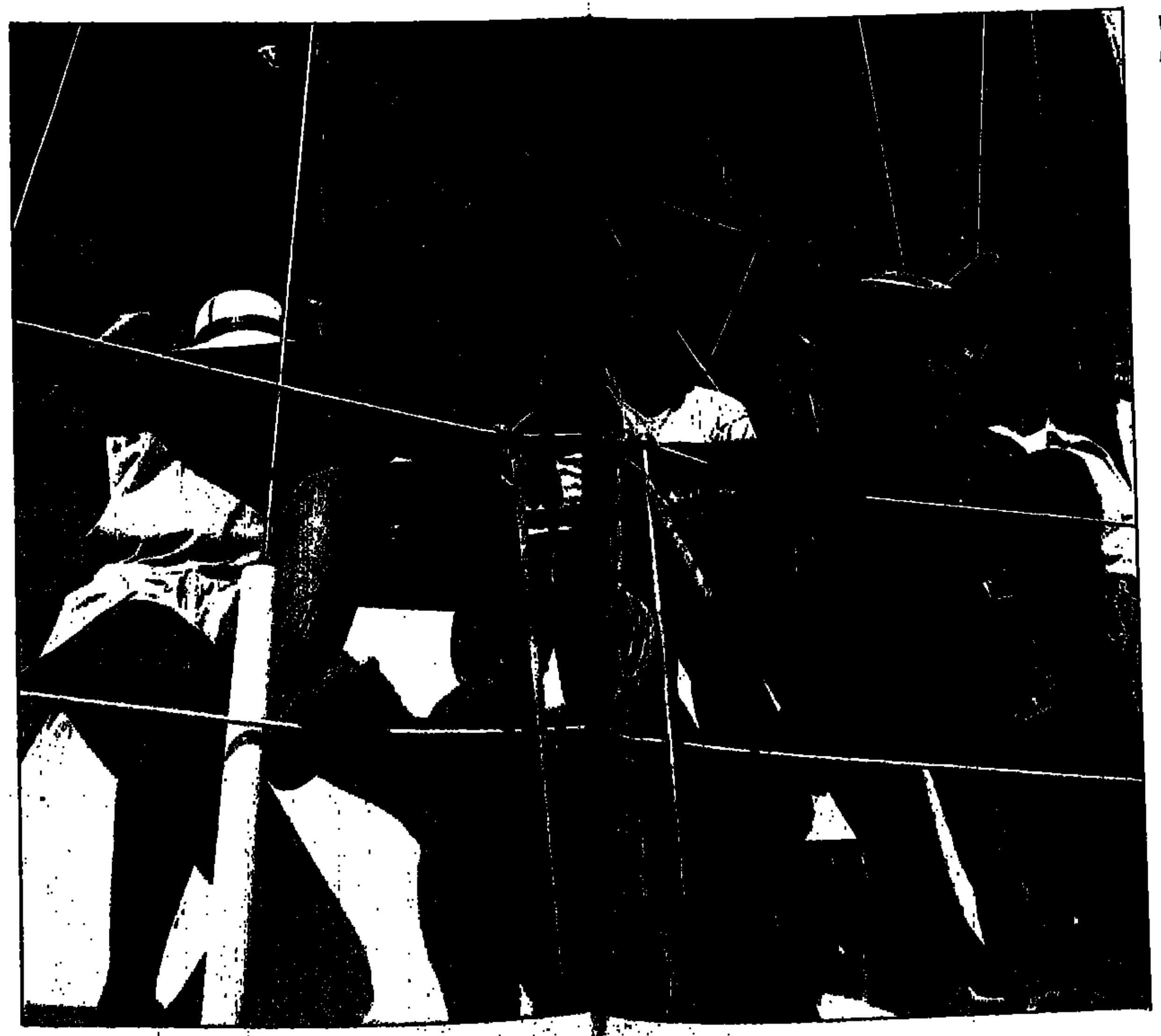

בתצלומים: אורנה ומנחם לבד ויחד עם החבורה שהתקבצה, ביום ההפלגה. עכשיו הם עושים כסדקב בחופי תורכיה. צילום: נאור רהב

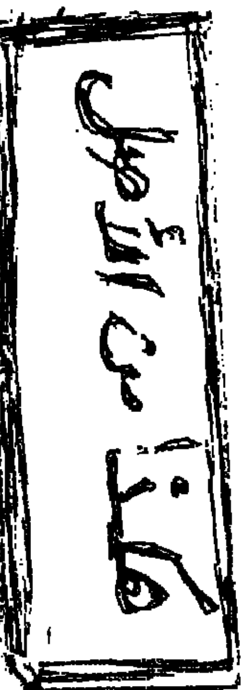

ז'נווה. רק הנוף יפה.

חווצלארץ

יפה, אבל יקרה ומשעממת

לא כל חוצלארץ שווה ביקור. לישראלים המתכננים לבלות בחגים או בכל זמן אחר בשווייץ, מומלץ לפסוח על ז'נווה. העיר בעלת המוניטין הבינלאומי כשל ועידות השלום, מוסדות או"ם והאגם היפה, היא גם עיר עם רמת שירותים נמוכה, אוכל לא־מלהיב, פקקי תנועה מהגרועים באירופה וחנויות מלאות בפריטים לטעם ולכיס הערבי.

על פי סקר ביזנס של "ביזנס אינטרנשיונל" ז'נווה העיר היקרה באירופה. אבל גם תמורת מיטב הכסף, התייר לא מקבל תמורה. לא יחס ולא טיב. חדר במלון שלושה כוכבים עולה כ־150 ש"ח ללילה. במלון חמישה כוכבים בין 250–450 ש"ח. במסעדות, שאינן סימפטיות, ארוחה עם אוכל בינוני ביותר לא עולה פחות מ־50 ש"ח לאיש ובמסעדת יוקרה לא ייצא סועד בפחות מ־150 ש"ח.

מוניות ז'נווה הן אולי היקרות בעולם. משדה־התעופה הקרוב לעיר ועד המרכז, 25–40 ש"ח ונסיעה בעיר, כ־5 דקות, עולה 10 ש"ח. תושבי ז'נווה ידועים כאנשים סגורים ולא נעימים, בפרט כלפי זרים וגם חיי לילה אין בעיר, להוציא מספר קברטים. אפילו הערבים העשירים ממדינות המיפרץ כבר פסקו מלפקוד את העיר והנויות יוקרה פושטות רגל בסיטונות. כי את אותם בגדים ניתן להשיג בעשרה עד עשרים אחוז יותר בזול בציריך. וצריך לדעת כי ז'נווה היתה העיר האהובה ביותר על השייחים העשירים. המיכחר בחנויות הורכב לפי טעמם והמחירים התאמו לפטרודולרים. כיום הערבים האלה מעדיפים את דרום ספרד, כי למדו לספור את הכסף ולא להיפרד ממנו כבהדסתם. אבל ז'נווה טרם למדה את הלקח ועל־כן, תיירים נורמליים יכולים בהחלט לפסוח עליה עד להודעה חדשה.

שרי רובר ז'נווה

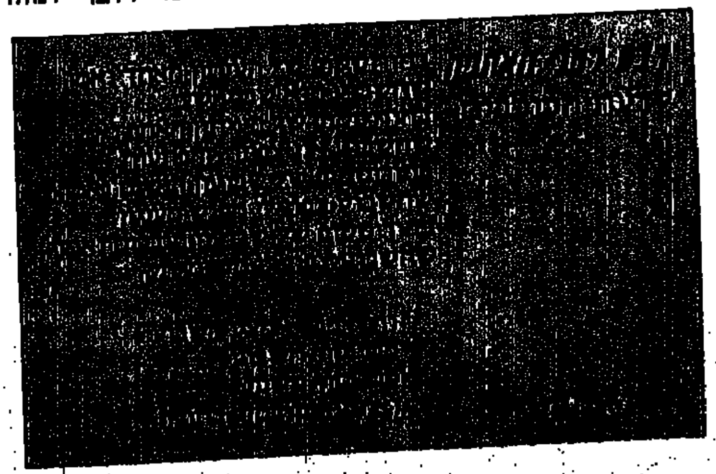

פה

מברשת שיניים, המשחה בידית

פרקטי – וזהי ההגדרה הטובה ביותר ליתרונותיה של מברשת־השיניים שמציעה חברת "טריזה". זאת משום שמשחת השיניים נמצאת במיכל מיוחד, הממוקם בידית המברשת. לחיצה על המיכל משחררת לכיוון זיפי המברשת את הכמות הדרושה לצחצוח השיניים. כדאי לשאת צירוף כזה של מברשת־משחה בתיק: כך תוכל/י לצחצח שיניים בכל הזדמנות, לאחר כל ארוחה – ותדעו שפריט היגייני־אישי שכזה נמצא תמיד עליכם. אם אינכם בטוחים היכן תגמרו את הלילה, בביתכם, בפיקניק על החוף, במלון או בכל מקום אחר – לפחות לא תזדקקו לחסדי המברשת־משחה המקומיים...

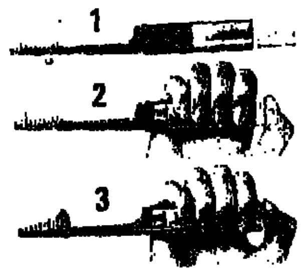

מילוי־המשחה שבידית מספיק ל־30 עד 40 צחצוחים. ניתן להשיג מילוי בנפרד, בתום השימוש. את המברשת־משחה ניתן להשיג בכל בתי המרקחת והפרפומריות, במחיר של 9.78 שקלים.

ארי רימון

ומשביע, ואליו אפשר לצרף אליו גם לחם בחמאה (שקל וחצי). את הפלטה הסינית הקטנה (12 ש"ח) לא כדאי בכלל לנסות; אפילו בתור דוגמת־מזון היא לא משכנעת. אבל מי אמר בעצם שמוכרחים לאכול סיני בפאב?

לא נראה שחוגגי יום ששי נטרדו במיוחד במחשבה על עלובי־החיים, אמיתיים או מומחזים. בעלת־המקום, אורה, פתחה להם שולחן ארוך, ואפילו הביאה עוגת יומולדת עם זיקוק. חבל רק שחתן היומולדת בדיוק היה בשירותים ברגע הקובע. אך לא בחורה כאורה, שנוסף לעברה כזאבת־מים ותיקה היא גם אקס־שחקנית, תתבלבל מכניסה לבמה ברגע הלא נכון: היא יצאה ונכנסה שוב, עם זיקוק חדש.

ביום חמישי קהל אחר. אורה חזרה מגיחה של יומיים לקפריסין, שזופה ומלאת מרץ, מסתובבת בין האנשים ובודקת אם כולם מרוצים. השולחנות בחוץ מלאים, וכפנים יושבים גם על הבר. דלפק מאסיווי ויפה, רק הכסאות נועדו, כנראה, לגזע נפילים. כדי להשעין את המרפק כמו בנאדם רציני והגון, צריך ליצור הגבהה מלאכותית כשיטת הרגל המתקפלת, וזה כבר דורש גמישות יוגית מיוחדת – וגם פוגם קשות בתדמית הרצינית. יונתן סגל וחברו פתרו את הבעיה, בכך שישבו זה מול זה, לא מתייחסים בכלל לדלפק. בועז שרעבי עמד, לפחות חלק מהזמן.

בטלוויזיה שידרו "פרקליטי ל.א.", והגרופיז של הסדרה נשארו בבית. זוג גרופיז שישבו בשולחן מולי (יש להם חברה עם וידיאו, מסתבר) עדיין דיסקסו את תעלומת הפרפר של ונוס, מהפרק הבל־יישכח. מה לחש הדון־ז'ואן דה־לה־שמאטה לעו"ד היהודי הנחמד (הם עוד לא ידעו אז שהנגש הזה, שנתן לחברה התתיכה שלו משרד מפואר במתנה, יודע גם להילחם כמו פנתר על מגרש הכדורסל) שגרם לחתיכה הנ"ל לרצות סיבוב נוקייש גירסאות שונות לפאטנט המדהים הזה, לסקסולוגים ולמשוררים, אבל נראה שאפילו קסאוויירה הולנדר המהוללת לא שמעה עליו. בסוף הם הלכו הביתה. אולי הם מנסים עד עכשיו לצוד פרפרים.

שרית פרקול

פאב

טאבו – לא לעלובי החיים

שחקני המחזמר "עלובי החיים" אימצו את פאב טאבו (הירקון 323) בתור מקום מפגש לאחר ההופעות – התבשרנו לא מכבר. הלכנו לבדוק למה, בעצם, והגענו למסקנה, שאולי הם מחפשים דווקא את הקונטרסט. עלוב־חיים אמיתי, אילו היה נקלע במקרה למקום, לא היה יכול להרשות לעצמו אפילו עראק (ארבעה שקלים), וגם כשביל בירה פשוטה מחביות היה מתבקש לשלשל לידיו של המחג ארבעה מצלצלים.

אם נזדמנו לידיו של אחד עלוב כמה מעות, והחליט לפנק את עצמו גם כאוכל, הוא היה פוסח מן הסתם על האסקרגו ובוחר בפלטת גבינות קטנה. במקרה זה היה עליו לשלם עשרה טבין ותקילין. ואם באומלט פטריות חשקה נפשו, היה נפרד משבעה שקלים מהונו. והוא יכול, כמובן, לאכול צ'יפס בארבעה שקלים, אבל נראה שההימור הטוב ביותר, במקרה זה, הוא הסלט היווני, שעולה שבעה שקלים, אך מלא כל טוב

חאקי

בקנה־מידה אזרחי – מנהל גדול, בצה"ל – רב־סרן צעיר

חיל תחזוקה. לא רומנטיקה של חיל־אוויר, לא הדימוי הגברי של גולני, הסיירות והצנחנים, לא הקסם של חיל־הים על מדיו הבוהקים. בדימיון עולים מחסני ציוד אינסופיים, פקידים ומחסנאים אפרוריים, פה ושם טכנאים.

אבל אחד הבסיסים המרכזיים של חיל התחזוקה, הממוקם במרכז הארץ, מצליח לשבור את המיתוסים והמקובלים. בסיס מטופח ויפהפה, משטחי דשא, גינות קקטוסים קטנות, פרגולות עץ, בריכות נוי, מיזרקה. וכמה מאות עובדים, רובם המכריע אזרחים עובדי צה"ל ועליהם מפקדים קצינים, צעירים מהאזרחים בשנים רבות, כמו רב־סרן יורם אסיף, 30, ראש מדור בתי־מלאכה בבסיס. "התגשמות חלומו של כל איש־מקצוע, הוא ליפול על משם כזה", הוא אומר, ומספרו, מאיל אייזיק: "זהו בית

הספר הטוב ביותר למנהל צעיר בתחום התעשיה".

רס"ן אסיף שרת בצנחנים, נפצע, עבר לעסוק בחינוך, אחר־כך סיים לימודי הנדסאות בנושא תעשיה וניהול. לפני שנה חזר לשירות. התפקיד – ניהול בתי המלאכה בבסיס. המונחים הצבאיים אינם משקפים תמונה ברורה לעיניים אזרחיות. בסיס עם כמה בתי־מלאכה, כמוהו כקונצרן תעשייתי, שניהולו דורש מיומנות ומקצועיות מרובים.

"אנחנו משתדלים לנצל את כל בתי־המלאכה באופן מקסימלי, ולהגיע כאן למצב, בו כל בי"מ מהווה שלב בחוליה של יצור מוצר שלם", אומר רס"ן אסיף. כך, לדוגמה, במקום אחד חותכים לוחות פח לרצועות מלבניות גדולות, במקום שני נכבשות הרצועות ומקופלות למדפי מתכת סטנדרטיים, במצבעה נצבעים באפור או בצהוב ו"נאפים" בתנור. ונשלחים ליחידות צה"ל. בבסיס מפתחים אבות־טיפוס

רב־סרן אסיף באחד מבתי המלאכה שלו

צילום: הנס אנגלמן

למוצרים שונים, משפצים ומשקמים ציוד קיים וגאוות המפקד הצעיר, בכך שגם גורמים אזרחיים באים ללמוד מהנסיון שנצבר. האילוצים הכספיים־צה"ליים מעודדים יצירתיות רבה אצל העובדים, כמו גם אצל המנהלים הצעירים. יורם אסיף: "אף בר־בי־רב לא היה נותן לי לנהל מערכת כזו בשוק האזרחי, ולכן עבורי זה כר נסיונות נפלא. כאן אני יכול ליישם בבוקר כל רעיון שעלה בראשי בלילה". ומצד שני: "אני יודע, שאין לי סיכוי לקבל כל תפקיד מהסוג הזה כשאשתחרר".

בחלק מבתי המלאכה עובדים בעלי מקצועות העובדים מן העולם. כמו במתפרה שמנהל מר לופו ובה עובד מר פולק, שיפרוש השנה לגימלאות והוא האדם היחיד בצה"ל שיודע לשקם חגורות הצלה.

"כשיעזוב, יצטרך צה"ל לרכוש חגורות חדשות, בעלות גבוהה", מיצר מפקדו.

תמי זילברג

מיני

סידרה שלמה של ציוד משרדי מתקפלת לגודל כרטיס־אשראי

מילת־המפתח היא "מזער". בעולם בכלל, ביפאן בפרט. מה שיותר קטן – יותר טוב.

ראו את הווקמן, טלוויזית הכיס ומוצרים נוספים, מתחומי האלקטרוניקה ותחומים אחרים. חיי אנשי המכס בהחלט לא הפכו קלים יותר בשנים האחרונות.

מחשב הכיס, הידוע גם כמחשבון, שכח כבר את הזמנים בהם היה גדול ומגושם. מידתו השגרתית היום היא כגודלם של כרטיסי אשראי. לאותה העטיפה הפלסטית בה נהוג לשמור מחשבי כיס או כרטיסי אשראי – הכניסו לאחרונה "ערכת משרד", סידרה שלמה של ציוד משרדי תופסת גודל של כרטיס־אשראי.

בערכת המשרד של "סאן־סטאר" נמצאים, מוכנים לשליפה נוחה ומיידית: עט כדורי קטן, מד־עובי המסוגל למדוד עוביים המדוייק של חפצים עד ל־10 מ"מ, סכין חיתוך, מספריים עשויים פלדת אל־חלד,

מכונית BMW מסידרה 7 החדשה פותחת את דרכה בשוק כרגל ימין | | שופטים, עיתונאי־רכב מכל העולם העניקו לה את "פרס העיצוב לשנת 1987". את הפרס קיבלה המכונית, בהתאם לקביעת השופטים, על "שילוב מוצלח של המבנה ישן, קונסרבטיבי ואירודינמי עם הנדסה אלגנטית, תוך שמירה על התדמית המיוחדת של BMW".

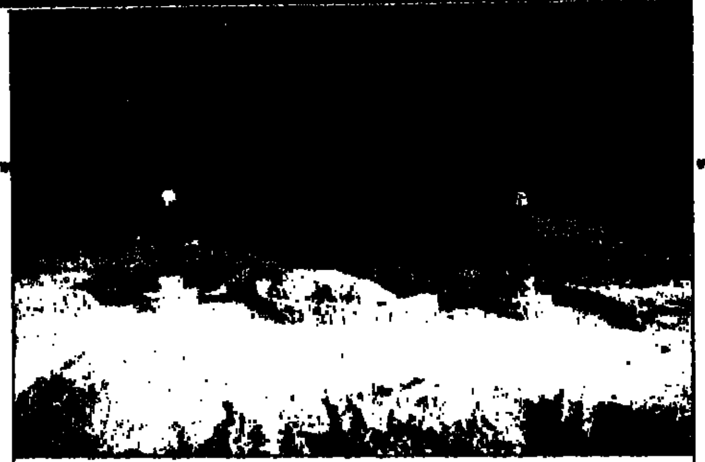

חן המקום

■ יער שער ■ על כביש אמירים־צפת, סמוך לקיבוץ פרוד, נטעה הקק"ל יער ונתנה הוגן ע"ש בכח. בגיון יש מי־שתיה, פינות ישיבה וכיריים. מסתעפים ממנו שבילי טיול, לכיוון מעיין שער ומעיין פרוד. בקרבת מיצפה הימים, ממנו ניתן לראות את הים התיכון וים כינרת. צילום: הורון בכרי

זאב ספקטור

ערכת־המשרד המפורקת – והמקופלת, כשכל גודלה מגיע לגודל כרטיס־אשראי

סרגל שימרור עד לאורך של 14 ס"מ. חורים בסרגל מאפשרים שימוש בו כבמחוגה.

את המשרד־המתקפל הזה מבאנו ביפאן, שם הוא נמכר ב־1500 יאן, שהם כ־16 ש"ח. תוספת חביבה לתיק־המנהלים המודרני, בו ישנם כבר טלפון, טלקס ופקסימיליה.

בועז קוסטר

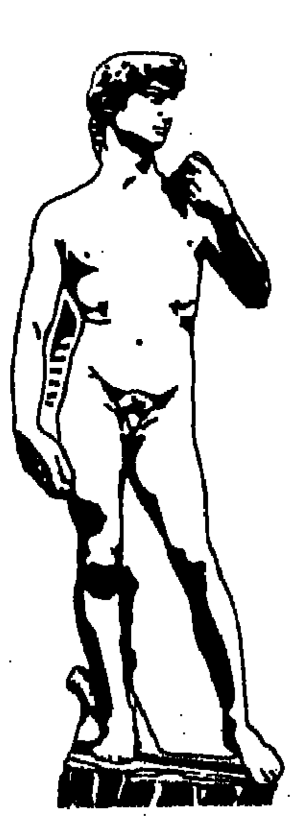

ברית

האם דוד המלך נימול?

סביב "דוד", פסלו המפורסם של מיכאלנג'לו, נוצרה בפירנצה תעשיה שלמה לתיירים: פסלונים, לוחות־שנה, גלויות וכו'. אך הלהיט החדש היא גלויה שבה מצולם, מוגדל ומקרוב, אבר־המין של בן־ישי. אולי נועד הדבר לענות לכל המתווכחים שלא מצליחים להבחין, עקב ריחוקם של הפסל העתקי, אם מיכאלנג'לו עשה לדוד ברית־מילה, או לא. אז כדי לשים קץ לוויכוח, ועל סמך עיון מקרוב, ברצוני לקבוע־משמעית למען ההיסטוריה של האמנות והיהדות: אין ברית־מילה.

גיל קיסרי

בטיחות מהתשתית, לא קוסמטיקה

עם ועדת תנועה המגיעה ל־600 החלטות בשנה אחת ואף מבצעת אותן, אין הזכייה בפרס ראשון בתחרות בין ערים בנושא בטיחות בגדר הפתעה, אלא היא שכר האחראים על עמלם.

מאת שושי שמיר

יואל אלראי, ראש העיר נתניה

ישראלי המבקר באירופה ורואה את שנת ההקמה של הבניינים החרותה על האבן, מבין פתאום שישי מקומות שאינם משתנים במשך מאות שנים. בישראל - סביר שאם יבקר במקום כלשהו לאחר מספר שנים - לא יכיר אותו. קצב הפיתוח של המדינה מציב בפני מקבלי ההחלטות אתגרים לא שגרתיים בתחומים רבים. נושא התעבורה אינו יוצא דופן מבחינה זו. "איש לא העלה על דעתו מראש את הקצב המואץ של התפתחות התנועה בערים", אומר יואל אלראי, ראש העיר נתניה. "מסיבה זו אנו ועמיתינו

בערים אחרות נתקלים כיום בבעיות קשות של תשתית לא מתאימה. אחד הנושאים אותם יש צורך לתגבר באופן משמעותי הוא נושא החנייה. כאשר התחלנו להקים בניינים רבי־קומות בנתניה, היו רק מעטים מן התושבים בעלי רכב פרטי, ואלה חנו את מכוניותיהם ליד הבית. כיום יש רכב אחד לפחות כמעט לכל משפחה, יש צורך בשינוי התפיסה של התושבים, שהורגלו לחנות סמוך למקום בו שהו - אפילו בפתחי החנויות. "התושבים שלנו מפונקים וקשה להניעם לחנות אפילו במרחק 50 מ' מן המקום."

כדי לפתור את בעיית מקומות החנייה מקצה עיריית נתניה שטחים נרחבים לצורך זה בכל פרוייקט בנייה כבית מגורים, ציבור או מסחר. כדוגמא מביא אלראי את הקניון החדש הנבנה עתה בנתניה, ובו 850 מקומות חנייה, ואת אולם אוהל־שם - מרכז התרבות של העיר, שבו יהיו 140 מקומות חנייה. "אנו אף דורשים מיזמים הבונים במקום להקצות שטחים לחנייה", הוא אומר. ואומנם, ליד סניף בנק דיסקונט המוקם במרכז העיר מקום חנייה לכמה מאות כלי רכב, וכך גם במלון 5 כוכבים הנבנה ברחוב גד מכנס, שיהיו בו לבד מחניון תת קרקעי גם חניון גדול סמוך לטיילת. ועתה, לא נותר אלא לשכנע את התושבים לחנות את רכבם במקומות המיועדים לכך. "אנו מחפשים גם דרכים נוספות כדי לשפר את איכות הסביבה ולמנוע צפיפות תנועה", אומר אלראי. "לדוגמא - כדי לאפשר תנועת קהל בטוחה במרכזי התיירות והמסחר בעיר, הקמנו מספר מדרחובים, וכדי לשפר את הגישה להולכי רגל ממרכז הקניון והתרבות אל העיר, אנו מתעתדים לרצף מחדש את המדרכות ולשפצן".

"אם שיפוץ כבישים משמעו היה זיפות בלבד – היו כל כבישי נתניה משופצים לפני שנים"

ייאמר לזכותו של עובד בן עמי, ראש העיר הראשון של נתניה, שבכוח חזונו סלל בעיר מספר כבישים שהיו רחבים בהרבה מהמקובל בזמנו. אולם התשתית שהוקמה אז, אינה מתאימה לעומס המוטל על הכבישים כיום, ויש צורך להקים אותה מחדש, תוך התחשבות בבעיות ניקוז, תאורה, רימזור ושתיקה, ברמה עכשווית. גם הצמתים שהתאימו לתנועה המועטה של רכב בכבישים הפכו כיום למפגע בטיחותי שיש לטפל בו בדחיפות. עיריית נתניה משקיעה סכומי עתק בפיתוח רב־היקף של תשתית הכבישים.

"מי שנכנס כיום לרחוב סוקולוב, לדוגמא", אומר אלראי, "יכול לראות את השינוי. פני הרחוב שונו ללא הכר. סלילה חדשה, מפרצוני חנייה ותאורה רצופה, הפכו רחוב רעוע ומסוכן לכביש מודרני ובטוח, ותמונות 'הלפני' ו'האחרי' שלו משקפות זאת". רחוב סוקולוב הוא חלק מתוכנית סלילת כביש היקפי בנתניה, שימנע כניסה מיותרת של כלי רכב כבדים למרכז העיר, וישחרר את רחובותיה מפקקים מיותרים. סלילת חלקו הנוסף של הכביש ההיקפי - באורך שנים וחצי קילומטר, דו־מסלולי ורחב, הכולל תאורה וגינון, נמצא כעת בשלב של הגשת מכרז. צומת טוברוק המסוכן, הנמצא על תוואי הכביש ההיקפי, אף הוא נמצא בתהליך חידוש ושיפוץ, הכולל אף רימזור.

בהתאם לחוקי העזר של הרשויות המוניציפליות, משתתפים התושבים בכיסוי עלות שיפוץ וסלילת הכבישים העוברים בתחום מגוריהם. "אם שיפוץ כבישים משמעו היה זיפותם בלבד, היו כל כבישי נתניה משופצים לפני שנים", אומר ראש העיר נתניה. "אולם קיימת בעייה קשה בנושא מימון העבודה בצמתים, הנופל כולו על קופת העירייה. קיים ויכוח היסטורי רציני בין הרשויות לבין מע"צ באשר למימון נושאים שהם אומנם בתחום השיפוט של הרשות, אולם משמשים את כלל הציבור. צומת טוברוק הוא דוגמא לנושא כזה השנוי במחלוקת. איש אינו משתתף במימונו, אף לא משרד התחבורה. למרות זאת לקחה עיריית נתניה על עצמה את העבודה, שמחירה - 400000 ש"ח לתשתית וסלילה ועוד 150000 ש"ח לרימזור. תרומת משרד התחבורה שהתבקש לעזור מגוחכת - 7000 ש"ח".

פרוייקט גדול נוסף שהעירייה כבר סיימה את ביצועו הוא הקמת ירידה סלולה לחוף הים, שעד אז נעשתה ב"שבילי גמלים" שלא היו ראויים לבני אדם. כביש זה משפר את איכות החיים של התושבים ושל התיירים המבקשים ליהנות מחוף הים המטופח של נתניה, ששמו הולך לפניו.

בינואר 1988 מתכננת עיריית נתניה להתחיל בסלילת כביש מרכזי באיזור התעשייה בקרית נורדאו, בשיתוף עם חברת "מבני תעשיה". הכביש יעבור בכל איזור התעשיה, מ"אבירי" עד "אביק", ועלות ביצועו תהיה שנים וחצי מליון דולר. מפעלי האיזור ישתתפו במימון ההוצאות, והמימון ביניים ישמש מילווה שתקבל העירייה בסיוע משרד התעשיה והמסחר.

בצד הפרוייקטים הגדולים, אין עיריית נתניה זונחת את עבודת התחזוקה השוטפת של עורקי התחבורה הקיימים. זיפות וסלילה מחדש בכל חלקי העיר, הם אך חלק מעבודות אלה, הנעשות בתיאום מלא עם המשטרה, חברת בזק וחברת החשמל, ובייעוץ מקצועי של מהנדס משרד התחבורה. העירייה עושה כמיטב יכולתה כדי לא לפגוע בתנועה בעת עבודות שיפוץ, לנתב את הרכב במקצות דרכים אלטרנטיביות והקבלנים הנשכרים לביצוע העבודות נמדדים גם ביכולתם לבצע את המלאכה מהר ככל האפשר.

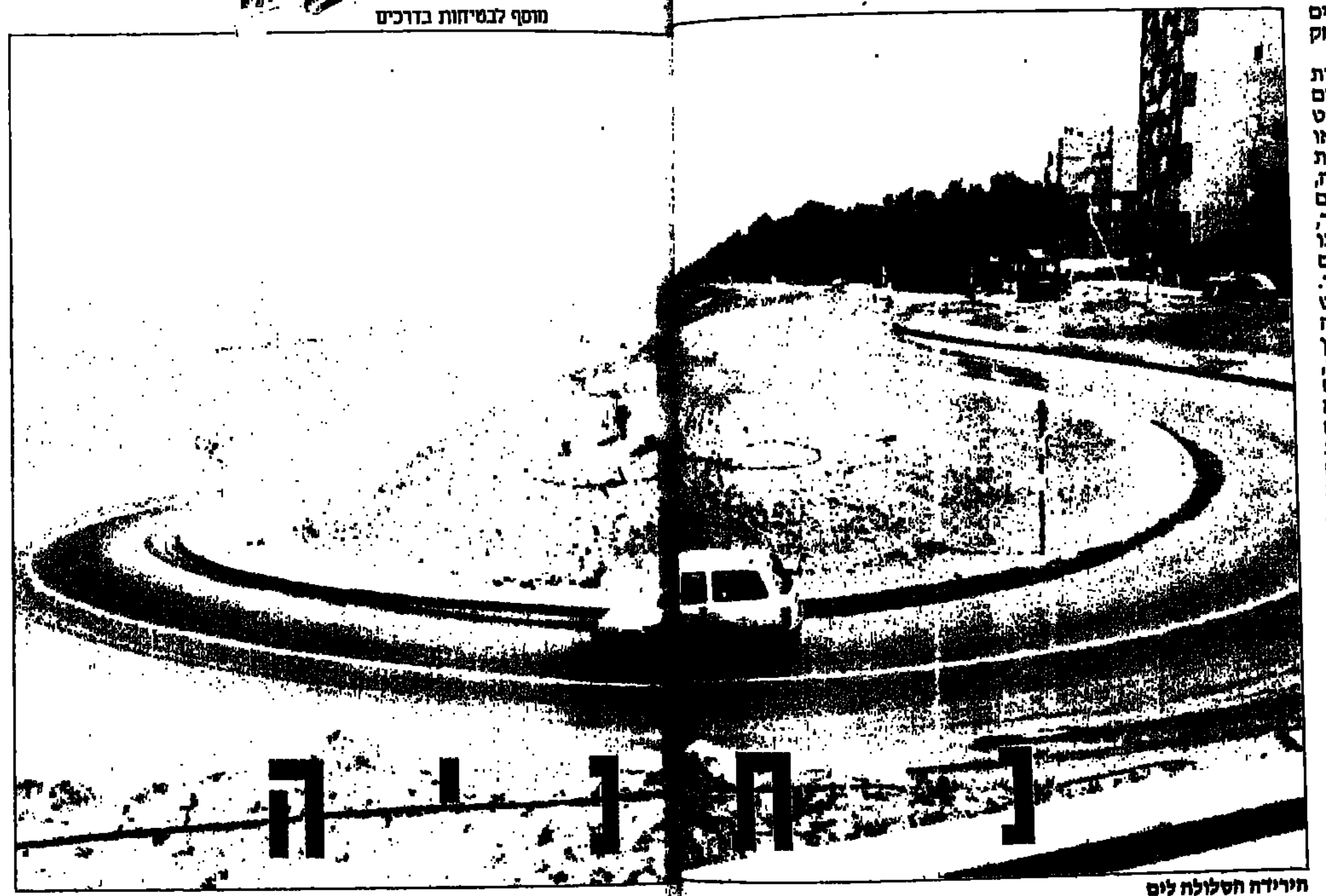

הירידה הסלולה לים

ראש העיר מקבל את הפרס הראשון לבטיחות בדרכים.

מקום ראשון בתחרות בין־עירונית לבטיחות בדרכים מקום ראשון באיכות הסביבה

מנהלת מדור התנועה בעירייה, חנה ברומר, העובדת בצמוד לאפטרגוט, זכתה בפרס אישי על פעילותה במסגרת תחרות הבטיחות הבין־עירונית. ועדת התנועה של עיריית נתניה מונה נציגי עירייה, נציגי משטרת ישראל, מהנדס מטעם משרד התחבורה, ונציגי ציבור, שבכללם אנשי המועצה למניעת תאונות. ועדה זו היא מן הפעילות בעיר, ובשנה החולפת החליטה על 600 (!) משימות ואף ביצעה אותן.

"אחד האנשים שתרמו רבות לזכייתה של נתניה בפרס הארצי לאיכות הסביבה השנה, הוא דוד אפטרגוט, מ"מ מהנדס העיר שהוא מרכז נושא התחבורה והתנועה", אומר יואל אלראי, "על כך הוא עומד לקבל לקראת ראש השנה את פרס ראש העיר".

הרבה חשיבה מקורית הושקעה במציאת דרכים להגברת עירנות הנהגים ולמניעת תאונות. בין היתר, ניתן היום לראות ברחובות העיר, סמוך למעברי חצייה ולבתי ספר, ציורי סמלים גדולים המציינים את הימצאם של ילדים והולכי רגל בקרבת מקום. במבצע "לראות כדי לחיות" - התנדבו 5 אופטומטריסטים לערוך ללא תשלום בדיקת ראייה לנהגים. במבצע "בדיקת רכב לחורף" - שנערך ביוזמת העירייה, בדקו קציני בטיחות מקצועיים את הרכבים ללא תשלום. בנוסף, נערך בנתניה יום תנועה להדרכה. במסגרת יום התנועה בו השתתפו אנשי משטרת ישראל מרחב השרון, המועצה הלאומית למניעת תאונות, המשמר האזרחי בעיר ותלמידי בתי־הספר נלמדו נושאים כחציית מעברי חצייה, נהיגה זהירה, עזרה לקשישים, ונהיגה בתופשות מהלימודים. תושבי העיר השתתפו במבצע "מלח של אה"ב", 5000 נהגים זכו בתחרות נהג זהיר, וכעשרים נהגים בני נתניה זכו בתעודת "אביר דרכים" על נהיגה זהירה רצופה במשך 25 שנה. במבצע אופניים ארצי זכו שנים מבני העיר במקום ראשון, וכפרס נסעו למלון כנציגי נתניה.

בתחום ההדרכה בבתי הספר הופעלו ועדות הורים, והפרוייקט מיושם כשנה בהצלחה. תוכניות לימודים מיוחדות בהדרכת המועצה הלאומית למניעת תאונות ומשטרת ישראל בשיתוף עם העירייה הוכנסו לבית הספר, ומשמרות הבטיחות אף הן קיימו את תפקידן בנאמנות. כמו כן מתקיימים בעיר קורסים לנהיגה מונעת. נערכו אף פעולות הדרכה לקשישים בבתי האבות ובמועדונים. בנוסף לפעולות ההדרכה בקרב הקשישים, מנסה העירייה ליצור מקומות בילוי בטוחים עבורם. "בכל עבודות הפיתוח המתקיימות בסביבות מעונות הקשישים או בריכוזי קשישים", אומר ראש העיר, "אנו בונים מתקני ישיבה ובילוי. גם המדרחובים מהווים מקום מבוקש מאוד, וקשישי העיר מבלים שם להנאתם במשחקי קלפים, בשיחה בצוותא או במנוחה". יחידת תנועה מיוחדת שהוקמה בקרב הקהילה האנגלוסקסית בנתניה פועלת לאכיפת החנייה הנכונה בעיר. לדעת ראש העיר, זהו נושא חשוב במיוחד, אם אכן מעוניינים ליצור הרגלים חדשים, לטובת הציבור כולו.

"אזרחים רבים וטובים נרתמו למשימה של הפיכת נתניה לעיר שבטוח ונעים לחיות בה. אולם בנושא הבטיחות בדרכים אין לשקוט על השמרים. אני גאה בכך שזכינו במקומות הראשונים בבטיחות ובאיכות הסביבה, אולם בכך לא תמה המלאכה. יש לשמור על רמת העשייה ולשאוף לשיפור באופן מתמיד ועקבי", דברי ראש העיר

דוד אפטרגוט, מ"מ מהנדס העיר

איש השרידים נגד הטורף

"יגור מכוכב אחר מגיע לכדור הארץ, מתמקם אי־שם בג'ונגלים של דרום אמריקה ומתחיל לרצוח. היצור מכיר את המומלצת של "הנוסע השמיני": בדיוק כמוה, במקום לשנות ולהחליף צורות, כל צורה נראה מקודמתה. אלא שבניגוד לשרידים של המומלצת מ"הנוסע השמיני", המומלצת שלנו מתייחסת ... משחק חביב ומשעשע. היא אפילו נותנת ציאנס ...

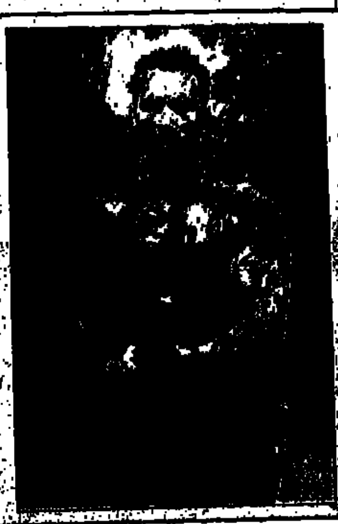

מעולה. "הילדי מתאימה הרבה יותר לאופיי האמיתי מאשר כריסי", אומרת סומרס.

גארלנד) ועוד. תמונת מישתו של הרסון שילם סוחר־עתיקות מגריניץ'־וילאג' סכום של 3,850 דולאר.

אליזבט טיילור, מי שהיתה ידידתו הקרובה של הרסון, לא נכחה במכירה. היא נהנתה מזכות מיוחדת־במינה: בהתאם לצוואתו של הרסון, הותר לה להיכנס לביתו – ולקחת לעצמה כל מה שתרצה. ליז הסתפקה במועט: היא יצאה מהבית כשבידיה תמונה אחת ויחידה של הרסון.

המלחמות חוזרות לנגוס

"מלתעות", סרטו של סטיבן ספילברג, היה אחד הסרטים הקופתיים בתולדות הקולנוע. בסרט זה התוודע ל"ברוס", כריש־הענק המכלה את כל הנקלע לסביבתו, בגניסה אחת של מלתעות האדירות.

הדאודורנט של ברקים אל אי'

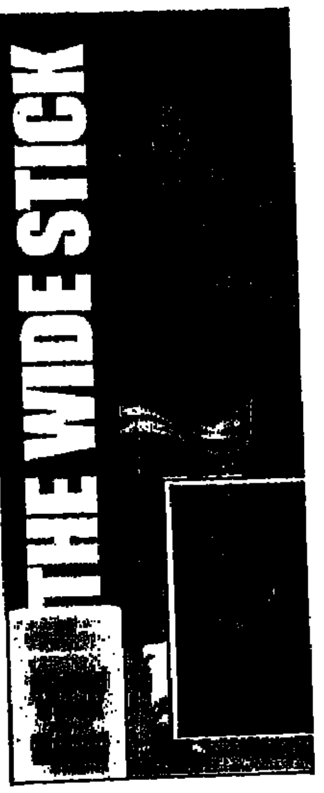

מרילין מתה לנצח. הלכה מוזמן לעולמה, אבל כל הזמן מתפרסמות עוד כתבות, עוד סיפורים שלא סופרו, עוד צילומים שלא פורסמו קודם־לכן. האמן ארתור פיקאל בחר במרילין כפרוייקט־חייו: הוא מצייר עוד ועוד ציורים – כשבכולם מככב דיוקנה של הכוכבת המנוחה. לפניכם דוגמה אחת.

ב"שדה יואב" חיפשו מים. למטעים, לשדות, לשתיה. קדחו, קדחו, ומה מצאו? מים עתירי גפרית, מתאימים במיוחד למרחצאות־בריאות. יש כבר רעיונות לחיידות, חמי־טבריה של חבל לכיש, אבל הקיבוצניקים – בעיקר הוותיקים – נשמעים לכל־היותר משועשעים.

ג'קוזי בלכיש

שי גנני נשטף כמי הבריאות הגודשים ריח גפרית שפרצו כשדות שדה־יואב. צילם: ראובן קסטרו

בסוף הם לא נסעו." מוטקה החנרהמן, אביבית המשוררת, ירוחם הגיאולוג ושייקה חובב־טבע לא הגיעו לנקודת המיפגש. הם שאירגנו את הסרנוויצ'ים והג'יפ, וכינם לבין עצמם ככר התלוננו על הצלם ראובן, שהתעקש להצטרף אליהם. בסוף הם לא נסעו. גם הג'יפ בעצם לא הגיע, וראובן, סמוק לחיים, הגיע לבדו לקיבוץ שדה יואב, בלי סנדוויצ'ים. רק במבואות הקיבוץ גילה לידו את העיתונאית נראית־קוראים־לה. אני מוכרחה לרחוץ בג'קוזי בחבל לכיש, להשה.

נו, מילא. ראובן חצה את הדשא ונפתח המזכירות צעק מנרל'ה מנרל'ה מרכז המשק יצא כמשקפיו, כומס אותו חיוך מאופק, שהקיבוצניקים לוקים בו במפגש עם עירונים מטומטמים.

איפה הג'קוזי שאל ראובן.

תכף, נקרא לחיימון, אמר מנרל'ה.

ומנרל'ה מרכז המשק קרא לחיימון מרכז ענף גידולי שדה, וחיימון בא כחולצת טריקו־מרובבת עפר וגריז, וכל פניו ניסתרים מאחורי שיזפון וזקן חייכני. כן, מה אמר חיימון, ועיניו הנבולות, או שמא ירוקות, לא הסתירו את האירוניה המבורחת שהוא חש כלפי עירונים מטומטמים.

תפתח את המים, אמר מנרל'ה, מנחם אור, ופנה להכתיב לעיתונאית נו את הפרטים הבאים: שדה יואב, קיבוץ שהוקם בכוחם של גרעיני השומר־הצעיר ב־66', חסר מי השקיה, ככל יישובי לכיש, המתעקשים לפרוח זה עשרות שנים. אנשי המשק, יוזמתיים ללא חת כיורוקרטיה, ניקשו אישורים מתאימים, ואף קיבלו אותם מ"הולך", מ"מקורות" ממינהל מקרקעי ישראל. אחר־כך חצו את כביש אשקלון־קרית־גת, התקינו משאבה ובמקום שבו נואשו קודחי "הולך" מנפט, מצאו היואבים מים.

איזה מין מים ומתי שאלה העיתונאית הזטיבת משקפיים על חוטם. היא ככר ידעה איזה מין מים ומתי, אבל רצתה ציטוט מפי מרכז המשק.

מים חמים, ארבעים ושתיים מעלות צלזיוס, מריפים ריח חזק של גפרית, ענה מנרל'ה, זה קרה לפני שנתיים. כאן תיקח שמאלה.

הצלם ראובן, שכל הדרך מתל־אביב קנן על דרכי העפר שהוא נאלץ להריץ בהן את מכוניתו, ואין לו כסף לקנות חדשה, סובב את ההגה והמכונית קרטעה בין שדה חיטה תרוך לסלעי כורכר מתמיים. עוד גבעה ועוד גבעה ועל הגבעה השלישית צמחה מקלחת. ארבעה צול צינור מתפצל מעל שתי אמבטיות סיגריבלאס. מוטקה החנרהמן היה מונק עכשיו מן הג'יפ אילו היה שם ג'יפ ומוטקה בתוכו. אביבית היתה חורטת במחברתה מלים מרשימות על רוח אחר־הצהריים הקלה, שנקבה מעל לגבעה השלושה והשקטה. ירוחם היה צונח מיד אל העשר הנהב, מעביר אותו בין אצבעותיו ושואל את מנרל'ה ואיך אינמתם את בריכת האגירה?

עיתונו אינת חרטית שאינה מוחלת, אמר מנרל'ה, בתשובה לשאלה שלא נשאלה. השקענו כאן מעט מאד, הכל עדיין בגדר ניסוי. יש לנו שדות כותנה, זה ענף הגידול העיקרי שלנו, אבל

(המשך בעמוד הבא)

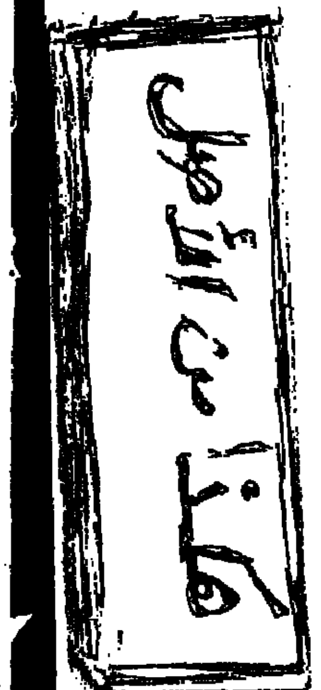

רוצים אוסף מדהים של "תערוכת אוצרות המקרא"? אין בעיה, אפשר לראות ממש בימים אלה. מעוניינים בתערוכה מרשימה של אוצרות פיניקיים? בהחלט. מתעניינים באמנות אטרוסקית? למה לא, יש. ד"ר אלי בורובסקי הוא הבעלים של כמות אדירה של פריטי־עתיקות, סידרת אוספים שכל אחד מהם הוא נושא לקינאה. בצוואתו הוא מעביר את כל אוספיו למוזיאון שעל שמו, בירושלים.

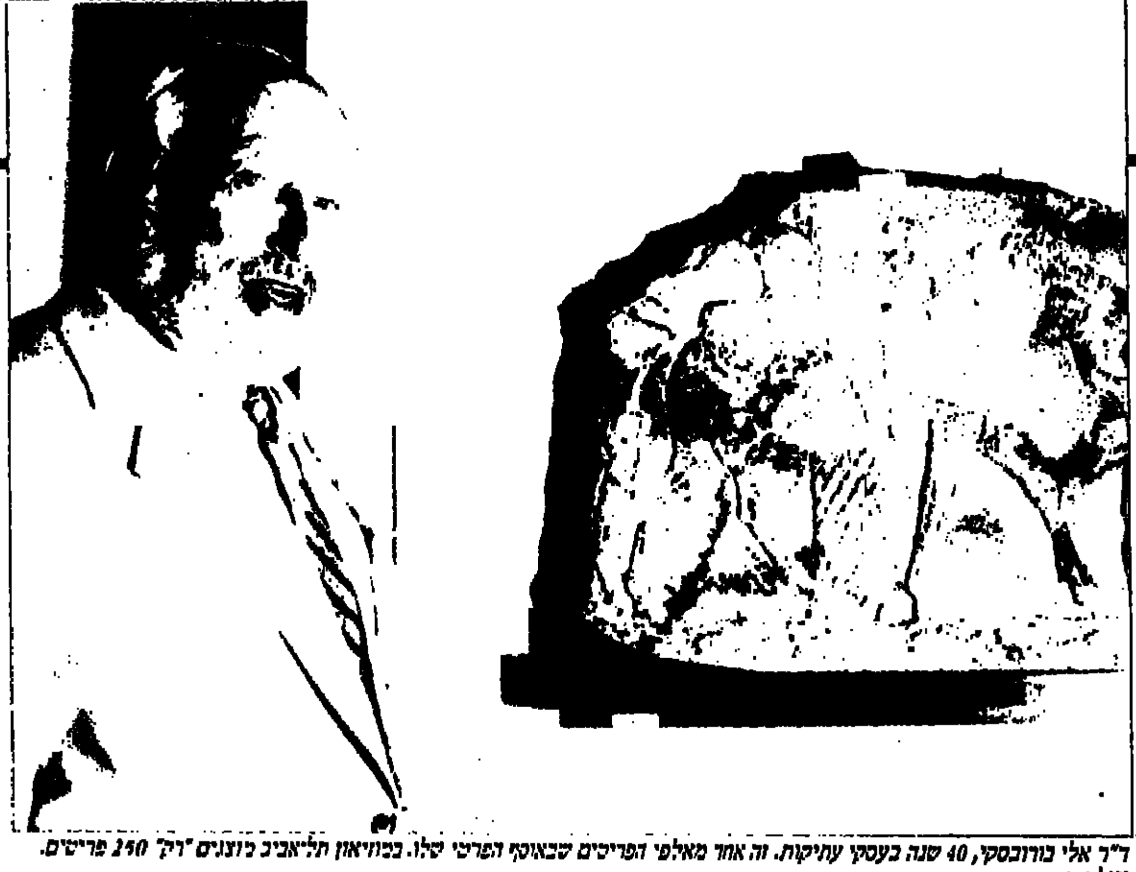

ד"ר אלי בורובסקי, 40 שנה בעסקי עתיקות. זה אחד מאלפי הפריטים שבאוסף הפרטי שלו. במוזיאון תל־אביב מוצגים "רק" 250 פריטים.
צילום: נאור רהב

אספן תערוכות

בשבוע שעבר נפתחה במוזיאון ת"א "תערוכת אוצרות המקרא". פרוייקט אדיר, המציג פריטים בערך שלא יסולא בפז – ולא במיליוני דולארים – והכל הוא אוסף של אדם אחד, אוספו הפרטי של ד"ר אלי בורובסקי.

האוסף הזה כשלעצמו עשוי להיות גולת־כותרת גאה במפעל חייו של כל אדם. אך אצל בורובסקי – סוחר עתיקות, 40 שנה במקצוע – מדובר באוסף אחד מתוך שורה ארוכה של אוספי־אמנות, כל אוסף מדהים, נדיר ויקר מקודמו. התערוכה הנוכחית, "אוצרות המקרא", כוללת 250 מוצגים בנושא, מתוך 2000 פריטים שיש לו. באותה קלילות מרשימה הוא יכול להציג – ואף עושה זאת – תערוכה מדהימה של אמנות אטרוסקית, יוונית, רומית או אמנות המזרח־הרחוק. ד"ר אלי בורובסקי, במילים אחרות, הוא הבעלים של אוצרות־אמנות בשווי עשרות מיליוני דולארים. פריטים שנאספו לאורך עשרות שנים, מאופסנים במחסנים מיוחדים ובכספות בנקים, ומדי־פעם יוצאים לאור העולם בתצוגות מרהיבות.

הלך־ותפח, ובמקביל עזר לבנות אוספים חשובים, ציבוריים ופרטיים, בשוויץ, ארה"ב, מערב־גרמניה ודנמרק. התמחותו העיקרית – בממצאים המתקשרים לארצות המקרא.

הסיבה לסוג ההתמחות אינה מקרית: אלי בורובסקי נולד כילד שישי בין שבעה ילדים במשפחה מסורתית, בילדותו למד בישיבה. האב עסק בבסטר, האחים הצטרפו לעסק המשפחתי. בהיותו בן 17 התייתם אלי מאביו, אשר ביקש ממנו בצוואתו להתמיד בלימודי הדת. "באותה תקופה, החלה התנועה הנאצית להתפשט. יום אחד נתקלתי ברחוב בקבוצת בריונים שקראו לעברי 'יהודי עלוב'. התקוטטתי איתם, וחזרתי הביתה פצוע. למחרת נפרדתי מאימי ואחי ונסעתי לברלין. למדתי באוניברסיטה העירונית ליהודים המגיים, ובמקביל לבדתי רבנות בבית מדרש לרבנים, בהתאם למשאלת אבי. זמן קצר לפני עליית היטלר לשלטון, נסעתי לפירנצה".

רק שניים מאחיו ניצלו מן התופת הנאצית, והיגרו לאוסטרליה. אלברט וויליאם פוקסוול, אבי הארכיאולוגיה הארצי־ישראלית, התרשם מעבודתו המדעית ומהידע שלו, והמליץ להעניק לו מילגה למוזיאון המלכותי בטורונטו. כעבור תשע שנים קיבל נתינות קנדית, אך את ביתו בנה בבאזל שבשוויץ. שם החל לפתח את אוספי

כעת הוא בארץ, עם הצגת "תערוכת אוצרות המקרא" שלו, הזדמנות לשוחח עם אספן מהשורה הראשונה. "הפריט הראשון שרכשתי", הוא מספר, "נקנה מסוחר אמנות אמריקאי, בשנת 43'. היה זה חותם־גליל קדום, מעוטר בכתובת עברית עתיקה". התקופה – מלחמת העולם השניה. אלי בורובסקי מתנדב לשרת במחלקה היהודית בצבא צרפת. תוך זמן קצר הוא מוצא עצמו מטופח ליהודה פולנית אשר מצאה מקלט בשוויץ. בזכות קשרים משפחתיים וכישורים לשוניים (שליטה משולשת: כתיבה, דיבור וקריאה בשש שפות), הוא מקבל משרה חלקית במוזיאון לאמנות והסטוריה בג'נבה. באותה תקופה הוא משלים את השכלתו האקדמאית, מקבל דוקטורט באמנות עתיקה. תחילתה של הקריירה האוניברסיטאית – בפירנצה. לימודי ספרות ופילוסופיה. אחר כך נדד לרומא, למכון למדעי התנ"ך של הותיקן, כשהוא מתמחה באשורולוגיה ותרבות בבל, אשור (שומר) וכתב יתדות.

הקריירה המסחרית שלו החלה בג'נבה. את הידע שצבר, תירגם לעצות. אספנים מכל רחבי אירופה בנו אוספים, קנו ומכרו פריטים, על סמך המלצותיו. "ראיתי שעצותי מועילות לאחרים, והחלטתי ליישמן על עצמי והפכתי לסוחר עתיקות". אוספו הפרטי

הפריטים המקראיים שלו.

המודעה בסחר־העתיקות לאחר המלחמה, לצד הרצון לשמר את המורשת היהודית, היו שני הגורמים המכריעים בהחלטתו לעסוק בתחום זה. "אחרי שהמלחמה הסתיימה, הגיעו פליטים רבים לשוויץ עם אוצרות אמנות פרטיים. הם נזקקו לכסף, נאלצו להמיר את הפריטים הנדירים שלהם. וכך התפתח אז המסחר באוצרות היודאיקה למיניהם". אלי בורובסקי חשב לנצל את השגשוג האמנותי לטובת מדינת ישראל, פנה לראשי הממשלה ולגורמים מקורבים אחרים, וניסה לשכנעם לרכוש למען המדינה פריטים יהודיים בעלי ערך הסטורי. ההיענות היתה קטנה, לראשי המדינה היו אז, כנראה, עניינים חשובים יותר לטפל בהם. טעות חמורה, לטווח ארוך. "היו לי קשרים, וידעתי מתי ואיפה ניתן לקנות את הפריטים בזול. פניתי למנהלי קק"ל ולשר התרבות. ניסיתי לשכנעם שכדאי שהמדינה תשקיע כסף ותקנה את אותם אוצרות. התשובות שקיבלתי לא היו רציניות. ההצעות הנגדיות שלהם היו 'במקום השטויות הללו, למה לא תבוא לארץ ותלמד את תולדות האמנות'. אותם פריטים שניתן היה בזמנו לקנות ב־200 דולר, ערכם כיום הוא

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מהעמוד הקודם)

ניזהרים בהשקייה במים האלה, כי מליחותם גבוהה והם נתרניים.

אהה, אמרה הכתבת איך־קוראים. דווקא שייקה תובב־טבע חסר לה. גם מפני מראה הפרא הנאה שלו, גם בגלל שהוא יודע שמות של ציפורים, כמו זו הזעירה, שניתרה עכשיו אל תוך הג'קוזי החרב.

תכף חיימון יפתח את המים, אמר מנדל'ה.

אביבית המשוררת החמיצה מראה יחודי. מעבר לכביש העוטר את חבל לכיש כסרט, יש חורשה. ומעל לחורשה היתמרה עכשיו ענגה קלה של עשן שחור. הגנרטור התחיל לעבוד. המשאבה התאמצה לשאוב את מי מעיין הבריאות הפרטי של קיבוץ שדה יואב.

ראובן הצלם שלף מצלמות ממכוניתו המאובקת ומנדלה הפליג בחלומות רחוקים על אתרי תיירות שוקקים, על מרחצאות בריאות, ענף ריווחי נוסף להודים ועגלי המרבק, ואותה שותפות תעשייתית שיש לשדה יואב עם קיבוץ נגבה הסמוך. ביחד הם מייצרים אריזות שונות. החבר הכי זקן בשדה יואב חוגג יום הולדת עם המדינה, מותר לו ולחבריו לראות בעיני רוחם חזון טוריסטי על הגבעות.

אתם צריכים איזה שניים וחצי מיליון דולאר בשביל להקים כאן מרחצאות מסודרים, הפטירה איך־קוראים־לה, שבאה מן העיר הרשעה.

אני יודע, השיב מנדל'ה, הכל עדיין בשלבים של תכנון.

בינתיים הציבו הקיבוצאים כמה ספסלי בטון מיותמים ליד האמבטיות. מסביב תקעו צינורות מתכת חלודים, מן הישנים שנתגלגלו בחצר המסגרייה של המשק, וכשיקרו לפני מרכז המשק איזה פח מגולוון, או לוחות פרספקס בלתי מנוצלים, הוא יפרוש אותם מעל לצינורות, ותהיה שם מעין סככה.

בינתיים יש שם גבעה חשופה ומקלחת ארבע צול.

אני שוטעת מין גרגור, אמרה העיתונאית.

המים מגיעים, הודיע מנדל'ה והשתדל להסתיר שעמום נורא מן הארוע.

כל עונת ההשקיה, יוני־יולי־אוגוסט, זרמו המים יומם ולילה, מן המקלחת אל האמבטיות ומן האמבטיות אל בריכת האגירה. בין המעיין לשדות, היו חברי המשק, מעסים שרירים דואבים מתחת לזרמים חמים, עתירי גפרית. בחשיכה היו באים. ביום, הקיבוצניקים עובדים. ג'קוזי זה עניין לשעות פנאי לָאוּת. מחנים את הג'יפ מול המקלחת, מכוונים פנסים אל המים ונאנחים בהקלה מתחת לשצף המסג'. אביבית, שנשארה לכתוב שירים בבית, היתה מאבחנת כאן בחשיכה: זרוע מתרוממת אל המים, יד ותפפת ראש, גב נכנע לזרם, כתף חומקת מעוצמת השטיפה.

אבל אביבית לא באה, והעיתונאית אמרה שהיא חייבת להתנסות.

כשפרצו המים מן המקלחת שלמעלה ומן הצינור הקבוע בתוך האמבטיה, כבר עמדה שם הכתבת, לגופה בגד־ים וליבה הומה צער על העדרו של שייקה החסון.

ריח של ביצים סרוחות, אמר הצלם ראובן.

h2S צווחה העיתונאית, לפני שהמים אפפוה בגלים חמים ומצחינים.

אנחנו לא מרשים למי שאינו חבר קיבוץ להיות כאן, ציין לפתע מנדל'ה, אין לנו ביטוח. המים החמים פותחים את כלי הדם, אפשר להתעלף מזה.

איך־קוראים קפצה מיד מן המים וכל גופה מעקצץ מזרימת דם עירוני שהתוודע מחדש לכל פינות הגוף. או אז הגיע אל אתר הג'קוזי הקיבוצי נער חמד צעיר, שי גפני, ששטף את גופו במים ובקליקים ממצלמתו של ראובן. אחר־כך נסע חיימון, חיים כהן, לכבות את הגנרטור. תמה עונת ההשקיה והג'קוזי בחבל לכיש, וכיוון שכך, ניפנו שני העירונים האקראיים ושבו לתל־אביב. אתה מוכרח לקנות לעצמך מכונית חדשה, אמרה נו לראובן ברחוב קפלן. הצלם הבחין שהנוסעת שלו עדיין לבושה בבגד־הים הרטוב שלה ואד קל של גפרית מרחף במכונית.

חלמה אדמון ■

משור חרב
זנב שועל
המשור הרב תכליתי של BOSCH

להשיג בחנויות המובחרות לכלי עבודה

זריז גמיש ובטיחותי –
זהו המשור הרב-תכליתי של בוש. זנב שועל –
לביצוע כל עבודה, ניסור עץ, מתכת ופלסטיק. זנב שועל
– מנסר במדוייק בקו ישר ובעיקולים זנב שועל – להב גמיש המגיע לכל
מקום, מנסר במקביל וצמוד לכל קיר.
זנב שועל – משור בטיחותי עם
נצרת בטחון למניעת הפעלה מקרית.

BOSCH
דרוש את הטוב־דרוש BOSCH
היבואן: לדיקו בע"מ

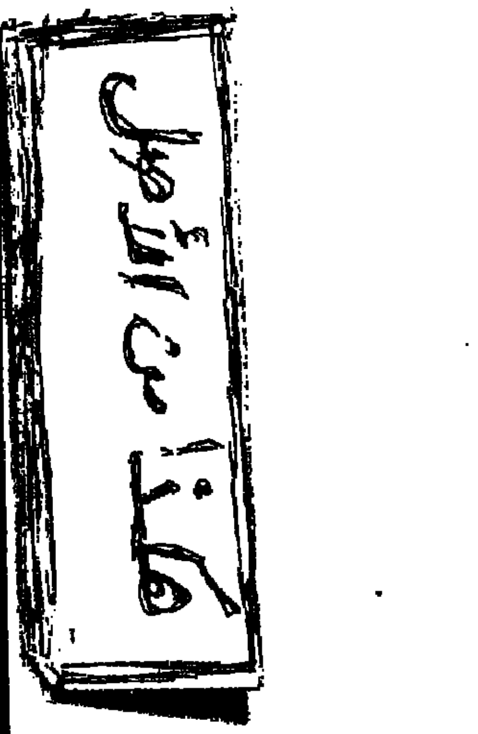

ד"ר אלי בורובסקי מסוגל להרכיב תערוכה בבקשתך בכל נושא הקשור בעולם המיקרא. הנה תוכניות של תערוכות מאוספו.

אספן תערוכות
(המשך מעמוד קודם)

בשנת '65 ביקר לראשונה בארץ, בא לפתיחת מוזאון ישראל. שניים מתוך שבעת האוספים המקוריים, "עתיקות המזרח הקרוב" הושאלו למוזיאון על ידו. בעיקר זכור אוסף החותמות שלו.

כבר באותה תקופה ניהל ד"ר בורובסקי משא־ומתן עם דוד בן גוריון על הקמת "מוזאון לאוצרות המקרא". דבר לא יצא מזה אז, אך היום מתחיל הרעיון לקרום עור וגידים. מול מוזאון ישראל,

פי 500 ויותר. החמצה אמיתית, בעיקר כשמדובר בפריטים שהתפזרו אצל אספנים פרטיים, במקום להתרכז בידי הממשלה, לשרות הציבור כולו".

אבל אם המדינה אינה מנצלת את ההזדמנות – בורובסקי ידע לנצל את אותה הזדמנות היטב. כאן נכנסו לתמונה כל הידע, הקשרים, החסכונות, רווחי העיסקות המוצלחות – ולאט־לאט נוצרו האוספים המדהימים שלו.

חלק מהפריטים הגיע אליו "בדרך נס", כהגדרתו. פריטי אמנות נדירים הקשורים בארצות המיקרא הגיעו אליו גם דרך סוחרים ערביים, לעיתים בדרכים מסתוריות ועקלקלות, כטבעו של תחום זה. לימים, כשכבר יכול היה להרשות לעצמו, החל לרכוש אוספים שלמים.

בסמוך לאוניברסיטה העברית ולכנסת ישראל, הקצתה העיריה שטח של 450 מ"ר להקמת הפרוייקט: מוזאון ומרכז למחקר ולימוד הסטורי־תנ"כי. התוכנית כוללת ספריה, חדרי לימוד, מעבדות ואולמות לתצוגה. התשתית כבר הוקמה. עד כה השקיעה משפחת בורובסקי, אלי ואשתו בתיה, סכום של חצי מיליון דולר. אך התרומה העיקרית עתידה להיות אוסף הפריטים שלו: של 2000 פריטי־עתיקות הקשורים לימי וארצות המיקרא. שווי מוערך – 40 מיליון דולאר. שווי ממשי – אין מחיר. כל פריט הוא יחיד ומיוחד בתחומו.

ארבע פעמים בשנה מגיעים בני הזוג בורובסקי לארץ. מחלקים זמנם בין טורונטו לדירה צנועה בירושלים. מקדישים עצמם למפעל חייהם, בניית המוזאון הירושלמי. היום אלי בורובסקי הוא בן 74, עד מאה ועשרים, כשילך לעולמו, בכוונתו להעביר גם את שאר אוספיו למוזיאון "שלו". "לאחר מותי, רצוני הוא שהם יהפכו נכס לאומי". בשנה הבאה, אם לא יחולו שיבושים מיוחדים, עתיד לקום המוזיאון שלו. או־אז נוכל לראות אצלנו אוסף נדיר של יהודי נדיר.

גילה מצא ■

הגיעו נעלי ריצה דגמי 87

לה קוק
ספורטיב

le coq sportif

ניתן להשיגם
בכל חנויות
הספורט

הפצה ושיווק ע"י
יעקב רובינשטיין בע"מ
רח' עמל 29, קרית המלאכה תל־אביב, טל' 820036, 811960

→ מאיר רבי

אקומטר –
מכשיר מיקרו
אלקטרוני למדידת
מרחקים
תוצרת גרמניה המערבית
לארכיטקטים, אדריכלים, קבלנים, מהנדסים, מודדים, בעלי מלאכה

מ. פיינגרש ושות' בע"מ
רחוב יויע גפיים 2
תל־אביב 67778
טל. (03)378730-370454

SUBARU
המנוע הלך?
יבוא אחר
תוך 24 שעות!

מעכשיו אפשר להשיג גם מנועי סוברו בשיטת
"תן מנוע ישן – קבל מנוע מחודש"
ממפעל חידוש מנועים הגדול והמודרני בישראל

פרטים
במוסכים
ואצל היצרן

אליד מפעלי מתכת בע"מ
ירושלים, א' התעשיה תלפיות טל' 719642/3

מוסף לבטיחות בדרכים

בחסות מגיני העורף הבטיחותיים של הרץ פיינגולד ובנו בע"מ, החרוץ 1, ת"א, טל' 03-339638

רחוב תאלה במגדל העמק.

מגדל העמק

עיר ללא תאונות

"עיר ללא רמזורים וללא תאונות – זאת הכותרת", אומר שאול עמור, ראש המועצה הנמרץ של מגדל העמק, בשיחה על נושא בטיחות בדרכים ומניעת תאונות.

ראש המועצה מזכיר בסיפוק סקר של המשטרה, המעיד על כך שמגדל העמק היא בין האחרונות בארץ מבחינת אחוזי התאונות המתרחשות בה.

שאול עמור, ראש מועצת מגדל העמק.

מאת: ר.ב. טנדר

מגדל העמק, שלהי קיץ תשמ"ז. מועצה מקומית בה 16 אלף תושבים, על אם הדרך חיפה–נצרת מצפון, חיפה־עפולה מדרום, 25 דונם של גינון וחורשות. 30 ק"מ כבישים, 60 ק"מ מדרכות.

לא בכדי זכתה השנה מגדל העמק בפרס הבטיחות בדרכים. פרנסי המועצה מודעים לחומרת הבעיה ונוקטים בכל האמצעים העומדים לרשותם כדי למנוע תאונות בתחום העיר.

כולם שותפים...

סגן ראש המועצה, מר אלברט בן־דריחן, ומהנדס המועצה, מר טוני זינגר, שמחים למנות את פעולות המנע החינוכיות הנעשות בשיתוף עם המועצה למניעת תאונות והמשטרה. מר שלמה מנחם, קצין הביטחון העירוני, ממונה גם על נושא זה. בפיקוחו נערכות פעולות הסברה בכל בתי־הספר של המועצה, ובהן הרצאות המלוות בשקופיות, חלוקת חומר הדרכה בכתב, והרצאות לעוזרות־גננות ולגננות.

המינהל לבטיחות בדרכים עורך במגדל העמק תחרויות בין הילדים שפרסים בצידן. ארגון רוטרי במקום לקח תחת חסותו את נושא המודעות לנהיגה זהירה, הוא מקיים בשלוש השנים האחרונות את חוג הנהג הזהיר, ומזמין לחוג מרצים מעולים המקיימים דיונים בבעיות הקשורות לנושאי בטיחות הולכי הרגל. מפעל נוסף של רוטרי הוא "מלח של זח"ב". תלמידי בית־הספר מקבלים הדרכה מתאימה שבסיומה מוענקת להם תעודה, והם יוצאים לרחובות ומקפידים על כך שהתושבים יחצו את הכביש במעברי חציה בלבד. המבצע הוכתר בהצלחה.

לפני סיום שנת הלימודים תשמ"ז, נערכה הסברה מיוחדת לנוער, למניעת תאונות דרכים בעת החופש הגדול. מגדל העמק דואגת גם לקשישיה. הרצאות הסברה מיוחדות נערכות גם בבית האבות שבמקום. 31 מצעירי מגדל העמק מתנדבים לסייע למשטרה במלחמתה בתאונות הדרכים. פעילותם נערכת בשיתוף עם המועצה למניעת תאונות.

גם התושבים...

אי אפשר שלא להתרשם מהחצרות המטופחות ופנסי הגינה שלהן, ומפנסי הרחוב הדקורטיביים המשובצים בפינות שונות במגדל העמק, בנוסף לתאורת הרחוב המקובלת. מגדל העמק מוארת אוטומטית החל משקיעת החמה. בחלק מהאזורים דולק האור עד חצות, ובחלקם הוא כבה עם הנץ השחר, בהתאם לעוצמת האור הטבעי. על אף שבעיות החנייה המעיקות על כל עיר ואם בישראל אינן מטרידות את מגדל העמק, שכן לכל יחידת דיור חנייה משלה, בכל זאת הועלה הנושא על סדר היום, ואליבא דמהנדס העיר מתקיימים כבר דיונים על שטחים נוספים שניתן להקצותם לחנייה.

כיכר מגדל העמק

רוב מגרשי המשחקים במגדל העמק עטורים בדשא ובפרחים. נראה בעליל שהילדים נהנים מהמתקנים המגוונים העומדים לרשותם ואינם נזקקים לכביש לצורך משחקיהם. דוברת המועצה רחל עמר אומרת: "מגדל העמק היא ישוב קהילתי קטן. בכל שמונה מגרש משחקים, גן ילדים ובית־ספר, והאמהות אינן חוששות לשלוח את הילדים לשחק ברחוב". לנושא שילוט הרחובות מקדישים כאן מחשבה ואף משאבים במידת האפשר. השלטים על הכניסות לבתי מגדל העמק מוארים. שלטי הרחובות, העוברים עתה שיפוצים, מוארים אף הם, ושמות הרחובות נכתבים גם באנגלית כדי להקל על ההתמצאות בדרכים.

גם הפרנסים

"בשנתיים האחרונות השקענו 300 אלף שקל בהסדרת הכבישים, ומעל 80 אלף שקל בתאורת הרחובות. מעברי החציה נצבעים 3 פעמים בשנה", מציין מהנדס העיר. משרד התחבורה והמועצה המקומית שוקדים עתה על הקמת צומת גדול בכניסת למגדל העמק. הדאגה לשלום התושבים ולבטיחותם היא בראש מעייניהם של פרנסי המועצה, וטרחתם אכן נשאת פרי – במגדל העמק עצמה אין תאונות דרכים. יחד עם זאת, הם אינם מתעלמים מתאונות הדרכים שהתרחשו לפני כשנה בכביש הבין־עירוני. שאול עמור ראש המועצה אינו חדל מלהתריע בפני הרשויות ולהעמידן על חומרת הבעיה: "יש לנו בעיה רצינית אחת. קיימת סכנה בטיחותית במעבר בין השכונות הותיקות לבין השכונה החדשה, נוף העמק – כביש חיפה־נצרת העובר ביניהן. לטווח הקצר, התוכנית שתסייע בפתרון הבעייה היא בניית גשר, שיחבר את השכונות, אך אנו מתקשים במימונה. לתכנית לטווח הארוך של בניית כביש עוקף לכיוון כפר החורש העשויה לשפר את מערך התחבורה בעיר בפרט ובגליל בכלל, אין כרגע תקציב".

מגדל העמק, פינת חמד כה המועצה המקומית משקיעה רבות בנושא טיפוח איכות הסביבה, רווחת התושבים ובטחונם, מצפה שהרשויות הממלכתיות יחלצו לעזרה.

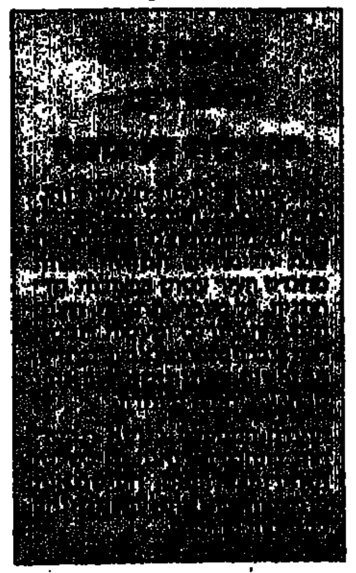

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טל: 03-664194

ראש העין בראש ובראשונה בטיחות

הפעילות הנמרצת והדינמית, המאפיינת את ראש העין של 1987, מוצאת את ביטויה גם בנושא המלחמה בתאונות. מועצת הישוב, בראשות יגאל יוסף, שמה דגש מיוחד על נושא בטיחות בדרכים, נושא שהוזנח במידה רבה במשך שנים רבות.

מאת: שי לב

"אסור לחכות להרוגים", מאמינים במועצה, "חייבים להקדים תרופה למכה".

מתקפת הבטיחות בראש העין תחל בשיפוץ התמרורים ואמצעי השילוט. "כבר היום מופנה חלק בלתי מבוטל מתקציב הפיתוח של המועצה לשיפוץ ובניית מדרכות", מסביר סעדיה גמליאל, סגן ראש המועצה. "לצערנו, משרד התחבורה קבע קריטריונים לסיוע, שאינם נראים לנו סבירים. מדרכות, למשל, אינן נחשבות לאביזר בטיחותי. הצמתים המסוכנים של ראש העין – כיכר אלי כהן ומפגש שבזי-וולפסון, בהם תאונות נזק תכופות, אינן בסדר העדיפות כי אין שם "מספיק" הרוגים. אנו משתדלים ללחוץ על הרשויות הממלכתיות ולהסביר להן כי חיי אדם קודמים לכל שיקול תקציבי. הדבר נכון במיוחד בראש העין, שצריך להשלים בה פער של שנים רבות, והתנועה בה גדלה במידה ניכרת בשנים האחרונות. פתיחת כביש חוצה-שומרון באזור רק תגדיל את עומס התנועה בישוב ובסביבתו".

מבנה המועצה המקומית

נושא התימרור והסימון, כמו גם נושאי התחבורה נוספים בראש העין, נמצאים במסגרת תוכנית המיתאר שעברה את אישור כל הגורמים ומחכה לחתימת שר הפנים. בתכנון – ארגון מחדש של מעברי החציה, הכולל צביעה ותאורה לכל מעבר חציה. ראש העין ברוכה בילדים וגם אם שיפור המעברים יעלה כסף רב, אין למועצה כוונה להתפשר בנושא זה. ועדת התחבורה של המועצה, בראשות סגן ראש המועצה ובסיוע מומחי תחבורה מבחוץ, מתאמת ומתכננת את השיפורים בתנועה. בנושא התחבורה הציבורית, למשל, מתקיים דיון עם קואופרטיב דן על שיפור התנועה ליישוב ועל הקמת קו תחבורה ישיר לתל-אביב.

> **מחכים למימוש ההבטחה**
>
> לאחרונה נפגש ראש מועצת ראש העין, יגאל יוסף, עם שר התחבורה. ראש המועצה קיבל הבטחה מפורשת כי משרד התחבורה יעשה ככל יכולתו לעזור לשיפור מצב התחבורה והבטיחות בראש העין. במועצה מקווים כי ההבטחה אכן תמצא את ביטויה במעשים, ותימצא דרך לשיפור התשתית ולהגברת הבטיחות בישוב.

המלחמה בתאונות בראש העין מוצאת את ביטויה גם בפעולות של הסברה מונעת. בשיתוף המשטרה נערכות פעולות הסברה לילדי בית הספר בכל הנוגע להתנהגות בכביש. במתנ"ס המקומי מקבלים קשישים הרצאות, וחלקם אף יוצא להשתלמויות. ליד בתי הספר פועלות משמרות הזה"ב, בהן עוזרים ילדים לילדים אחרים לחצות את הכביש בביטחה.

"יש עדיין הרבה לעשות", מסכם סעדיה גמליאל. "אני מקווה שבעזרת משרד התחבורה נוכל להפוך את ראש העין למקום הרבה יותר בטוח, ומותאם לתנאי התחבורה של שנות התשעים".

חצור הגלילית

אין כוונה להתפשר בנושאי בטיחות

צומת האנדרטה

מאת: נתן אור

בחצור הגלילית לא מסתפקים בירידה שחלה בשנה האחרונה במספר תאונות הדרכים. ראש המועצה, אלי חלפון, מתכוון להמשיך ולהילחם בתאונות באמצעות שיפור התשתית והגברת ההסברה. במועצה מקווים כי משרדי הממשלה, שעד השנה כמעט שלא תרמו לנושא הבטיחות בחצור הגלילית, יעזרו אף הם להילחם בתאונות הדרכים.

בשנה האחרונה היתה בחצור תנופת פיתוח משמעותית בכל הנוגע לשיפור תשתית התחבורה. חצור הגלילית משופעת בילדים, עליהם נימנו רוב נפגעי תאונות הדרכים בישוב. במועצה המקומית הוחלט לשים דגש על שיפור התשתית, גם אם פירוש הדבר הקצאת חלק בלתי מבוטל מתקציב הפיתוח לנושא.

מסביר אלי חלפון, ראש המועצה: "בשנים האחרונות חל גידול עצום בעומס התנועה באזור. ברור בעליל, כי התשתית הישנה אינה נותנת תשובה מספקת לגידול בכמות כלי הרכב. דבר זה נכון במיוחד אם נזכור כי מדובר בתשתית שלא שופצה שנים רבות. לכן, הפך שיפוץ הכבישים והמדרכות ליעד מרכזי של המועצה.

לדוגמה, צומת האנדרטה, אזור שהיווה מוקד לתאונות, הוסדר על ידי המועצה בשיתוף עם משרד התחבורה. כבישים רבים שופצו והותקנו בהם מדרכות, זאת באמצעות תקציב המועצה בלבד. מלאכה רבה עדיין לפנינו, אך אני מאמין, שאנו בדרך הנכונה".

טיפול במטרדים בוערים

צומת היציאה מחצור הגלילית לכביש ראש פינה-קרית שמונה מהווה את אחד הצמתים המסוכנים באזור ומיטרד בטיחותי ברור. הצומת, היוצא לכביש המוגדר "כביש אדום", אינו מרומזר. ראש מועצת חצור הגלילית לוחץ על אנשי מע"צ המבצעים עבודות שיפוצים בכביש, שיסיימו את שיפוץ אזור הצומת וישקלו התקנת רמזור במקום. מיטרד נוסף באזור הוא המחצבה של חברת אבן וסיד. למחצבה אז נהגו להיכנס עשרות משאיות כבדות מדי יום, משאיות שעברו בדרכן בתוך הישוב. כמה משאיות הידרדרו ורק בדרך נס לא נפגע איש. בקרוב תיסגר המחצבה ובכך מקווים שהבעייה תבוא על פתרונה.

פעולות ההסברה וההדרכה הן חלק בלתי נפרד מהמלחמה בתאונות בחצור הגלילית. תוך שיתוף פעולה עם משטרת ישראל נערכות לילדי בתי הספר פעולות הדרכה בנושא התנהגות בכביש. בכוונת המועצה לבדוק את הרחבת מערך ההסברה גם לתלמידי תיכון, ולהבטיח שהנוער יהיה מודע לסכנות האורבות לאוחז בהגה.

בד בבד עם פיתוח הכבישים, אמצעי תימרור ותאורה זוכים לטיפול "אישי" של אנשי המועצה. רשת תאורה מקיפה ברחבי העיירה ושילוט מפורט נועדו להבטיח שהנסיעה תעבור ללא בעיות. ליד מעברי החצייה הותקנו מעקי בטיחות למנוע ריצת ילדים לכביש. ברחבי היישוב נאסרה החנייה ברחובות צרים, בהם הרכב החונה מהווה מכשול ומיפגע בטיחותי.

"אני מקווה שבפגישה קרובה עם שר התחבורה נשיג עזרה נוספת למלחמה בתאונות" מסכם אלי חלפון. "נושא הבטיחות חשוב לנו ואין לאנשי חצור הגלילית כל כוונה להתפשר, כאשר המדובר בחיי אדם".

בדיקות רכב בעידן המחשב

אם מחשב משוכלל הבודק אפיוני הרכב כולל צריכת שמן כאשר רכבך בתוך המכון, או תהליך רישוי הארוך 15 דקות בלבד, נראים לך כלקוחים מסרט מדע בדיוני, כדאי שתגיע לקומפיוטסט. אתה והרכב לא תתחרטו.

שני דברים מפתיעים מיד את המגיע לקומפיוטסט, מכונים ממוחשבים לבדיקת ורישוי רכב, בראשון-לציון ובתל-אביב. מהירות הבדיקה והסדר המופתי הוא נושא אחד. הדבר השני – המיכון המשוכלל המסביר את הראשון. הציוד הנמצא כאן הוא המלה האחרונה מסוגו בארץ ובאירופה, ומוביל אל האיכות הבלתי מתפשרת ואל היעילות. אם נוסיף לכך צוות מקצועי ובעל ניסיון רב, נקבל מירשם ברור להצלחה.

> **מגיעים עם פרופיל**
>
> [illegible]

מיגוון הבדיקות הנערכות בקומפיוטסט כולל:
- בדיקת רכב לפני קנייה.
- בדיקה כללית לרכב, על פי דרישת הלקוח.
- בדיקת רכב לפני תום אחריות.
- בדיקה ותקונים לפרונטים, צירים ומיתלים.
- בדיקת שילדה.

בסניף ראשון לציון
- בדיקת רישוי כל סוגי הרכב.
- בדיקת עשן.
- הרצה.

דני פאר מנהל קומפיוטסט בראשון-לציון, רואה בבדיקה כללית לרכב צורך בטיחותי גם ללא קשר לרישוי השנתי. "בדיקה כללית יכולה לאתר תקלות עוד בשלבים ראשונים ובכך לחסוך ללקוח כסף רב", הוא אומר, "אך מה שהרבה יותר חשוב – בדיקה כזו עשויה לאתר מיפגע בטיחותי ולמנוע תאונות ונפגעים. לכן, עלות הבדיקה היא שולית בהשוואה ליתרונותיה".

בדיקת אמינות רכב לפני קנייה, נעשית בקומפיוטסט בעזרת מחשב משוכלל הנמכר ברחבי העולם, ופותח על ידי יונה בן דוד, מנהל סניף תל-אביב. בעזרת המחשב אפשר לבדוק את התנהגות הרכב בעליות תלולות, בירידות חזקות ובעומסים שונים. ניתן לבדוק צריכת שמן, תיבת הילוכים ויעילות בלימה בכל מצבי הנסיעה. כל זאת כאשר הרכב בתוך המוסך! במחשב אחר נבדקים הבלמים ביסודיות וניתנת תשובה מדוייקת תוך עשירית שנייה לגבי יעילותם. הרצה למכונית חדשה ולרכב לאחר "אוברול" נעשית בפיקוח מחשב תוך 3–5 שעות. מחשבים אחרים בודקים עשן או איזון גלגלים. השימוש במיכון המשוכלל מבטיח תוצאות מדוייקות יותר מהמקובל וחסכון בזמן ללקוח.

מאחורי המכונות והמחשבים עומד צוות רב ניסיון. דני פאר ויונה בן-דוד הם ממקימי המכונים הראשונים לבדיקות ורישוי ובעלי ניסיון של עשרות שנים בענף. כל העובדים הם בוחנים מורשים על ידי משרד התחבורה, וחלקם עבר השתלמויות והכשרה נוספת. נסיונם הרב של העובדים מאפשר להם לאתר תקלות במהירות ולמנוע מקרים נוסח "יכול-בוטק", בהם האזרח מרגיש מרומה על ידי מוסך מסוים. בכל מקרה בו נראה ללקוח במוסך, "שמספרים לו סיפור", כדאי שיגיע במהירות לקומפיוטסט. פשוט חבל על הכסף והזמן.

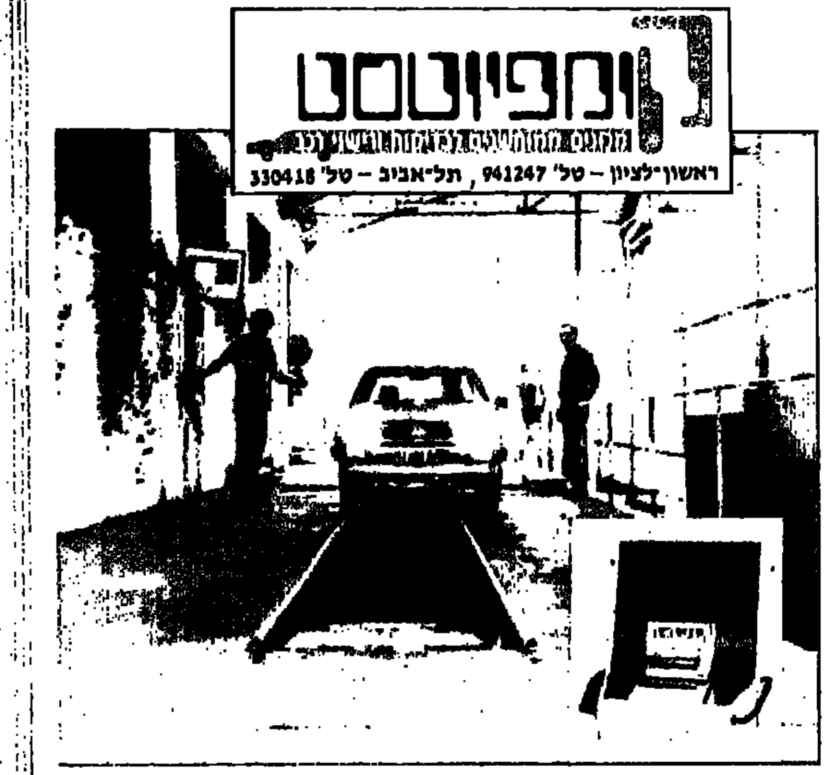

هكذا! من الأصل

שנה טובה

הנחת עמודי תאורה בכביש הראשי.

בבקה אל־גרבייה
לא מסתפקים בפרסי בטיחות

סמיר [illegible] ראש המועצה.

למרות התשתית החסרה, באמצעים דלים ועם הרבה אמונה בלב, הצליחה מועצת בקה אל־גרבייה להפוך את הכפר הפורח במשולש לסמל של מניעת תאונות דרכים, הן במיגזר הערבי, והן כדוגמה לישובים קטנים בכלל.

מאת ברק ליבאי

"נושא הבטיחות בדרכים עלה לראש סדר העדיפויות בארבע השנים האחרונות", מסביר סמיר דרוויש, ראש מועצת בקה אל־גרבייה. "יש לזכור שההשקעה הממשלתית בתשתית התחבורה במיגזר הערבי שאפה לאפס עד כה. גם בישובים ערביים גדולים, מדרכות מסודרות או רמזורים הם עדיין חזיון נדיר יחסית. בהיעדר מידרכות, אין גם אפשרות להסביר לתלמידי בתי הספר כיצד להיזהר בכביש. לכן, החליטה מועצת בקה אל־גרבייה לשים דגש מיוחד על שיקום תשתית התחבורה, גם אם הדבר בא על חשבון תקציב הפיתוח וגורם לגרעונות".

על אם הדרך כפר עומד

בקה אל־גרבייה שוכנת במרכז המשולש, על אם הדרך המקשרת בין השרון לשומרון, הגדה וישראל. מיקומה הגיאוגרפי הופך את בקה לאזור סואן מבחינת תנועה ומטבע הדברים, גם בעייתי מבחינה בטיחותית. הכביש הראשי, העובר דרך בקה, היווה "כאב ראש" רציני למתכנני התחבורה באזור. הרחבת הכביש הצריכה הפקעת אדמות והריסת מיבנים, והתדיינויות ארוכות בבתי משפט מנעו כל אפשרות מעשית לסיום העבודות.

"תוכנית המיתאר של בקה אל־גרבייה עדיין בשלבי הפקדה אצל הרשויות", מרחיב סמיר דרוויש. "עקב כך, אין למועצה אפשרות חוקית להפקיע אדמות. על מנת לקדם את הנושא נאלצתי לעבור מבית לבית ולנהל משא ומתן עם התושבים. לזכות אנשי בקה יאמר, כי הם מבינים את החשיבות הגלומה בכביש לקידום היישוב. לאחר עבודת שכנוע רבה הושגו כל ההסדרים והעבודות התבצעו. הכביש הורחב ל־22 מ' כאשר עלות הפיתוח היתה למעלה ממיליון ש"ח. מע"ץ השתתפה ב־150,000 ש"ח, משרד הפנים ב־350,000 ש"ח, והשאר, כולל עבודות גינון ותאורה – מתקציב הפיתוח של המועצה. כיום משמש הכביש מנוף להרחבת חיי המסחר בבקה".

פיתוח התשתית בבקה אל־גרבייה אינו מצטמצם לכביש הראשי. בשנה האחרונה השקיעה המועצה המקומית כ־400,000 ש"ח בבניית מדרכות, הרחבת כבישים והסדרת צמתים מסוכנים. בחלק מהמקרים הופקעו אדמות תוך פיצוי התושבים. המספרים בדבר השתתפות הממשלה במלחמה בתאונות בבקה אינם מחמיאים למשרדים השונים. השנה ניתנה לבקה עזרה לתשתית בסכום של 25,000 ש"ח, סכום המספיק בקושי לאבני שפה. בשנת 1985 ניתן לבקה מענק של 18,000 ש"ח, בעזרתו תומרר מרכז חשוב, שהוא אומנם מוקד תנועה, אך מהווה רק כ־3% מתוך השטחים הבנויים. מצבה של בקה אל־גרבייה טוב משל רשויות מקומיות רבות במיגזר הערבי, אך העזרה עדיין אינה מניחה את הדעת.

מהפעוט ועד לקשיש – זהירות בכביש

מעבר לפיתוח התשתית, מתבצעות בבקה אל־גרבייה פעולות רבות של הסברה מונעת. בישוב סניף פעיל מאד של המועצה למניעת תאונות אשר בראשו מנהל בית ספר מקומי. צוות בטיחות בדרכים כולל את סגן ראש המועצה, מנהלי בתי ספר ואנשי המרכז הקהילתי. פעולות הסניף מגוונות מאד ונועדה לכל הגילים והמיגזרים בישוב.

פעילות ההדרכה מתחילה כבר בגני הילדים, בהם מוסברת לפעוטות הסכנה הגלומה בכביש. בשיתוף משטרת התנועה מועברות הרצאות לילדי בית הספר בדבר התנהגות נכונה כהולכי רגל. באמצעות המרכז הקהילתי נערכות פעולות הסברה לנוער בתיכון, אשר עומד לקבל רשיון נהיגה ולכן עליו לקבל זווית ראייה חדשות על המתרחש בכביש.

לנשים, שלא השתתפו בדרך כלל בפעולות הדרכה, והתכנסות היום יותר למעגל הנוהגים ברכב, מועברים חוגי־בית על ידי מתנדבות. במועדון הקשישים המקומי מאורגנים סרטים והרצאות ומחולקות תוויות זוהרות. מעבר לפעולות הרגילות מתנהלים בבקה גם מיבצעים מיוחדים, כמו יום בטיחות לרוכבי האופניים, אשר באו עם הוריהם לשמוע על נהיגה נכונה. בזמן האחרון נערך בישוב שבוע בטיחות בדרכים, שכלל הרצאות ודיונים בבתי הספר כמו גם מפגשי שאלות ותשובות עם המשטרה. במסגרת שבוע הבטיחות נערכו תחרויות שונות וחולקו פרח ועלון הסברה לנהגים.

"יש עדיין הרבה לעשות", מסכם סמיר דרוויש, "תושבי בקה מודעים לנושא ועוזרים להילחם בתאונות, ואני מקווה שבעזרת תמיכה נוספת מהרשויות נוכל להגיע לתשתית מתאימה, אשר תעזור להפוך נפגעי תאונות למיקרים נדירים".

זכייתה של בקה אל־גרבייה, זו השנה השנייה ברציפות, בפרס הראשון בתחרות בין־עירונית לבטיחות בדרכים (מסגרת ישובים קטנים), לא מפתיעה את מי שמעורה במתרחש בישוב. ההשקעות בתשתית ובהסברה מונעת נתנו את אותותיהן ומספר הנפגעים קטן בהתאם. במועצת הישוב לא מסתפקים בהצלחות ושואפים להמשיך ולהילחם בתאונות תוך הגברת ההשתתפות הממשלתית. יש עדיין הרבה מה לעשות.

גאוות הישוב: גשר החמישה

גשר החמישה הוא דוגמה טובה ליוזמת פיתוח ייחודית, שבעזרתה מונעת מועצת בקה אל־גרבייה קורבנות נוספים. אזור קמפוס החינוך, במבואות הדרומיים של בקה אל־גרבייה, מהווה שילוב מסוכן של כביש מהיר וצפיפות רבה של ילדים. חמישה הרוגים בין ילדי האזור הם ההמחשה הברורה והכואבת ביותר. בעזרת המועצה לבטיחות בדרכים ומשרד הפנים, הוקם מעל הכביש גשר עילי, הראשון מסוגו בישוב ערבי. הגשר, המקשר בין שני חלקי הקמפוס, נקרא גשר החמישה על שם חמשת ההרוגים, תוך תקווה שלפחות באזור זה יהיו נפגעים נוספים.

מגרש הדרכה בדרך

לאחרונה קיבלה מועצת בקה אל־גרבייה אישור להקמת מגרש הדרכה לבטיחות בדרכים, כאשר משרדי הממשלה לקחו על עצמם את מחצית העלות. המגרש יהווה מוקד הדרכה לילדי בקה והסביבה, שיוזמנו להתנסות באופן מוחשי בצדדים השונים של המתרחש בכביש. ליד המרכז יוקם אולם הרצאות וסרטים. במועצה מקווים שמשרד החינוך יעזור [illegible] של מרכז [illegible]

לאחר [illegible]

בעירית חדרה לא מחכים לתאונות הדרכים על מנת להילחם בנגע הפושט.
בשנה האחרונה עוברת חדרה מהפכה שקטה, המשנה את פני העיר. בניצוחו של ראש העיר אינג' יחיאל כהנא, מסתערים אנשי העיריה על צמתים מסוכנים ורחובות הזקוקים לשפוץ, והופכים אותם לנתיבים הראויים למעבר.

ראש העיר, אינג' כהנא בסיור בטיחות עם פתיחת [illegible]

המהפכה השקטה בחדרה

[illegible]

פרדס טיכו הוא שם מוכר לתושבי חדרה. אצל רובם מתקשר השם עם 50 שנות נסיון לפרוץ דרך בפרדס ולהקל מאד את זרימת התנועה בעיר. ראש העיר הנוכחי הבטיח לטפל, הצטלם ליד הפרדס... והשיג את הפריצה. כהנא רואה בפריצה בפרדס רק תחילת הדרך. "שיפורים גאומטריים נוספים מוכנסים בכל רחבי העיר. ברחוב הלל יפה פינת אחד העם הוקמה כיכר. בצומת הלל יפה פינת ביאליק, שהיתה מוקד שבועי לתאונות, ובאזורי צומת גיבורים ורחוב הרברט סמואל חלו שפורים. סלילות עתידיות ברחוב חובבי ציון ורחוב גולדברג יקלו בהרבה את התנועה לצפון העיר". גולת הכותרת – שפוץ וחידוש רח' הנשיא לכל אורכו.

השפוצים הרבים בחדרה הצריכו השקעות רבות (כ־3 מיליון ש"ח בשנה האחרונה!) אינג' כהנא תובע ממשרדי הממשלה לשנות את יחסם המקפח, ממנו סבלה חדרה כל השנים. "למרות שחל שיפור מסוים בזמן האחרון, חדרה עדיין מקופחת ביחס לערים אחרות. וזאת, במיוחד בהתחשב בפזור האוכלוסין הנרחב. נושא הבטיחות עומד בראש מעיננו, אך לא נוכל להתמודד עמו ללא הגברת העזרה מהגורמים הממלכתיים".

[illegible]

בנושא הלוחמה בתאונות, מילת המפתח בחדרה היא התנדבות. במשך כל ימות השנה עוסקים מתנדבים, משקיפי תנועה, אנשי המועצה למניעת תאונות, אנשי המשמר האזרחי ואחרים בהגברת הבטיחות. הם יוצאים לכבישים, מעירים לנהגים שאינם מתחשבים בכללי הבטיחות, בודקים מיטרדים ומדווחים על כל בעיית. בעזרת המתנדבים ובשתוף פעולה מלא של משטרת חדרה מתבצעות מיגוון פעולות הדרכה בבתי ספר, בעיקר לתלמידי כיתות ה'. מישמרות הזה"ב (זהירות בדרכים), המופעלות על ידי ילדים, עוזרות למנוע תאונות ליד בתי ספר בעיתיים. במגרש ההדרכה העירוני לבטיחות בדרכים לומדים הילדים מושגי בטיחות ומקבלים הדרכה בנושא התנהגות נכונה בכביש.

עם בוא החורף נבדקות מכוניות בכבישי חדרה במסגרת "הכן רכבך לחורף". בקרב ציבור הקשישים התבצעה פעולת הסברה נרחבת, שכללה חלוקת תוויות זוהרות. במטה הבטיחות העירוני מתואמות הפעילויות על ידי כל הגורמים, מופקים לקחים ומתוכננים שפורים לעתיד.

"בסך הכל מגיע לתושבי חדרה צל"ש על נכונות להלחם בתאונות" – מסכם אינג' כהנא. "עם הרבה סבלנות והרבה זהירות בדרכים נוכל כולנו לשוב הביתה מהר ובשלום".

יבנה – ראש חץ לפתרון עומס התחבורה

מראה רוכבי האופניים העושים דרכם לעבודה בשבילים המיועדים לכך בהולנד ובשוויץ, מעורר את קנאת התייר הישראלי העירוני המצוי. עבורו רכיבה על אופניים ברחובות העיר היא מבצע שלפני שפותחים בו כדאי להצטייד בביטוח חיים.
מאת: שושי שמיר

לתיירים מיבנה לא תהיה סיבה לקנא ברוכבי האופניים השוויצרים. בחלוציות המאפיינת את בוני יבנה המתחדשת, אימצו אלה תפיסה מתקדמת כדי לפתור חלק מבעיות התחבורה בעיר, ולשפר את איכות חיי התושבים. חלק ניכר מתוכנית אב לחיבור כל שכונות העיר על ידי שבילי אופניים כבר בוצע – בין שכונות בן גוריון, רמות ויצמן ונווה אילן, והשנה יסלל שביל לאופניים לכל אורך רחוב הדרור, בצד מדרכות שיוקמו ברחוב.

הכביש, שהוא רחב מדי ואינו מתוכנן כראוי, ישופר בהרבה. "התנועה בכביש תתנהל בשני נתיבים", אומר דוד בן הרוש, סגן ראש העיר וראש ועדת התחבורה והבטיחות. "תנועת כלי הרכב תזרום ביתר קלות, ויופחת מספר התאונות. אומנם ההשקעה המוערכת – חצי מליון ש"ח אינה דבר של מה בכך, אך העיריה רואה את בטיחות התושבים בראש סולם העדיפויות". גם ברחוב דרך הים יסלל שביל לאופניים לכל אורכו, בהשקעה דומה.

ועדת התחבורה והבטיחות היא אחת הועדות הפעילות בעיריה, ופעילותה ניכרת בכל רחבי יבנה. לאחרונה התכנסה הועדה, בה משתתפים כל גורמי הבטיחות והתחבורה, והגיעה למספר החלטות שהן תשובות לבעיות בטיחות שהתעוררו בעיר: בין היתר, תוכנן מחדש מסלולו הפנימי של קו 18 של חברת "אגד" בעיר, שונה מיקומן של התחנות על פי דרישת הציבור, ונוספו תחנות. רחוב הנרקיס הפך חד סטרי, וכן רחוב האורן, שאליו אף נאסרה כניסת משאיות. בנוסף, הוחלט שכל התחבורה בנווה אילן תהיה חד סטרית. לקראת שנת הלימודים, קיבל נושא הבטיחות בדרכים עדיפות עליונה. עם פתיחת השנה התקיימו ברחבי העיר סיורים של ראש העיר, סגנו, והצוות הבכיר, כדי לוודא את מילוי הוראות הבטיחות.

דוד בן הרוש ורוכב אופניים ביבנה.

"יבנה לקחה חלק במבצע 'מלה של זהב' ואף צויינה לשבח בנושא זה", אומר בן הרוש. המבצע כלל הרצאות הסברה, הדרכה מוגברת, פעילויות של משמרות זה"ב, עזרה לקשישים וכדומה, ולווה בעלון הסברה מיוחד שחולק לכל בית אב. במסע אופניים שנערך ביום העצמאות לכל המשפחה בהשתתפות 2000 איש, נלמדו כללי זהירות בעת נסיעה. בתום המסע חילק ראש העיר יהודה ברוס תעודות למשתתפים. מבצע "הכן רכבך לחורף", הוא תרומה נוספת של עירית יבנה לבטיחות התושבים. במשך 4 ימים, 6 שעות בכל יום, נבדקו מאות כלי רכב על ידי תלמידי התיכון המקצועי "ארזים" חינם אין כסף.

אחד מנושאי המפתח הנוגעים לבטיחות, הוא כמובן מצב הכבישים. למרות מצבם התקין של כבישי יבנה, השקיעה העיריה השנה למעלה מ־2 מליוני ש"ח בפיתוח כבישים ומדרכות באיזור התעשיה הצפוני, וכן בחיבור הכביש לאזור המלאכה בדרום יבנה, ובשיפוצים יסודיים בכביש דרך הים, שבו ארעה לאחרונה תאונה קטלנית. רחוב הערבה שופץ בקטע שהיה מועד לתאונות. ליד בית הספר החדש רבן גמליאל, בבית העלמין יסלל קטע כביש שיאפשר תחבורה סדירה וטובה מהמקום אל יבנה העיר, וכביש ז'בוטינסקי יסלל בחלקיו הצפוני והדרומי.

"מצאנו גם פתרון לתציית רחוב הדרור" אומר בן הרוש ומוסיף:"כביש זה, שרוחבו 14 מטר, הוא מסוכן ביותר, ולאחר שהשקענו מחשבה רבה באפשרויות השונות למניעת סיכון התושבים, החלטנו להקצות משאבים להקמת מפרצונים באמצע הכביש כדי שחצייתו תהיה בטוחה יותר, ואומנם כן עשינו".

לו חזרו אנשי הסנהדרין ליבנה, ודאי היו מברכים על יוזמות הפרנסים לעשות למען בטיחות התושבים. ואל ברכתם מצטרף ברצון מר ניסן סעידיאן מאולמי פאר יבנה, שנתן את חסותו למתבה זו.

בחסות מגיני העורף הבטיחותיים של הרץ פינגולד ובנו בע"מ, החרוץ 1, ת"א, טל' 03-339538.

אופקים — אין גבול לנקישת אמצעי בטיחות

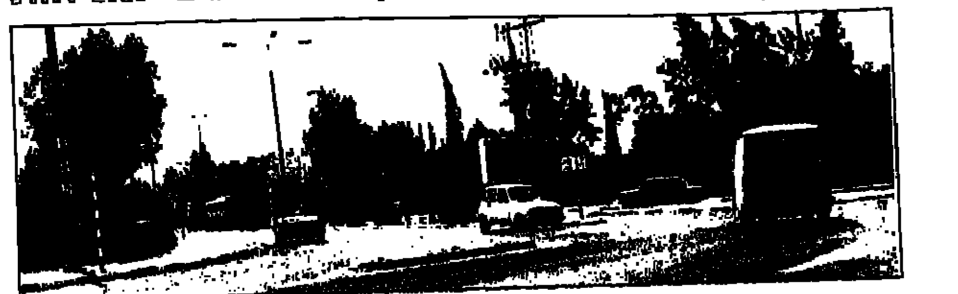

"אנו ממשיכים להשקיע באמצעי בטיחות באופן קבוע", אומר סעדיה גוזלן, סגן ראש מועצת אופקים, "אף שבנינו תשתיות בטיחותיות, המתאימה אפילו לישוב בן 20 אלף תושבים".

מאת: ש. אבישי

אופקים נוסדה בשנת 1955 כמרכז מסחר לישובים החקלאיים בסביבה. התכניות המקוריות דיברו על ישוב בן 1000 תושבים. גלי העליה הגדולים הפכו את אופקים לעיירה המונה כיום 14,000 תושבים. "הבעיה היא שתשתית הישוב – כבישים מים וביוב – נבנתה טלאים טלאים לפי התפתחות הישוב", אומר גדליה סתויצקי, מזכיר המועצה. "הכל בנוי לקטן".

"הגידול העצום במספר התושבים" – מוסיף גוזלן, "הביא במקביל לגידול במספר כלי הרכב העוברים באופקים מדי יום. הדוגמא הקלה לבדיקה היא התחבורה הציבורית – במקום 5-3 אוטובוסים שהיו מגיעים לאופקים מדי יום, מגיעים היום 80-70 אוטובוסים – אחד בכל 7-6 דקות. יחס הגידול בתחבורה הפרטית אינו שונה בהרבה".

באופקים 20 ק"מ כביש ומגרשי חניה. לבד מהכביש הראשי שהוא דו-מסלולי, כל הכבישים האחרים צרים, וכשרכב חונה בצד הכביש – אוטובוס או רכב גדול אחר אינו יכול לעבור כשיש תנועה נגדית, כלומר – כיוון נסיעה אחד מואט. משום תנאי פתיחה אלה, שאינם מן המשופרים, מצב הבטיחות בכבישים מטופל באופקים באורח אינטנסיבי ביותר. אחת לחודשיים מתכנסת ועדת תנועה מקומית לדיון בנושאים שוטפים כתימרור, סימון כבישים וכדומה. בועדה משתתפים נציג המועצה, נציג ציבור, משטרה, המפקח על התעבורה מטעם משרד התחבורה ונציג אגד. אם יש בעיות

אלי אוטמזגין, קב"ט מוסדות חינוך אופקים, הוא חסיד גדול של חינוך הנוער לבטיחות. אוטמזגין מארגן את נוער הזח"ב בעיר, עורך חידוני תעבורה בבתי הספר, והמחשות בשיתוף עם משטרת ישראל. בכל שנה נערך שבוע בטיחות בדרכים, במסגרתו מתקיימת תחרות בין בתי הספר בכתיבת חיבורים ובאיתור ליקויי תעבורה. כמו כן מוקרנים סרטים ונערכים אירועי הסברה. באותו שבוע – משמרות הזח"ב פעילות גם אחר הצהרים. הפעולות נערכות בחסות ובתמיכת המטה המקומי לבטיחות בדרכים, בראשות מזכיר המועצה, גדליה סתויצקי.

בעיות הבטיחות המרכזיות באופקים נוגעות בעיקר לצומת הכניסה לעיירה ולכבישים המובילים אליה. בעקבות תאונות רבות שאירעו בצומת, הסדירה המועצה את הצומת לפני מספר שנים, כולל תאורה, כמעט ללא סיוע גורמים ממלכתיים. מדי פעם עדיין במקום תאונות עם נפגעים, אך לא בכמות שתצדיק הקצבה כספית של משרד התחבורה. תושבי השכונה הנושקת לכביש אופקים–גילת, נוהגים לקצר את הדרך, כשהם עולים לכביש הראשי. התנהגות זו גורמת לתאונות. למרות שלדעת המועצה יש לגדר את המקום בדחיפות – לא הוקצה לכך תקציב על ידי מע"צ, שהדרך בתחום טיפולה. נושא נוסף הנוגע למע"צ הוא התחבורה הכבדה בין באר שבע לעזה – העוברת ליד אופקים. מזה שמונה עשרה שנה מבקשת מועצת אופקים אישור לסלילת כביש קיצור, שיוריד את העומס מהכביש הסמוך לעיירה, אך עד כה לא נמצא לכך פתרון. גם בכביש הקיים יש סיכון במצבו הנוכחי. שולי הכביש נמוכים מאוד ומצב התחזוקה גרוע. בכל אירוע בכביש נוצרת מיד סכנת תאונה, בלי מרחב תימרון לנהג.

הנוגעות להסעת עובדים – מזמינים גם את בעלי המפעלים הנוגעים לעניין.

מלבד הטיפול השוטף, זוכה מערכת הכבישים והתמרורים לסבב חידוש שלוש פעמים בשנה, הכולל צביעת כבישים ותמרורים, ותיקונם. מחיר כל סבב מגיע ל-20 אלף ש"ח. הבעיה התקציבית המעיקה היא הצורך בחידוש כבישים והרחבתם במקומות בהם עוברים אוטובוסים. העבודה חייבת להיעשות, והיא אף אפשרית מבחינת רוחב הדרך, אך אין בידי המועצה תקציב לכך.

דו"ח משרד התחבורה מציין שהמעברים ליד בתי הספר מאורגנים ומטופלים באורח משביע רצון. מעקה בטיחות קיים כמעט ליד כל בית ספר, במעברים הראשיים, ומלבד תמרורי החובה הוסיפה המועצה תמרורי רשות בסמוך לבתי הספר – כדי להגביר את ערנות הנהגים.

"אנו בודקים אפשרות לסמן את כל מעברי החציה ואיי התנועה בישוב ב'עיני חתול'", אומר סעדיה גוזלן. "ובמקביל, אנו פתוחים לכל הצעה או נושא שביכולתו להגביר את הבטיחות ואת תודעת הבטיחות של התושבים".

בטיחות בדרכים בעכו

מאת: ר.ב. טנדר

מר אלי דה־קסטרו, ראש העיר של עכו, מעלה על נס את תרומתם של המועצה הלאומית למניעת תאונות, המשמר האזרחי, משטרת ישראל, משרד החינוך, המפקח על זח"ב, המתנ"סים העירוניים ומערכת החינוך, גב' רחל בן־ארצי ומיכל בן־ארצי, "המטפחים בשקידה, בדבקות ובמסירות אין קץ, נושא זה שהוא בנפשנו, בבחינת 'ונשמרתם מאד לנפשכם'".

צוות לענין

עירית עכו נוקטת בכל שיטה אפשרית למניעת תאונות דרכים. הפעילות הענפה מתועדת בתיק עב כרס, יקצר המצע מלמנות את כולה. למר דה־קסטרו ענין אישי בכל הפעולות המבוצעות מדי שבוע בשבוע. הוא מכבד בנוכחותו כל אירוע שמתרחש בנושא, ואפילו השתתף במסע של רוכבי אופניים שנערך לזכרו של צבי פיירמן ז"ל, נער בן עכו, שנהרג בתאונת דרכים. החינוך למניעת תאונות מקיף את כל התושבים מצעיר ועד קשיש. פקחי העיריה ומשקיפי תנועה מקיימים סיורים סדירים לאיתור מפגעי בטיחות. במבצע "חסר את המפגע" מעודדים את התושבים להתריע על הדרוש תיקון ברחובות. כל מפגע מקבל טיפול בהתאם. בין המשתתפים נערכות הגרלות פרסים. עם סיום שנת הלימודים הקודמת, שיגר מר דה־קסטרו מכתב מיוחד לתושבים בו הדגיש את

ראש העיר עכו, אלי דה־קסטרו, נוטל חלק בכל פעולת בטיחות בדרכים. בתמונה הוא מוביל מסע אופניים שהתקיים בימים אלה.

"הצורך במשנה זהירות בעת החופשה".

למתנדבים בעם

פרס הבטיחות הארצי, בו זכתה עכו אשתקד, הוענק לה לא מעט בזכות המתנדבים. אומר ראש העיר: "בהזדמנות זו ברצוני לחזק את ידיהם של בני הנוער, הגימלאים, משקיפי התנועה ואנשי המשמר האזרחי, כי בזכותם צומצם שיעור תאונות הדרכים. הם תורמים יום־יום מזמנם ומאונם, שלא על מנת לקבל פרס, ונרתמים לקידום נושא זה הרחק מזרקורי הפירסומת".

לשבחה של עירית עכו ייאמר שהיא מטפחת את מתנדביה ומכבדת אותם ובכך תורמת ליצירת תחושה של "גאוות יחידה".

ראש העיר מזמין תושבים נוספים להצטרף אל שורת המתנדבים והמעורבים.

דבר אלי בפרחים

למהנדס העיר עכו, מר דב הלוי, גישה חדשנית המשלבת את הנאה עם המועיל. המעקות החוצים את הכבישים הדו־מסלוליים בעיר, הם אדניות עם פרחים בשלל צבעים המשווים אווירת עליצות ויופי; כמוהם גם הכיכרות הנאות שמחליפות את תפקיד הרמזורים. עכו מרוצפת עתה באבנים משתלבות במדרכותיה. "משלב של חוסר במדרכות עברנו לשלב של ריצוף באבנים משתלבות", אומר ראש העיר.

"אני מצליח להסתדר בלי פוליטיקה. ייאמר לזכותו של שר התחבורה, מר קורפו, שהוא מתעלם מעניני מפלגות ועושה עבודה טובה". בעכו יש כיום מערכת כבישים לתפארת, מדרכות, תאורה ראויה לשמה, תחנות נאות להמתנה לאוטובוסים, צמתים עם כיכרות פורחות, וגולת הכותרת – הגשר הארוך ביותר במדינה. הגשר הוקם מעל הרכבת ומעל "כביש הדמים" עכו–נהריה. "הודות לשר החינוך, מר יצחק נבון, שהיקצה את המשאבים הנחוצים, הקמנו גשר כדי שהתלמידים יוכלו להגיע בביטחה לבית הספר", כך ראש העיר. "גם בשכונת נפוליון יש קטע שמסוכן לעבור אותו. הוצא מכרז להקמת כיכר אשר תפתור את הבעיה".

בשבוע הקרוב יתחיל לפעול בעכו מגרש הדרכה למניעת תאונות דרכים, ועירית עכו מודה על כך למשרד החינוך ולמפקח על הזהירות בדרכים.

מה עוד נחוץ

"עכו נמצאת על כמה צירי תנועה. 'כביש הדמים' עכו–נהריה שלנו הוא בושה למדינת ישראל. הבעיה איננה תקציבית אלא היא נעוצה בקשיים שהערימו קיבוצי האיזור. עירית עכו ממתינה עתה לסיום הענין, הנמצא בטיפול בג"ץ", אומר דה קסטרו. "אנחנו מצפים להסדרת המבואות לעירנו ולכביש שיעקוף את עכו למען בטיחות התושבים. אנו זקוקים לכביש בכניסה לעיר ליד חוף ארגמן. הכביש הקיים מסוכן. פנינו מספר פעמים לשר התחבורה, ולצערנו לא קיבלנו תשובה חיובית".

עכו: 30,000 יהודים [illegible] על שטח של 000 [illegible] שכונות טובים [illegible]

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טל': 03-664194

יום ספורט

ליונל פיליפס ומישה, השלד: לתפוס שרירים, כושר וכיף (צילום: דפנה קצור)

ליונל פיליפס לא אוהב מכשירי ספורט רגילים ושגרתיים. לכן המכון שלו נראה כמו תיבת־הפתעות.

אם תציין בפניו של ליונל פיליפס כי הוא הבעלים של מכון ספורט, או סטודיו, או אולם התעמלות או משהו כזה, עשוי הבחור להיפגע: הוא מעדיף את ההגדרה „מרכז לשעשועי ספורט". ועוד איזה שעשועים: ה„עסק" שלו כרעננה נראה ממש כמו תיבת הפתעות ענקית!

האירוטרים, למשל, הלהיט החם של אירופה הספורטיווית. נראה כמו פסל מונומנטאלי צבעוני, עשוי מחישוקי מתכת צבעוניים. אתה תוקע את עצמך בין החישוקים, ומתחיל להתגלגל ולנוע בתנועות סיבוביות, לכל כיוון. כדי למנוע נזק או נפילה, חלילה, רצועות מהודקות לגופך. בגילגולים והאינסופיים התחושה עילאית – והשרירים בגוף פועלים ומופעלים כולם. גם מהנה, גם מועיל, גם נראה כלקוח מסצינה בסרט „אודיסיאה בחלל".

משתוקק לגלוש על קרח? מיסטר פיליפס, ג'נטלמן דרום־אפריקני הנראה פרסומת מצויינת לעסק שלו, יספק את רצונך. טוב, לא בדיוק קרח – אבל כשרניאלה וגילה הקטנות לנו מה הן מסוגלות לעשות, כשהן נעולות בנעלי ההחלקה שלהן, אינך מוצא שום הבדל. „משטח ההחלקה עשוי מפוליאתילן", מסביר פיליפס, „אבל יעילות ההחלקה דומה לזו שעל קרח אמיתי. קרח של־ממש צריך לשמור בטמפרטורה קבועה, עם כל מיני מתקני קירור. כאן כל העסק פשוט וקל: מורחים נוזל על הפלאסטיק ו...

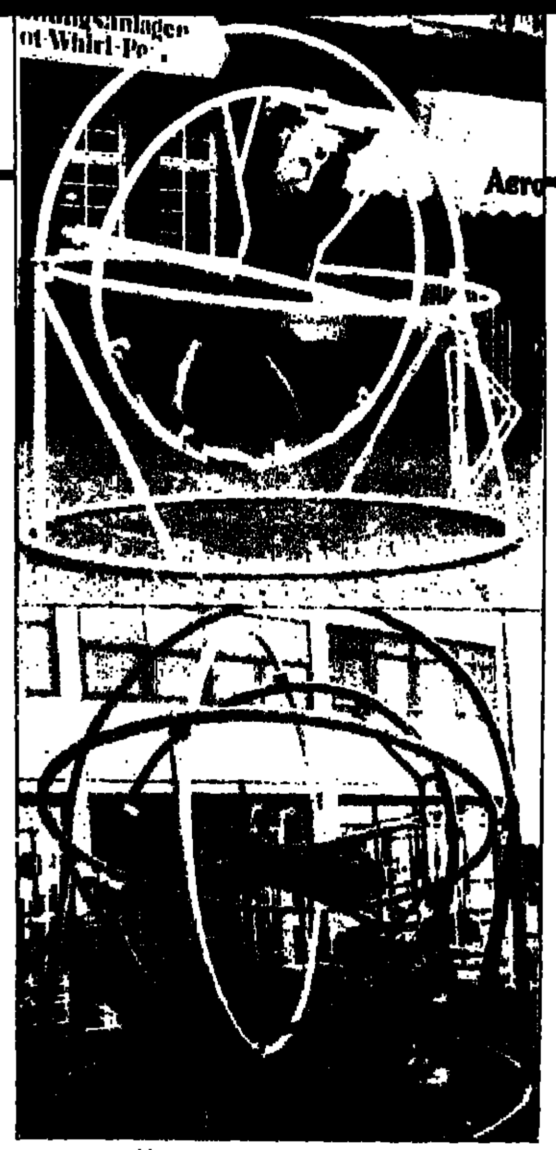

האירוטרים בפעולה: כמו סצינה מ„אודיסיאה בחלל"

לקס זן סליין. משהו לפשוף את העין בין המכשירים.

שווה לראות, למשל, את זו בכנר־גוף הדוק מדגימה את „רוקטור סטריק", מכנס שנועד למתוח את חוליות עמוד השדרה שלנו. אנו לוחצים כל הזמן את החוליות זו לזו. בהליכה, בישיבה, בכל פעילות. ואז מתחילות הבעיות: הגב נתפס. דיסקים. איסיאס. שלא נדע. בשביל זה המציאו את „רוקטור סטריק", כדי שירחיק בחזרה את החוליות המתקרבות.

יש לה הרבה מרץ, לבלונדית הקטנה הזאת. היישר מה„רוקטור" היא עוברת ל„ג'ונגר", מיני־טרמפולינה עגולה קפיצים. פיליפס מסביר ברקע: „כשאתה עושה תרגילי כושר על קרקע מוצקה, תמיד ישנה הסכנה שתנוחת לא טוב, שייגרם נזק לכף הרגל, ואפילו לעמוד השדרה. בשביל זה יש את הג'ונגר: כאן אתה יכול לעשות כמה קפיצות שאתה רוצה, לנחות לא במדוייק מבלי לגרום כל נזק לגופך. בסופו של דבר, התירגול השוטף בג'ונגר ישפר בהרבה גם את ביצועי ההתעמלות על קרקע מוצקה".

שיר השרירים

מתגלשים! ואם נמאס לך להתגלש, ואתה רוצה לנצל את המישטח לקטרגל/כדורסל/כדורעף, גם־כן אין בעיה. פשוט מנקים את הנוזל החלקלק מהפלאסטיק".

איש סולידי ורגוע, מקרין „סטייל". עלה מדרום־אפריקה לפני שהגיע ליונל פיליפס לארץ, הספיק לעשות רקורד במקצוע נדיר במקומותינו, אוסטאופאתיה – שפירושו התמחות בידע השלד. שם, בדרום אפריקה, הדריך פיליפס כמה מאלופי־הספורט הגדולים של המדינה, הראה להם כיצד להפיק את המכסימום מגופם וכישוריהם המיוחדים. גם כאן הוא מתחיל לעבוד עם שמות. כמו עופר פרחר, בעבר אלוף ישראל בריצות ביניים, ובני גת, מגדולי הספורטאים בארץ, עונת לו [illegible]

התקנה האחרונה: רשת אימון מותאמת לשעשועי ואימוני כדור. אתה יכול לזרוק לעברה איזה כדור, שאתה רוצה, כמה פעמים שאתה רוצה – והוא תמיד יחזור אליך. „בשביל לשפר את הקואורדינציה של היד והעין", מסביר פיליפס.

מכשיר קבוע כמעט הוא מישה. תמיד תמצא אותו שם. מישה אינו שום נודניק או מתעמל־מכור – אלא שלד פלסטי, בגודל טבעי, עליו מדגים פיליפס את פעולת השרירים והעצמות. כומן שהוא מסביר את תורת מבנה גוף האדם, מכשירים רגילים אינם מעניינים את ליונל פיליפס במיוחד. איש של צבע בספורט.

עמית דובקין ■

טיול בר־מצוה

במקום חגיגת בר־מצוה למאתיים איש, לקח גיל קיסרי את בנו לטיול באירופה. כמעט אותו הכסף והשכר כפול: רכש של מטען תרבותי והחוויה של אב ובנו ביחידות אידילית.

מה נעשה לילד לבר־מצוה שלו? שאלה נצחית, שאלה קשה, כשהאטוט מתקרב לעול־מצוות. אין, כמובן, תשובה חד־משמעית: הפתרון הוא לפי אופי הילד, או – במקרים רבים – לפי אופי ההורים; לפי האפשרויות הכספיות; לפי מצב־הרוח; לפי הרצון לסנוור את עיני הבריות, כדי "שיתפוצצו מקינאה". פתרון מקובל, חגיגה גדולה באולם שמחות, עם הרבע־עוף הנצחי. פתרון אחר, "בחוג המשפחה", מתוך הנחה שבלאו־הכי את המתנות הרציניות והמשמעותיות מביאים רק הקרובים.

אנחנו בחרנו באפשרות אחרת.

לקראת הבר־מצוה של בני יאיר החלטנו, בהתייעצות מוקדמת, קצרה וכלל לא־דראמטית, לוותר על הפתרונות המקובלים. צריך היה לבחור: או "חגיגה ציבורית קלאסית" (ואת מי כן להזמין ומי בטח לא יביא מתנה), או – חגיגה פרטית שלנו, שלו ושלי בלבד: מסע בר־מצוה לחו"ל. בלי הרבה היסוסים, יאיר סייע בקבלת ההחלטה. נוסעים.

השיקול לא היה כספי. אין הבדל משמעותי בין טיול בחו"ל, לבין חגיגה באולם. כ־200 מוזמנים, על בסיס מחיר ממוצע של 20 ש"ח (פלוס מע"מ) לאדם באולם־שמחות – משמע יותר מ־4,000 שקל. רק קצת יותר עלה הפרוייקט־לשניים, יאיר ואני. יש לחשב ממוצע של 80 דולאר ליום, למחיה ולהוצאות שוטפות, פלוס קניות וכו' – בנוסף לעלות הנסיעה עצמה. כך שאין מדובר בחיסכון של כסף. אולי אפילו מפסידים, אם מחשבים את ערך המתנות שלא נתקבלו. (אם כי, כאמור, המתנות האמיתיות, דהיינו הצ'קים, בלאו־הכי מגיעות מהמשפחה).

אבל בנסיעה משותפת לחו"ל, משיגים הישג שקשה להגיע אליו בחיי היומיום של מירוץ מטורף אחר הזמן, הקריירה וההישגיות: צבירת חוויות משותפות. הזדמנות להיות ביחד, ברציפות, 24 שעות ביממה, במשך כמה שבועות. להכיר זה את זה בתנאי־חופשה, בלי לחצים; לחוות "קטעים" ביחד. וגם לפתוח לנער אופקים חדשים, להופכו "נער העולם". לי נראה שאין מתנה כפולה יפה מזו חן לבר־מצוה וחן להורים.

יצאנו, איפוא, לטיול בר־מצוה. בשביל יאיר היה זה מעין מסע אל העתיד: לבוא לו־מקומות שאליהם ירצה לחזור בעוד כמה שנים, עם החבר'ה או האהובה; לרשום בזכרונו וביומנו את החוויה שתישאר טבועה בו עוד הרבה זמן. בשבילי, להיפך, היה זה מסע אל העבר – היכרות מחודשת עם אתרים שפקדתי – שגם בו יאיר נטל חלק: להשתתף בזכרונות של אבא, לשמוע מפיו חוויות על ביקורים הקודמים, להאזין לזכרונות משעשעים או מרגשים מאותם מקומות.

מראה קסום בכיכר סן־מארקו יוני ונציה מתעופפות כאשר מצלצלים הפעמונים

שאמבורד, מארמונות עמק הלואר

המסע שלי עם בני

מאת גיל קיסרי

"אבא, זה כאן שישנת בעיצומו של חורף קשה כשלא היה לך כסף למלון?"; "זו המסעדה שניגנו שירים איטלקיים רומנטיים כשבאת עם החברה הסטודנטית שלך?".

יש כמובן מיגוון בלי סוף של מסלולים. אנחנו בחרנו ב"אירופה הקלאסית" כהגדרתם של סוכני־הנסיעות. נכון יותר: חלק מ"אירופה הקלאסית". לא עשר ארצות בעשרה ימים אלא שלוש ארצות בשלושה שבועות: איטליה, שווייץ, צרפת. רגוע רגוע, לראות את העיקר ולדעת לוותר על הרבה דברים. ובעיקר, לתכנן מסלול שמתאים לנער: מוזיאונים על קצה המזלג, היסטוריה רק מה שצריך, הסברים לא בשביל רוקטורט, משטר־חיים ליברלי (יש לו עוד כמה שנים עד הצבא). כמויות של צ'יפסים והמבורגרים? לא נורא, אם זה מה שהוא אוהב, מה־גם שזה חסכון בהשוואה למסעדות. בקיצור, לזכור שזהו בעיקר הטיול שלו (ואתה תופס עליו טרמפ).

המסלול שלנו התחיל ברומא והסתיים בפאריס. לטעמי, שתי הערים היפות בעולם (טוב, יש גם ונציה). ברומא לא דילגנו, כמובן, על האתרים הקלאסיים – קולוסיאום, פורום רומאנום, הוואתיקן וכו' – בשביל התרבות. אבל גם פיאצה נאבונה בערב, על בתי־הקפה הגדושים שסביבו והתזמורות שנותנות רומנטיקה, פונטנה די־טרווי, איך אפשר בלי, ופיאצה די־ספאניה, ויה־ונטו ופיאצה ברבריני – בשביל האווירה והזפקהחיים. רומא, 5 ימים.

ורומה – לנאפולי: רק כנקודת מעבר. מי שאמר "לראות את נאפולי – ולמות" חמר לו לצון. אווירה וריח כאלה יש גם אצלנו, במצרים, ובתורכיה. אבל, אין מה לעשות, מוכרחים לעבור דרך נאפולי להמשך המסלול: פומפיי וקאפרי.

בשביל פומפיי לא מוכרחים לקחת סיור מאורגן – חבל על הכסף. מוטב לרדת קומה בתחנת הרכבת ולעלות על רכבת פרברים שמגיעה עד פתח העתיקות והשרידים של עיר־התענוגות, שנקברה

יאיר קיסרי בוונציה. נהנה על רקע גשר האנחות

בלאוה של הר־הגעש וזוביוס הסמוך. באותה רכבת אפשר להמשיך לאמאלפי, כפר־דייגים קסום, ולסורנטה, אתר־תיירות מבוקש.

אל הנמל כדאי לנסוע במונית, כדי לחוות את החוויה המפחידה של תאראקתאיטלקיות בלוויית קללות נאפוליטניות בין הנהגים. לקאפרי אפשר להגיע ברחפת (כ־40 דקות – 9,000 לירטות שהן כ־10 ש"ח לנוסע), או בספינה רגילה – חצי־מחיר ומן־שיוט כפול. לקאפרי הגענו לפנות ערב. הפחידו אותנו שזוהי עונה בוערת ולא נמצא מלונות. בעזרת "צייד תיירים" שארב בנמל מצאנו מלון ברמה בינונית, כ־90 שקל לשנינו, עם ארוחת בוקר. המרחקים קטנים ואם מתעצלים לצעוד, יש מיניבוסים שעושים סיבוב של האי. אפשר לרדת בשבילים ומדרגות אל הנמל ומשם לעלות למרכז בפוניקולרין, מין רכבל.

מה עוד אפשר לכתוב על קאפרי שלא נכתב עדיין? גן־עדן לאוהבים; אתר למיליונרים; מיושן ומתאים לזקנים. כל זה נכון ולא־נכון. היום יש עדנה לקאפרי וזה אתר עממי למדי, שגם נופשים איטלקים רבים פוקדים אותו. "גומרים" את האי מהר – יממה תספיק. סימטאות מקסימות, פינות־נוף מהממות, אווירה ללא זיהום והרבה רומנטיקה. מיפגש דורות ומעמדות מתקיים בפיאצה (יש לה שם אבל קוראים לה רק "פיאצה"): בבתי הקפה יושבים

(המשך בעמוד הבא)

ברכבת ובמכונית. וזהירות: קטאליזטור

אין נוחיות יותר גדולה מאשר רכב־צמוד. זה גם כדאי מבחינה כספית, כאשר נוסעים יותר משני אנשים. כדאי לשכור בארץ. חוץ מהיטלים, זה זול בהרבה מהתעריפים בשכירות בחו"ל. אבל גם לרכבת יש שארם משלה. בחרנו, איפוא, בשילוב רכב־רכבת: באיטליה נסענו ברכבות, זה זול יותר, יש כרטיס־מיני ב־150 ש"ח, ל־3,000 ק"מ. ניתן לפצלו למספר נוסעים, לנו הספיקה מיכסת 1,500 ק"מ לאיש לכיסוי כמעט כל המסלול. בעיית הבאלאגן האיטלקי: לא כל־כך נורא, נוכרים בארץ.

בשווייץ שכרנו רכב, זו המדינה היחידה באירופה שלא משלמים מע"מ. אבל זהירות: אם שוכרים רכב בשווייץ (וגם בגרמניה והולנד), עלולים להיתקע בלי דלק בצרפת, איטליה ובריטניה. הכל בגלל הקטאליזטור: באירופה עוברים עתה למנועי־רכב עם קטאליזטור, לשימוש רק בדלק חסר־עופרת, למניעת זיהום־אוויר. בכנוע כזה אין להשתמש בדלק הרגיל – ואפילו באוקטן גבוה – כי המכונית תיתקע. לרוב המכוניות להשכרה בשווייץ, גרמניה, הולנד ועוד כבר יש קטאליזטור ובאחרות עדיין זה לא כלל וצריך לאתר את תחנות־הדלק הנדירות שבהן ניתן להשיג את הדלק הנטול־עופרת.

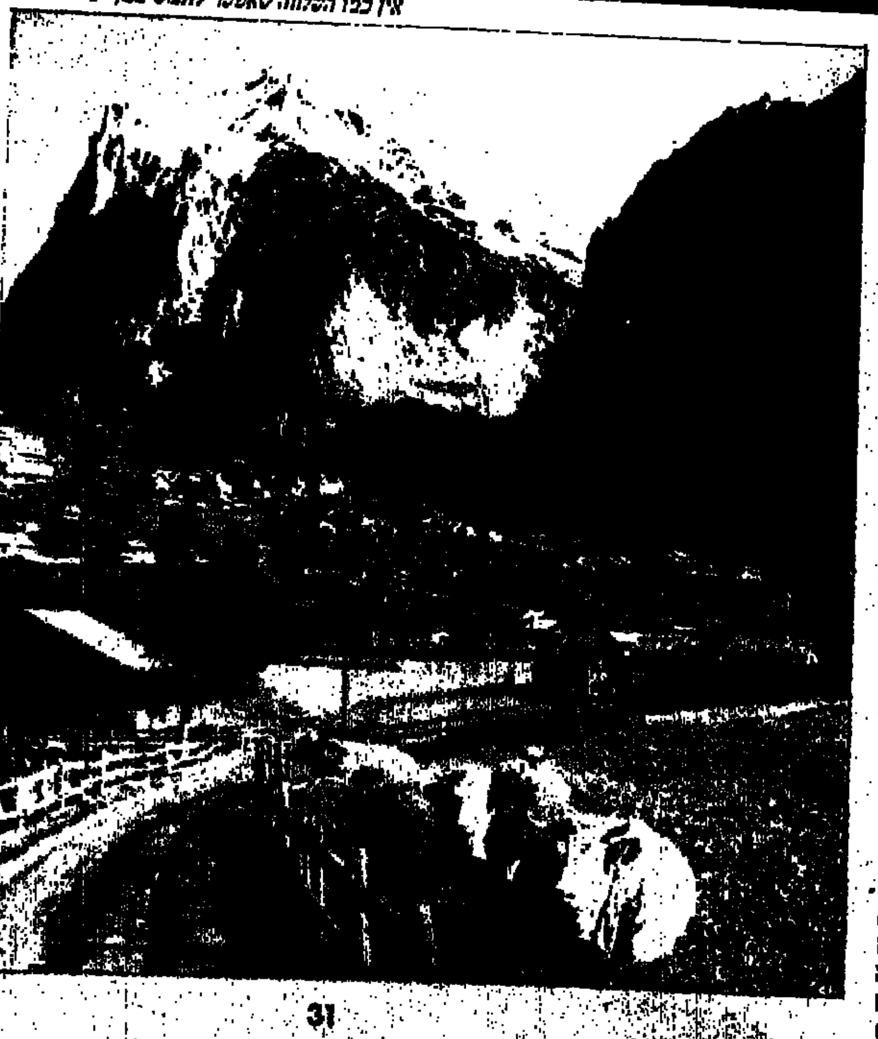

אין כמו הפלווה שאפשר לתפוס בנוף שווייצי

המסע שלי עם בני

(המשך מהעמוד הקודם)

המבוגרים ו/או בעלי־האמצעים, על המדרגות הרחבות מתכנסים הצעירים ו/או התפרנים. הצטרפנו אל הצעירים, יאיר היה האליבי שלי. היינו עדים למפגשי "צ'או, קומה ואיז" וחילופי נשיקות על הלחי. אחת, מקסימום שתיים. לא כמו הצרפתים – שלוש־ארבע.

התחנה הבאה – פירנצה ונפלאותיה. את העיר הנהדרת הזו, או שלא גומרים בחודש (אם רוצים לעכל את כל העושר האמנותי־תרבותי־היסטורי), או שאפשר לגמור ביומיים־שלושה. בחרנו באפשרות השניה. הסברים תמצאו במדריכי תיירות. מצאנו שפירנצה היא גם עיר סימפטית מאד, מאורגנת, נותנת תחושה טובה לתייר. מחירי המלונות סבירים גם בעונת התיירות. נפלנו במקרה על מלון ("דרכי") למטיילי־ישראלים: צנוע אך סביר בהחלט. 55 אלף לירטות, לשניים עם ארוחת־בוקר.

קשה להיפרד מפירנצה אלא אם כן יודעים שנוסעים לוונציה. מי שיספר לכם על הלכלוך והסרחון בקיץ – שישאר ב"לב דיזנגוף". נכון, ונציה ביולי־אוגוסט זה ממוסחר, זה המוני־תיירים הרודפים אחרי המדריך, שאוסף את צאן־מרעיתו סביב שמשיה צבעונית. אבל בכל ימות השנה, ביום ובלילה, זה חלום קסום. אינני מתעכב לתארו רק משום שלא נתברכתי בכשרון של משוררים. עצה קטנה: תיירים רבים לוקחים מלון מחוץ לוונציה, בעיקר במסטרה. אני ממליץ ללון דווקא בתוך העיר, באחת ממאות הסימטאות־תעלות המתעקלות. יש גם בוול־יחסית, 65 אלף לירטות. אז מה אם המקלחת במסדרון? רק כך יש תחושה שלא רק מבקרים אלא גם מתגוררים כה.

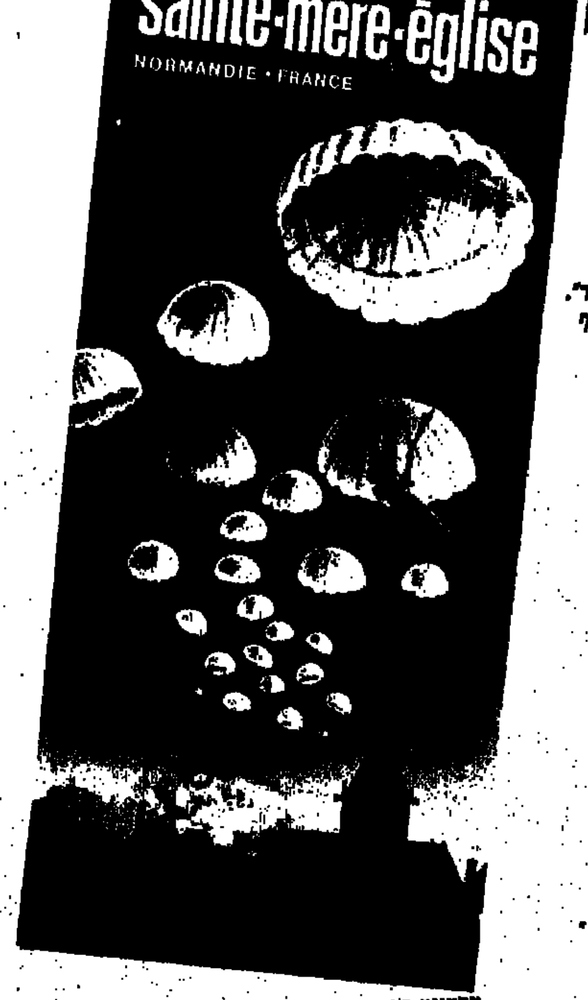

פה היה "היום הארוך ביותר". פרוספקט המוזיאון של חוף הפלישה בנורמנדי.

מבחינה הגיונית וגיאוגרפית התחנה הבאה צריכה להיות – האגמים והאיטלקיים. קשה לברור בין מאג'ורה, גארדה וקומו. אנחנו ויתרנו ועברנו היישר לאגמים השווייצריים, מסיבות אישיות. לוגאנו, לוקארנו, אסקונה, לוצרן, ז'נווה – 3 ימים ואגם. יותר לא היינו מוכנים לשמוע על אגמים. אבל יש עוד צדדים לשווייץ: הסדר, הנקיון, הבטחון שלא עובדים עליך, ההרגשה שאפשר להשאיר את החפצים במכונית ואפילו לא לנעול את הדלתות. ויש Toblerone ושאר סוגי השוקולד הנימוח, ויש השטראמיזור – המנה הלאומית השווייצרית, כמו התפוח של וילהלם טל.

משווייץ – לצרפת. בחרנו בכבישים דרך־צדדיים, מצויינים כמו כל רשת הכבישים בצרפת, כדי להגיע לארמונות הלואר,

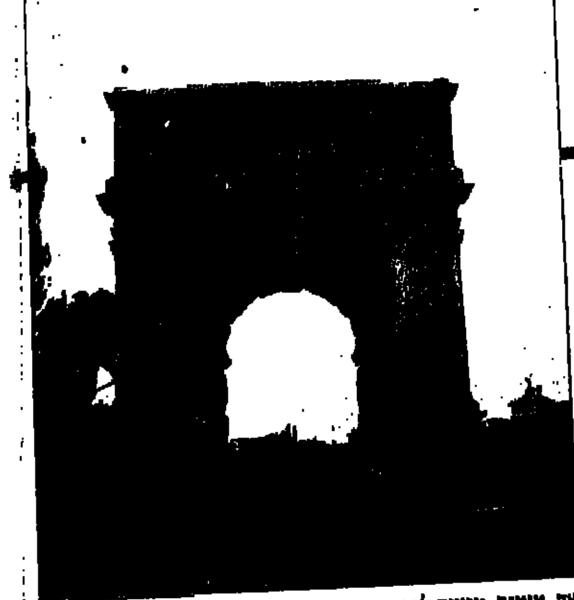

אה, טיטוס, טיטוס לו אתה ראית...
בטיול בר־מצוה, מצוה לפקוד את שער טיטוס בפורום של רומא

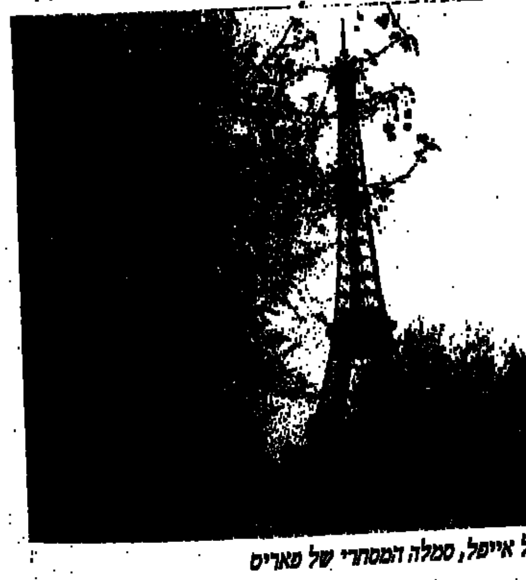

מגדל איפל, סמלה המסחרי של פאריס

פנינת־תיירות. אני ממליץ להשתכן ב־Blois ומשם לצאת למסע־ארמונות. אפשר להסתפק ב־3–4: Chenonceaux, Chaumont, Chambord ואולי Amboise. לא יותר, אבל גם לא פחות. אפשר להספיק הכל ביום אחד (עם רכב צמוד, כמובן) ולהגיע אותו ערב לפאריס.

כמה ימים בפאריס, כדי לספוג, או לספוג שוב, את האווירה. ויצאנו לנורמאנדי: Mont Saint Michel. אחד מפלאי־עולם. מיבנה־מינזר עתיק וכמה סימטאות מתעקלות ומטפסות. על־פני צוק מרהיב כלבנים. מזח מלאכותי מאפשר את הגישה אליו בשעת הגאות. חלילה להשאיר את הרכב במגרשי החניה שבצידי המזח לקראת הגאות, המתקדמת במהירות של סוס דוהר, אם לא רוצים לחזור אל הרכב בשחיה. כמה שעות מספיקות לסיור בצוק, אלא אם כן רוצים להתעורר בבוקר ולהשקיף מחדר־המלון אל מרחבי הים שברח (או חזר). אפשר בהזדמנות זו לטעום, כמו בכל נורמאנדי, מכל סוגי ה־crepes, האכות הרוחניים של הבלינצ'ס, רק בלי דווינים. וגם לטעום מחביתות־הענק ע"ש אמא פולארד, מישהי שכמעט כל הצוק נקרא על שמה.

ואם כבר בנורמאנדי, כדאי הביקור בחוף הפלישה, לזכר "היום הארוך ביותר". מספיק להשקיף בארומאנש על החוף ההיסטורי ולבקר במוזיאון הפלישה. עוד כמה שעות נסיעה ומגיעים לסן־מאלו, עיר־נמל עתיקה ומקסימה, המכבדת עד היום כגיבורים לאומיים את הפיראטים שהפליגו ממנה. מבט על דוויל־טרוויל, אתרי־תיירות מפורסמים וסנוביים, מראה שהם יכולים להתקנא בחופים שלנו.

ושוב לפאריס – היהלום שבכתר. מי שמכיר את הרומן המתמשך שלי עם פאריס, האחת והיחידה, יבין שאינני מסוגל להתחיל בחלוקת שבחים ותאורים. כאשר אני מדבר עליה, אפילו כשאני נמצא בה, ההתרגשות מעתיקה את המלים מפי. נשארנו בה, כ־relax, ימים, כמעט כמנין הימים של כל המסע. אתרים ותיירות ובעיקר – סתם להיות שם. זאת ההנאה העיקרית. בסיכום המסע, על חוויותיו הרבות ועל עשרות האתרים, אמר לי יאיר: "הכל היה טוב ויפה אבל אין כמו פאריס", נדבק במחלה המשפחתית.

גיל קיסרי ■

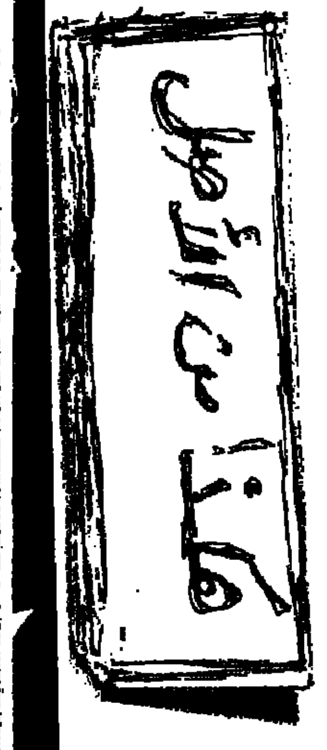

בחסות מגיני העורף הבטיחותיים של הרץ מינולד ובנו בע"מ, החרוץ 1, ת"א, טל' 03-339538.

קרית־ים עיר במיליון

קרית־ים, המשתרעת על 5,000 דונם, משלמת את מחיר השיבוץ, 35,000 התושבים, היא עיר בעוני, מוקד הגזענות, אבטלה. ממשרד הזוהרה מזנחת. אגודות שונות מקצר, מלוא ושוקל מאות, סופר ריאלי. מוזרו מפי מקטעים ושיכוני הריבו, דוגמא, ובמנהיג שמתדבקים בצעירי היוקרים... רק.

מיקומה הגאוגרפי מונע את צמיחתה הכלכלית. התוצאה – משאבי העיריה מצומצמים.

מאת: ר.ב. טנדר

טיפה בים

התחבורה סואנת ורוחשת בקרית־ים. השנה ארעו בה כעשרים תאונות דרכים, שלוש מהן קטלניות. ראש העיר מר בנימין שנל, מודע לתומרת הבעיות, והוא כואב את מצבה העגום של הקריה. העיריה הזמינה מומחה מהטכניון ורוצה בכל מאודה לישם את המלצותיו בנושא הבטיחות בדרכים, אך בשל מחסור במשאבים איננה יכולה לבצע את הפרוייקטים המשתמעים מהמצב. "מה אנחנו כן עושים? מחנכים ילדים לבטיחות בדרכים על ידי משמרות זה"ב בבתי ספר, מסמנים מעברי חציה וקצות מדרכות, מקימים מעקות בטיחות, שלטים ותמרורים, משקיעים כסף רב בתאורה בלילות, ופונים אל הציבור בדבר ערנות וזריכות. אבל בקרית־ים עוברים אלפי כלי רכב מדי יום ביומו. עשרים אחוזים מתושבי הקריה הם קשישים המתגוררים באזורים בהם התחבורה סואנת ומה שאנו עושים הוא רק טיפה אחת קטנה בים הגדול לעומת מה שעוד ניתן לעשות למען שיפור איכות החיים ובטיחות התושבים".

בעית הניקוז בקריה חמורה אף היא, וגשמי הברכה המציפים בחורף את הכבישים, מהווים מיטרד רציני לנהגים ולהולכי הרגל כאחד.

משרד התחבורה עומד מנגד

מר בנימין שנל, ראש העיר, מציין אמנם לטובה את הקשרים שנרקמו בין העיריה לבין מהנדסת משרד התחבורה הגברת שפרבר ומנהל המחוז מר גולדמן, קשרים שאכן מקדמים פרוייקטים מסוימים, ועם זאת דברים כדרבנות בפיו כנגד המשרד, המשיב את פניו ריקם בטענה שעל העיריות לקבל על עצמן אחריות. "המדיניות לדעתי איננה נכונה. מממנים פרוייקטים של עיריות גדולות ומשאירים בצד את הקטנות. ואנחנו אפילו לא עיר קטנה, קרית־ים היא העיר ה־17 בגודלה במדינה. אנחנו מנסים להסביר לאנשי משרד התחבורה חשכם והערב שאנו זקוקים למעבר על פסי הרכבת כדי להתחבר לכביש חיפה–עכו, אבל ההסברים נופלים על אוזנים אטומות. משרד התחבורה תובע שנממן הקמת גשר. בקריה עוברות רק 6 רכבות ביממה, מחסום חשמלי מספיק לדעתנו, אבל המשרד לא השתכנע".

> **לעג לרש**
>
> עירית קרית־ים בקשה ממשרד התחבורה 500 אלף שקל למימון פרוייקטים למניעת תאונות דרכים כגון: הקמת כיכרות תאטה, הפיכת כבישים לחד־סיטריים, הפיכת מדרכות רחבות למקומות חניה, הקמת תחנות המתנה לאוטובוסים, רמזורים, התחברות לכביש חיפה עכו וכו'. 8 אלפי השקלים שאושרו לה השנה הם בבחינת לעג לרש.

לראש עירית קרית־ים דין ודברים גם עם משטרת ישראל. "היחסים עם אנשי המשטרה אמנם טובים, אבל נוכחות של יותר שוטרים היתה מרתיעה אנשים מנסיעה במהירות מופרזת".

מר בנימין שנל קורא למשרד התחבורה להקדים תרופה למכה ולהזרים לעירית קרית־ים תקציבים, ויפה שעה אחת קודם. "אני פונה למשרד התחבורה לשקול שנית את המדיניות, ולא להשאיר אותנו להתמודד עם כלל בעיות התחבורה כשאין ניתנים לנו האמצעים להתמודדות זאת, ומברך את תושבי העיר בברכת שנה טובה ובטוחה".

העסק הנבחר 1987
מוסף ארתור את יצחק
ירושלים
טל. 02-719622, 719129
שרות מוסמך
לוולוו ולסוברו
SUBARU VOLVO

למוסף ארתור י"ם
כה לחי!
חי חלפים, פחחות וצבע
אזור התעשיה תלפיות, ירושלים
(מול דינמומטר)
טלפון 714952, 02-712068

למוסף ארתור י"ם
עלו והצליחו!
חודדה דוד
ריפוד, אביזרים, תיקון מנעולים והתקנת חגורות בטיחות
טלפון 02-713614

למוסף
ארתור
ירושלים
המשך שיתוף פעולה פורה
קל תחכום בע"מ
התעשיה 3
תלפיות ירושלים
טל. 02-720955

למוסף ארתור
מישב הברכות
לקבלת התואר העסק הנבחר
לדיקו בע"מ
סוכנות BOSCH

למוסף ארתור י"ם
המשך עבודה פורית
המדביק ירושלים

למוסף ארתור י"ם
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
יור־רנט השכרת רכב
פינס 5, ירושלים
טלפון 383943, 02-383903

למוסף ארתור
ברכות לגביות
אמי פרסט בע"מ
הרשי ברזל 1, ירושלים
טלפון 02-718383

למוסף
ארתור
ירושלים
ברכות
מצוות
דינמומטר

למוסף
ארתור ירושלים
המשך שגשוג ועליה
צמיגי אולימפיה

למוסף
ארתור ירושלים
שאו ברכות חמות
והמשיכו בדרך זו
חלפי מאיר
טל. 02-710754

למוסף ארתור
ברכות
מקרב לב
ראובן באום
טלפונים: 210846, 02-722897

בחסות מגיני העורף הבטיחותיים של הרץ פינגולד ובנו בע"מ, החרוץ 1, ת"א, טל' 03-339638.

לוד — מקום ראשון בבטיחות בדרכים

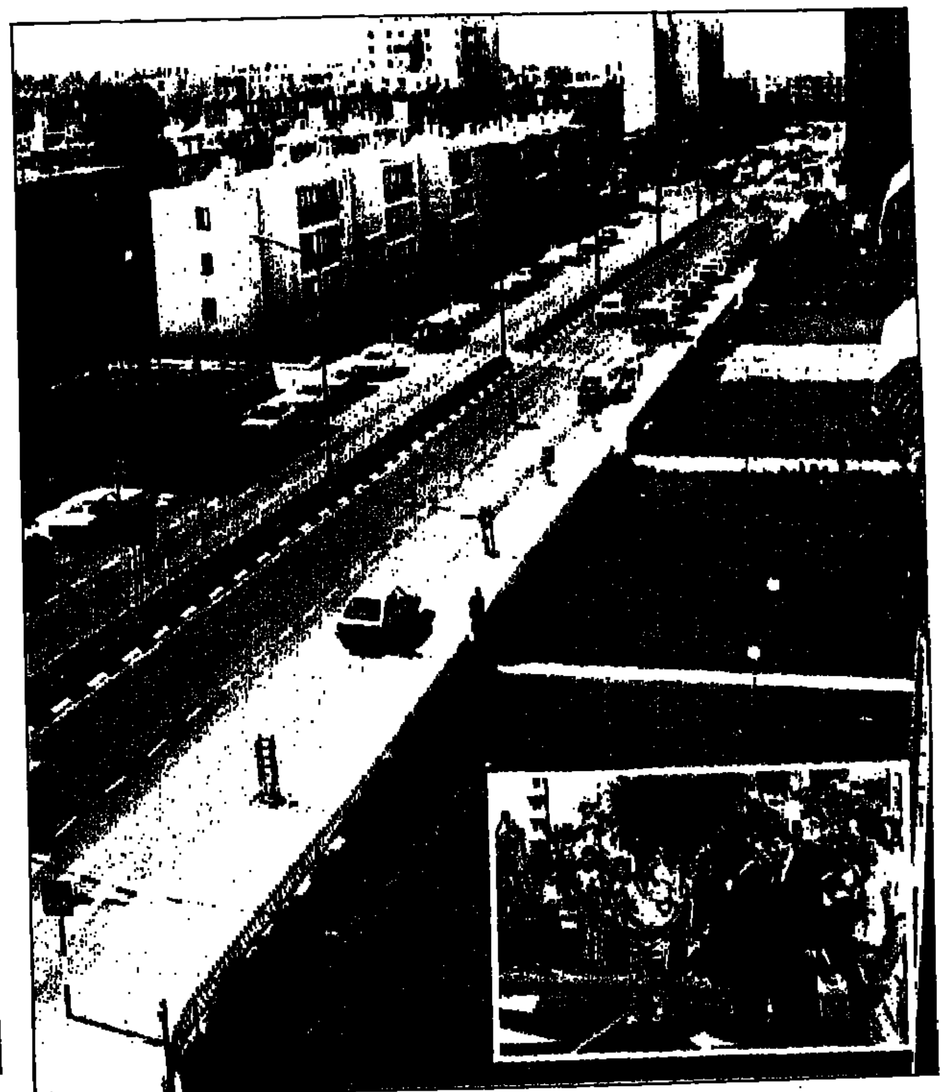

לוד זכתה בשנת 1986 במקום הראשון (מבין הערים בגודל בינוני) בתחרות הבין־עירונית בבטיחות בדרכים הנערכת מדי שנה מטעם המועצה למניעת תאונות. החישג בהחלט מרשים, מאחר שנושא הבטיחות בעיר ידע שנים רבות של הזנחה.

מאת מיכאל לוי

"אין זה שיא בודד וחד־פעמי בפעילותנו למען הבטיחות בדרכים", אומר פנחס מיכאלי, סגן ראש העיר והאחראי לתחבורה ולבטיחות בדרכים בלוד. "בשנתיים הקרובות יוצאו לפועל תכניות אשר ישנו את פני העיר בתחומים אלה, במידה כזו שאף תושביה הנוכחיים לא יכירוה. כל התכניות מותוות ומבוצעות בשיתוף פעולה מלא עם ראש העיר וסגניו".

ועדת התחבורה והבטיחות בדרכים של עיריית לוד מפנה את מאמציה לארבעה תחומי פעילות:

★ שיפור תשתית הכבישים הקיימת.
★ יצירת תשתית מן היסוד באזורים בעלי תשתית ירודה או חסרה כליל.
★ שיפור והוספה של אמצעי בטיחות.
★ הגברת המודעות לבטיחות בדרכים.

כבישים מודרניים ושיטות חדישות

בשנתיים האחרונות נסללו כבישים חדשים, רחבים ודו־מסלוליים, מוארים לכל אורכם בפנסים חדשים, כאשר דגש מיוחד מושם על תאורת מעברי החצייה. רחוב שלמה המלך, שלא היה בעבר אלא רצף של בורות ותולות, הפך, לאחר חפירה וסלילה מן היסודות, לכביש מודרני, רחב ומסומן היטב: תמרורים ומעברי חצייה נוספו לכל אורכו. שינוי דומה עבר גם על שדרות דוד המלך, רחוב יוספטל וכביש בית העלמין החדש. בסך הכל הוגדלה מערכת הכבישים של לוד בשליש, והיא מגיעה כעת לאורך כולל של 60 ק"מ. בכבישים שהיו מועדים לפורענות ובפיתולים מסוכנים, הוקטנה הסכנה באמצעות שיטות חדשות – תמרורים ופסי האטה – המיועדים להפחתת מהירותן של המכוניות. פסי האטה נוספים יותקנו בכל שכונות המגורים, שבכבישיהן מסוכנים. כמו כן הותקנו רמזורים במספר צמתים, ביניהם צומת מסוכן ביותר (שדרות ירושלים — רח' ז'בוטינסקי), שרבו בו בעבר התאונות הקטלניות. בכל מקום הדורש זאת ברחבי העיר הוצבו תמרורים, ונבנו חניונים ומפרצים להסדרת התנועה.

בראש מעייניה של הוועדה העירונית עומד שלומם של ילדי לוד – מול מוסדות חינוך ומבנים ציבוריים רבים, בפרט במעברי חצייה מסוכנים, הוקמו מעקות בטיחות. הוועדה הנהיגה את חידוש צביעתם של מעברי החצייה מדי שלושה חדשים. בכל שנה, לקראת פתיחתה של שנת הלימודים, מוגברת פעילות זו – הוועדה עורכת בדק בית קפדני לאיתור ליקויי בטיחות ויוצאת במבצע לחידוש צבע ולהשלמת סימונים ותמרורים.

בהיות לוד צומת חשוב של תחבורה בין־עירונית, מצויה העיר על הציר המרכזי של רכבת ישראל ומסילת הברזל עוברת ממש בתוכה. בשיתוף עם משרד התחבורה ורכבת ישראל, דאגה העיריה לגדר את כל אורכו של הגבול בין שטח השיפוט של העיר לבין פסי הרכבת, במטרה לחצוץ בין אזורים מאוכלסים למסילה.

ועדת הבטיחות העירונית אינה מסתפקת בפעולות חד־צדדיות: לדעתה, שיתוף האוכלוסיה במאמץ הוא תנאי הכרחי להגברת הבטיחות בדרכים ולצמצום תאונות. הסברה בבתי הספר, חלוקת כרוזים לנהגים, שיתוף תנועות נוער ותלמידים במבצעי זהירות בדרכים – אלה מקצת הפעולות הננקטות בתחום זה. כ־1500 נהגים, תושבי לוד, נוטלים חלק בתחרות "הנהג הזהיר", המתקיימת אחת לשנה מטעם המועצה הלאומית למניעת תאונות ובשיתוף העיריה.

שינוי יסודי בתשתית

תוצאותיהן של הפעולות המשולבות הללו נראות לעין בכל רחבי לוד. משרד התחבורה מצא לנכון לציין, במכתב אל העיריה, כי היא "מבצעת שינוי יסודי בנושא התשתית ונעזרת בכח אדם מקצועי בתקופה האחרונה". בסקר תאונות שערך המשרד בצמתים בהם הותקנו האמצעים החדשים, נמצא כי מספר התאונות צומצם מ־60 (ששים) ל־30 ב־1986.

בראש הוועדה העירונית לתחבורה ולבטיחות בדרכים בלוד עומד פנחס מיכאלי, סגן ראש העיר. עם היכנסו לתפקיד לפני 4 שנים, ניגש במרץ ללימוד יסודי של הנושא (נסיונו הקודם במחלקת ההנדסה סייע לו בכך), והחל לתפעיל את הוועדה, תוך שימת דגש על:

★ שינוי ארגונה והרכבה – מיכאלי יצר תפקידים חדשים ודאג לבנות צוות מקצועי, בעל רקע בתשתית הנדסית, בתחבורה ובתנועה.
★ השגת התקציבים הדרושים לביצוע התכניות – במשימה זו נתקל מיכאלי בקשיים, לאור העובדה שבשנים קודמות לא נוצל כלל התקציב שהוקצה לבטיחות בדרכים בלוד. משרד התחבורה נאות להעביר תקציב לעיריה, רק לאחר שעמד על נחישותו של מיכאלי להוציא את תוכניותיו לפועל. ואמנם, התקציב נוצל עד תומו, וכיום מתקבלים תקציבים בצורה סדירה (גם ממקורות נוספים – משרד הפנים ומשרד השיכון).

לפנחס מיכאלי רעיונות והצעות גם באשר לתחבורה הארצית. לדעתו, יש להתרכז בשני פרויקטים בעלי חשיבות עליונה – השלמת מסילת הברזל עד אילת, כך שהרכבת תהפוך לכלי תחבורה עיקרי לאזור הדרום, וקישור תל־אביב עם ערי גוש דן וערים עיקריות באזור המרכז באמצעות רכבת פרברים.

פנחס מיכאלי מעלה על נס את היחסים התקינים השוררים בין ועדת הבטיחות העירונית לבין משרד התחבורה, משטרת ישראל, המינהל לבטיחות בדרכים והמועצה למניעת תאונות, ואת שיתוף הפעולה הפורה שזוכה לו הוועדה מצד ארגונים וולנטריים בלוד – המשמר האזרחי ומועדון רוטרי המקומי – התורמים רבות להשגים בתחום זה.

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טל: 03-664194

מועדון מטיילי מעריב

פרטים: "מועדון מטיילי מעריב"
מערכת "מעריב", רח' קרליבך 2, תל־אביב, טל' 03-439207
פתוח ברציפות בין השעות 8.30 עד 18.00

מועדון מטיילי מעריב

למאחרים להרשם!
נותרו מספר מקומות לטיולי סתיו 1987
לגלות עולם נסתר עם מדריכי "נאות הכיכר"

★ ספרד — פורטוגל והפירינאים. 20 יום. 1.10; 22.10.
★ חצי האי האיברי. 21 יום. 6.10.
★ ספרד — פורטוגל. 15 יום. 22.10.
★ תורכיה — מסלול קלאסי. 18 יום. 5.10.
★ מצרים. 8 ימים. 7.10; 9.10.
★ ספארי מיוחד בקניה. 12 יום. 6.10.
★ טיונופש קניה. 12 יום. 6.10.
★ דרום אמריקה. 33 יום. 23.9.
★ המזרח הרחוק. 30–37 יום. 6.10; 19.10.
■ יתר הטיולים מלאים ■

במוצאי־שבת, 19.9.87, בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל־אביב, יתקיים
ערב הרצאות
20.00 – אימפרית האינקא – ארכיטקטורה, כיבוש ושלטון בצל פולחן השמש. (לקראת טיולי דרום־אמריקה) מרצה: מוש סביר
21.00 – מצרים מרצה: טלי זיו
כניסה חופשית ★ הקהל מוזמן

הפלגות מעולם אחר באנית הפאר
אזור
במחיר בית־מלון בארץ, אתה יכול להנות מהפלגה באנית קרוז מפוארת בנמלי הים התיכון.
לצעירים, מבוגרים ולכל המשפחה
★ 5 ארוחות מלכים ביום
★ בידור סביב השעון
★ 2 בריכות
★ קזינו
★ מרכז קניות ללא מס
★ מתקני ספורט כולל אולם סקווש
★ תזמורת
★ דיסקוטק
ועוד שפע הפתעות

סוכות
6 ימים
טיסה לונציה – ניתן לטוס בכל זמן לפני ההפלגה ולשלב ביקור באיטליה. ונציה – קטקולון (יוון) – אלכסנדריה – אשדוד.
החל מ־650 $ — יציאה מונציה – 7.10

סוף העונה
אשדוד – רודוס – פיראוס – רומא.
5 ימי הפלגה + 2 לילות במלון ברומא.
טיסה חזרה ארצה בכל זמן
החל מ־655 $ — תאריך יציאה – 23.10

חופשות וטיולים בארץ

סגנון אחר במרכז לתיירות מדברית מצוקי דרגות
★ חופשה וטיולים ברכב פרטי וברכב מדברי לכל המשפחה באזור מדבר יהודה (פנסיון מלא):
ראש השנה 23-26/9/87 | שמחת תורה 14-17/10/87
★ בחודשים: ספטמבר, אוקטובר ונובמבר, ניתן להזמין חדרים על בסיס חצי פנסיון במחיר של 45 ש"ח לאדם בחדר זוגי כולל כרטיס כניסה למרחצאות עין גדי (בכל יום) (פרט לחגים:)
קורס גלישה
שלב א' 5–7/11

מועדון בריאות
טיפוח והרזיה עם דליה ניר
25–30/10

למדבר עם נאות הכיכר
טיול קומנדקרים
4 ימים
למדבר יהודה והמכתשים.
יציאה: 7.10 (סוכות)
ההר הגבוה בסיני
(בליווי גמלים)
7 ימים
למטיבי לכת לאזור ההררי סביב סנטה קטרינה.
יציאה: 7.10 (סוכות)
ספארי צלילה
4 ימים צלילות וטיולים לאורך חופי ים סוף, כולל הפלגת צלילה לראס־מוחמד.
יציאה: 11.10 (סוכות)

חופשה וטיולים בצפת בסוכות
7–10/10; 14–17/10

סמינר מיוחד בשיתוף עם "שרשים":
ז'בוטינסקי
עיתונאי, סופר, פורש, "התופת", קיר הברזל, טראנספר, אנאבל־לי, רוויזיוניסט, מתרגם, דמוקרט, שתי גדות, "העורב", גדודים עבריים, טריטוריה, דמוגרפיה, גולה, אוגנדה, משפטן, לח"י, גאריבאלדי, ליברל, קארלסבאד, רומא, מגיני השפה. מאסר, ועד הצירים, פאריס, העפלה, אוואקואציה, אצ"ל, נואם, בלשן, דיפלומט, ניו יורק.
המרצים בסמינר:
ח"כ אהוד אולמרט
ח"כ אליהו בן־אלישר
ד"ר זאב ב. בגין
ד"ר יורם בק
מר לוי יצחק הירושלמי
ד"ר יוסף הלר
מר צבי לביא
ח"כ עוזי לנדאו
עו"ד אליהו לנקין
ד"ר דני לוין
עו"ד דן פון וייל
ד"ר יגאל עילם
ד"ר מאיר פעיל
מר הלל (סם) קוק
הסמינר יתקיים ב־12–13/10, בצוותא בתל־אביב.

העסק הנבחר 1987

1987
העסק הנבחר

מוסך רנו — הדרום — מנחם ומורדי

מאושרים ע"י "בני משה קרסו"

כל סוגי הרנו –
טרפיקים, דיזל ובנזין

רחוב חבר הלאומים 29,
יפו–תל־אביב
RENAULT טל. 03־815456 ,822577

לרנו הדרום

מיטב הברכות
והאיחולים!

מאיה שחר בע"מ
חברה לעבודות עפר
העצמאות 42 יהוד
טל. 03־5366115

לרנו הדרום

שאו ברכות!

אופיר כימיקלים, ספקי חומרים לניקוי מנועים, מאיידים ומשחות לניקוי ידיים, ספקי שמנים "דלק", "פז", "סונול" ו"שמן"
טל. 03־872746 ;874548

לרנו הדרום למנחם ומורדי

ברכותינו הנאמנות!

ד.ר.ע.מ — סוכנות ביטוח בע"מ (פוליפס מאיר)
שד' העצמאות 79 בת־ים, טל. 03־587606 ;03־877690

לרנו הדרום
ברכות והערכה להישגיכם!
אדטו משה
שיפוץ בלמים ומצמדים
סלמה 38 ת"א טל. 03־832686

למוסך רנו הדרום
כה לחי!
י.ל. — מקור החלק בע"מ
חלפים ואביזרי־רכב
דרך בן־צבי 36 יפו טל. 03־823552

לרנו הדרום

איתכם להמשך מוצלח!

אלי הג'ינג'י — מכון קרבורטורים לכל סוגי הרכב
רח' אליקום 32 ת"א, טל. 03־829097

לרנו הדרום
המשך עבודה פוריה!
חיים ואיציק —
ייצור גברשות בע"מ
רחוב התחיה 6 יפו (מול שער 11 של "בלומפילד") טל. 03־810913

לרנו הדרום
ברכות והערכה
להישגיכם!
הנריק רוסטוביץ

לרנו הדרום

המשך עבודה פוריה!

ג'נרל גיר — חלפים
המסגר 8 תל־אביב, טל. 03־381075

לרנו הדרום
מצטרף לברכות!
גשר מברשות
טל. 03־824057
03־831094

לרנו הדרום
כה לחי!
רהיטי רביד
טל. 03־824615

לרנו הדרום

ברכות להמשך הדרך,
תוך שיתוף פעולה פורה!

חברת בני משה קרסו בע"מ
יבואנית מכוניות RENAULT

למנחם ומורדי — רנו הדרום
עלו והצליחו
24 קראט
קראט – תעשיות מזון בע"מ יצרני טחינה "זהב", "ערמוניות" וחלבה "24 קראט"
רח' רבי ישמעאל 9 בני־ברק, טל. 772011; 03־745779

מוסך דן שלום

המתמחה בתיקון רכב בנזין,
והתקנת מיזוג אוויר לרכב

מודה לכל מברכיו

המדביק בע"מ חדוש חלקי רכב
דיסקים ומצמדים ■ צירות הגה ■ חיבור הגה ומוטות ■ משאבות מים ■ המים ■ הרכבת רפידות לבלמים
המדביק — גדול מחדשי חלפי רכב בארץ
שולח ברכת עלו והצליחו
תל־אביב, טל. 03־387744; בני ברק, טל. 03־787724,
אור־יהודה, טל. 03־353437; ירושלים, טל. 02־714868

למוסך דן!
לשלום
הרבה ברכות
למוסך הטוב ביותר
עלה והצלח
מאחלים: בר פלד חיקורות אקוסטיות ומחיצות גבס טל. 03־474708

למוסך דן!
ברכות לבביות והצלחה
עמי פרטס — חלקי חילוף לרכב
איזור תעשיה תלפיות ירושלים, 02־718383

למוסך דן!
כה לחי
אורנון
שיווק מצברים וחלפים
א.ת. תלפיות, 02־171232

למוסך דן!
המשך הצלחה ושגשוג
היהלום — מחיצות, ציפויים ותיקרות גבס שרותי ניקיון, אחזקה ופוליש, שיוך וצבע
שלומציון המלכה 14, 02־245983

למוסך דן!
עלו והצליחו
גולדין
סוכנות מאוכ, הוצאות
02־222231/2

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טל: 03-664194

העסק המקצועי הנבחר

העסק המקצועי הנבחר
1
1987/8

ל"השלט"
המשך עבודה פוריה
אלום־רז
בהנהלת
מויאל יהודה

ל"השלט"
עלה והצלח!
מאחלים: מטבחי רגבת
בהנהלת דני אדם
פס' רסקו באר־שבע, טל. 057־77988

ל"השלט"
המשך שגשוג ועליה
תיוון 2000
רח' הפלמ"ח 78 באר־שבע
טלפון 057־70661

"השלט" - פרסום בשילוט
טלפון: 057־73281
אזור התעשיה עמק שרה
באר־שבע

ל"השלט"
מזל טוב!
מאלוף ספורט
באר־שבע

ל"השלט"
ברכות לבביות
בל־ארט
שיווק בע"מ

ל"השלט"
כה לחי!
ד.ח. ישיר לצרכן בע"מ
רח' המכ"ם 11, באר־שבע
טלפון 057־74005

קפיצי מיה
בע"מ
תיקון קפיצים
רח' הפח 5
עמק שרה
באר־שבע
טל': 057־73281

למיה תיקון קפיצים בע"מ
אתכם לכל אורך הדרך
"יהדיו" סוכנות לביטוח · יעוץ פיננסי ופנסיוני
חיים כהן
רח' הרצל 72, פסג'מאר באר־שבע 057־34786

למיה תיקון קפיצים בע"מ
אתכם לכל אורך הדרך
חופרי הדרום בע"מ
עבודות עפר ופיתוח
דרך חברון 10, באר־שבע 057־77702, 74069

למיה תיקון קפיצים בע"מ
שפע ברכות ואיחולים לבביים
מאחלים: מובילי הדס בע"מ
שד' לכיש 7, קריתגת, 051־688298/9

למיה תיקון קפיצים בע"מ
ברכותינו הנאמנות
דן רולידר בע"מ
חברה קבלנית קרית־שבעון

למיה תיקון קפיצים בע"מ
אתכם להמשך מוצלח
מובילי אשל
בע"מ
רח' העצמאות 31 ב"ש
057־74275, 75478

למיה תיקון קפיצים
בע"מ
ברכות לבביות
אתים ארגואן
חברה להובלה
ועבודות עפר
057־34649, 71042

למיה תיקון קפיצים בע"מ
חזקו ואמצו
צ.מ.ח.
ציוד מכני חפירות בע"מ
פבגור 17 חיפה, ת.ד. 1163, טל' 04־670708

למיה תיקון קפיצים בע"מ
המשך שגשוג ועליה
מאחל: מוסך קלדרון בע"מ
שרות תיקונים לרכב וציוד רכב
עמק שרה באר־שבע

העסק המקצועי הנבחר
1
1987/5

אדי שירותי חשמל לרכב
בהנהלת אדי, דוד וגבי

מודים לכל מברכינו ולקוחותינו
על האמון ושיתוף הפעולה

איזור תעשיה,
רחוב פנחס החוצב
58/36 באר־שבע
טלפון 057־31395

לאדי שרותי חשמל לרכב
באר־שבע
המשך שיתוף פעולה פורה
ירוחם עזרא — חלפים לרכב
דרך חברון 5 ב"ש, 77011 – 057־72227

אדי שרותי חשמל לרכב
המשך שיתוף פעולה
פורה
דפוס שדות אשל בע"מ
כל עבודות דפוס
רח' אצ"ג 9 (ליד כיתן)
באר־שבע
טל. 057־74202

לאדי שרותי חשמל לרכב
באר־שבע
ברכות
לזכייתכם בתואר העסק
המקצועי הנבחר
ואתכם לאורך כל הדרך
פחח דודי
פחחות וצבע לרכב
בהנהלת בילוה דוד
פנחס החוצב 34/5 ב"ש
057־37718

לאדי שרותי חשמל לרכב
אתכם לאורך כל הדרך
שירן סוכנות לביטוח
מימון צבי וקלדרון דוד
באר־שבע 057־34906

לאדי שרותי חשמל לרכב
ברכותינו לעסקים טובים
אורלי השכרת רכב בע"מ
ירושלים 02־240213/5
תל־אביב 03־225420
באר־שבע 057־70044, 34422

אדי שרותי חשמל לרכב ב"ש
מיטב איחולינו לזכייתכם בתואר
והמשך שיתוף פעולה פורה
רז־גל
יבוא ושיווק חלקי ואביזרי חשמל רכב
03־384067

מוסך פרפקט באר־שבע

רח' יוסי הבורסקאי 4
(ע"י מפעלי תובלה)
באר־שבע
טל. 057־72491

למוסך פרפקט ב"ש
עלו והצליחו
הכל לרכב
חלקי חילוף לרכב
דרך חברון 18, באר־שבע
057־73955

מוסך פרפקט באר־שבע
כה לחי
והמשך עבודה פוריה
הובלם בנגב בע"מ

מוסך פרפקט באר־שבע
אתכם לאורך כל הדרך
מכוניות הכלל
057־72134
באר־שבע

למוסך פרפקט באר־שבע
לזכייתכם בתואר – שאו ברכות חמות
עלו והצליחו!
קרן סוכנות לביטוח

למוסך פרפקט
באר־שבע
זכרית סלע
מתחזות איציק

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טל: 03-664194

מוודת כלי־עבודה לרכב, הבוסך הפרטי שלך

מחזיק־מפתחות מהודר, עם סמל המכונית שלך. ניתן להשיג עם סמלי כל סוגי המכוניות

הפך חלון רגיל להלון־חשמלי, נפתח ונסגר בלחיצה

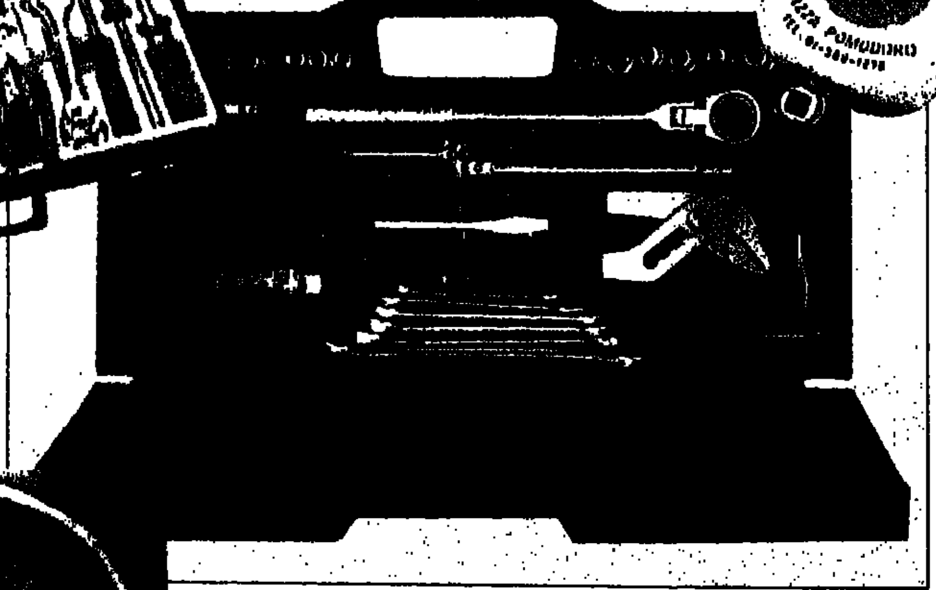

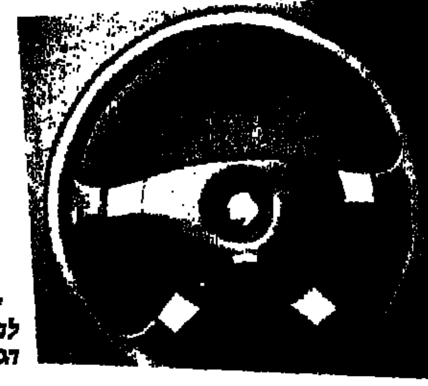

עם הגה־עור או עץ כידיך, לא תרצה לחזור לפלסטיק הסטנדרטי

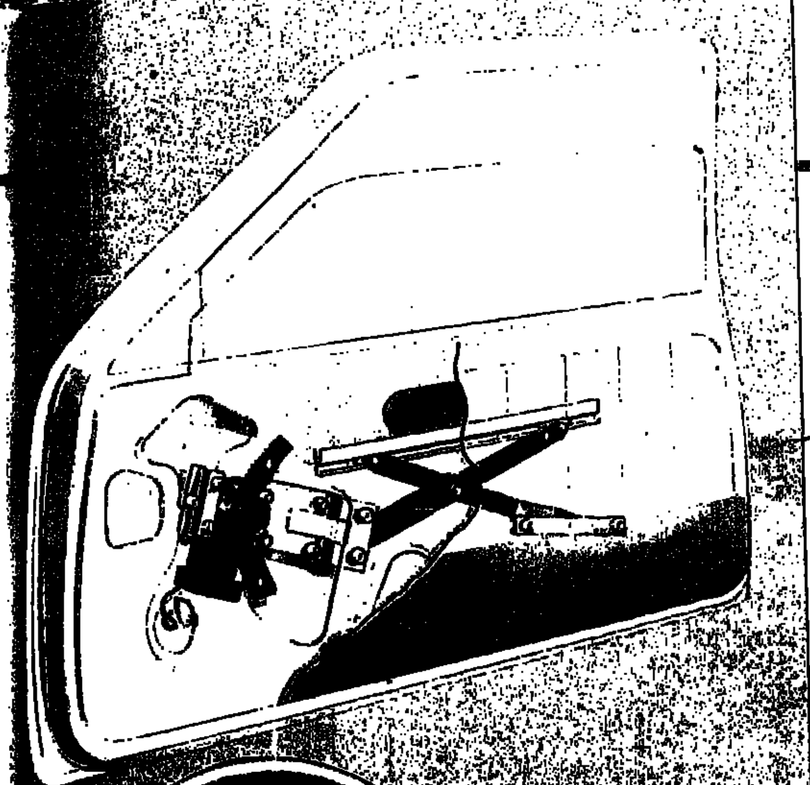

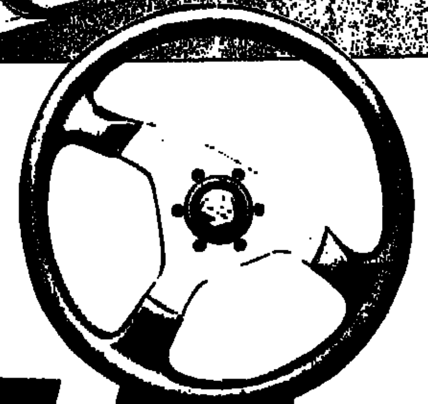

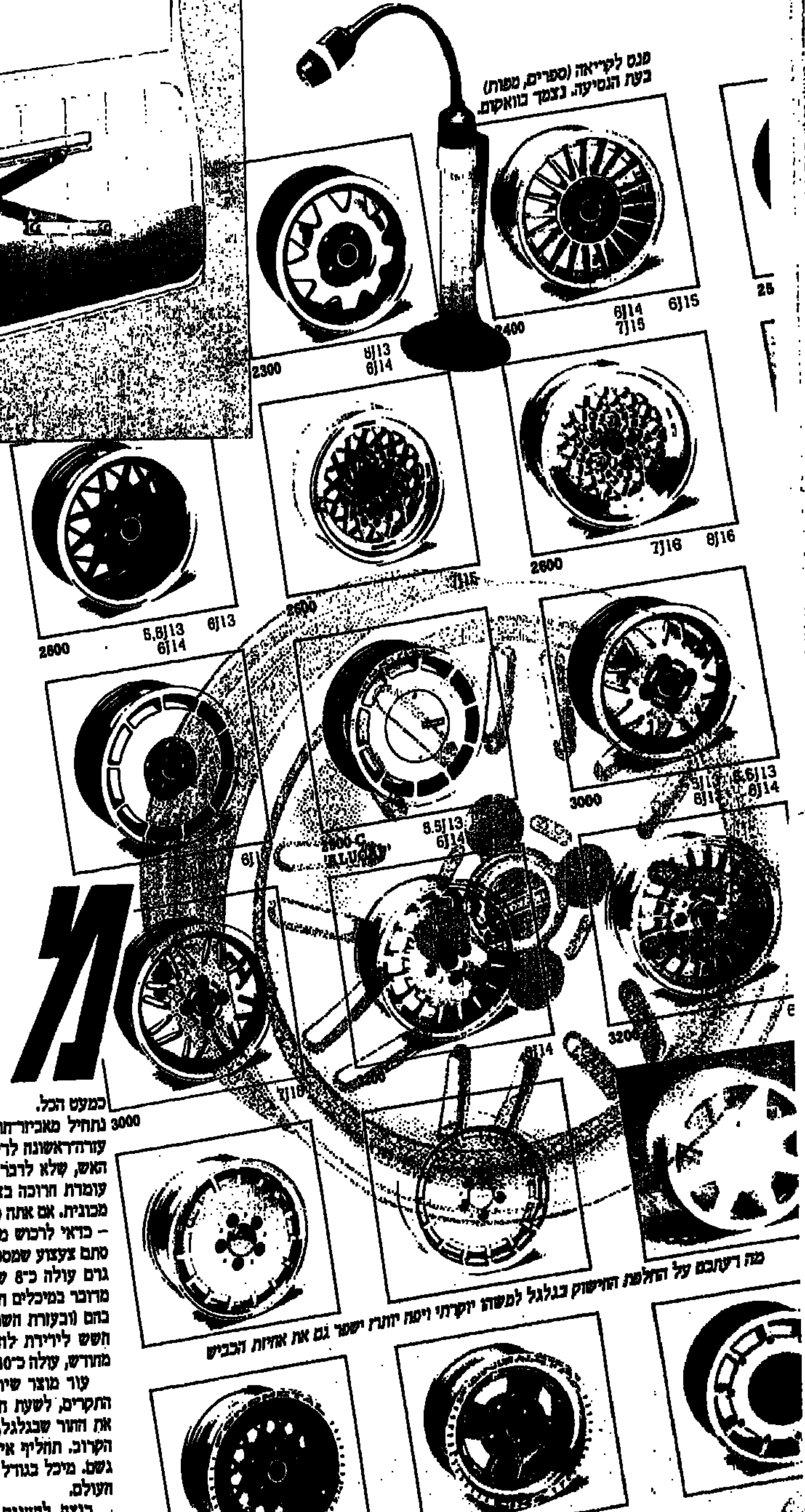

פנס לקריאה (ספרים, מפות) בעת הנסיעה. נצמד בוואקום.

לפנק את רכבך

שאלת השאלות לחגים — מה להעניק ליקירך במתנה. אם יש להם רכב — יש לנו כמה הצעות בשבילך.

מהי המתנה האידיאלית לבעל רכב? קל מאוד להשיב על שאלה זו: רכב עוד־יותר. רגם חדיש יותר, או יקר יותר, או מהודר יותר. אבל מכונית־יוקרה במתנה היא חלום ההולם אולי את בני קרינגטון או יואינג. אנו נסתפק בהצעות מעשיות יותר – אביזרים לרכב כמתנת־חג, משהו שיתגה את מקבלו, מבלי לרושש את המעניק.

מדובר בכמה סוגי אביזרים: אלה שאי־אפשר בלעדיהם, אלה שהם בבחינת פינוק נעים ולא יקר במיוחד – ואביזרי־המותרות, לאלו שיש להם כבר כמעט הכל.

נתחיל מאביזר־חובה: מטף. בפעם המאה והאלף יש להסיף למטף, עזרה־ראשונה לדליקה במכונית. הסיכוי שלך להציל את רכבך מן האש, שלא לדבר על הצלת חיי אדם. חשוב על מכוניתך האהובה עומרת חרוכה בצד הדרך, ותבין מדוע חשוב שיימצא מטף בכל מכונית. אם אתה כבר קונה מטף, לעצמך או כמתנה לבעל רכב אחר – כדאי לרכוש מטף של־ממש, עם נפח של יותר מ־500 גרם, לא סתם צעצוע שמספיק בקושי לכבות אש של גפרור. מטף בנפח 500 גרם עולה כ־8 שקלים, זה בנפח של קילו עולה כ־22 שקלים. מדובר במיכלים חד־פעמיים, אותם יש להשליך אם לא השתמשתם בהם (ובעזרת השם, שלא תשתמשו...) לאחר שנתיים־שלוש, עקב חשש לירידת לחץ. מיכל של קילו וחצי עם אפשרות למילוי מחודש, עולה כ־80 שקלים.

עוד מוצר שיתרום לשלוות נפשו של בעל הרכב הוא מתקן התקרים, לשעת חירום. החומר שמתוך האירוסול יסתום במהירות את החור שבגלגל, אמור להחזיק מעמד עד שתגיעו לפנצ'ריה־מאכר הקרוב. תחליף אידיאלי להחלפת גלגל מנוקב בתנאי חמסין או גשם. מיכל בגודל בינוני נמכר בכ־20 שקלים, המבחר גדול. מכל העולם.

רוצה להעניק לעצמך או לנהג/ת ממקורביך את המתנה שתעניק שקט נפשי מוחלט? מה דעתך על מינוי ביטוח גרירה ושירותי דרך? אפשר להירשם אצל ממס"י, "שגריר" או "לב מנוע", אלו החברות המובילות בתחום זה. מלבד השקט הנפשי, היתרון הגדול עשוי (עלול?) להיות החיסכון, במקרה שכבר נזקקת לשירותי החברה. כמירגם מייצג, בירדתי פרטים אצל חברת "שגריר". שם דורשים דמי־ביטוח בסך 75.50 שקלים עבור רכב משנת 1982. אם תרצנך גם ביטוח לרכב חליפי, הוסף 60 שקל. בזמן שרכבך המעונה שוכן במוסך, אתה מקבל רכב אחר לדהור בו ברחובות העיר. עצה קטנה: השתדל לא להיתקע במועד בו כל עם ישראל נתקע, יום ראשון בבוקר. במועד זה, אתה עלול להמתין זמן ניכר לשירותי הגרירה.

מתנה הנמתחת על פני שנה שלמה היא מנוי לאחד מעתוני הרכב היוצאים אצלנו לאור. לא ננקוב בשמות, לא נבקר או נשבח – אך מתפרסמים בארץ מגזינים צבעוניים ומעניינים. מגיעים בזמן לתיבת הדואר, מדי־פעם מחלקים פרסים ממונעים ועוד פריטים שיעניקו הנאה רבה לנהג האוהב את רכבו.

לטיפוסים של "עשה זאת בעצמך", יציע מ. גולדברג סט כלי־עבודה לרכב הכולל 74 חלקים, מחולקים לשתי מזוודות. לא מספיק כדי לפתוח מוסך, אבל טוב לדעת שיש לך אותם בתא־המיטען. עשויים לחלץ אותך ממצוקות שונות ומשונות. המחיר – 105 שקלים, מחולקים לשלושה תשלומים שווים ונטולי ריבית. רוצה סטים גדולים או קטנים יותר, זולים או יקרים יותר? המבחר בחנויות אביזרי־הרכב וכלי־העבודה גדול.

אלה הרוכבים על רכב דו־גלגלי יכולים לפנק את עצמם, או רוכבי־אופנוע ממקורביהם, באינטרקום בין־קסדתי, המאפשר שיחה רגועה וקולחת בין נהג ונוסעו, במקום הצרחות המאפיינות שני בעלי־קסדה רגילה המשוחחים ביניהם בעת נסיעה. במערכת האינטרקום, מכוון הרמקול רק לאוזן אחת, ולכן אין סיכון בטיחותי: האוזן השניה תמשיך להאזין לרחשי הכביש. כשאין עם מי או על מה לדבר, אפשר להאזין לרדיו. כן, בתוך הקסדה. המחיר אצל "חיים אפנועים" – כ־260 שקלים.

מכאן – לתחומים יוקרתיים יותר.

למי שנמאס להתבונן בגלגליו הרקיקים והחיוורים, הרי שבהשקעה של 750 עד 1500 שקלים (תלוי בדגם) הוא יוכל לצייד את מכוניתו ברביעיית חישוקי מגנזיום מתוצרת "פונרמנטל". למי שאין עניין להיכנס לפרטים, הרי שמדובר קודם־כל בתוספת רצינית ליופיה של המכונית. מי שכן מתעניין בפרטים טכניים, מדובר במסה תלויה, העומס על המתלה קטן. כתוצאה, ניתן להתקין צמיגים רחבים יותר, שישפרו את אחיזת־הכביש. תמורת הצמיגים תשלמו לחוד, כמובן.

לבר מחישוקים מהודרים וספורטיביים מציעים ב"נרי" גם הגאי עור ועץ למיניהם מתוצרת "שמר", במחירים הנעים בין 120 ש"ח ועד 1200 ש"ח, כולל התקנה. מי שיחזיק בין ידיו הגה עור, לא ירצה עוד לחזור לחיקיים הפלאסטיים בהם היה מורגל.

מה דעתכם על חלונות הנפתחים־נסגרים בלחיצה חשמלית? 600 ש"ח, כולל הרכבה. ואם הגענו לחלון, אפשר להתקין לקראת החורף חלונות־רוח, שיאפשרו נסיעה בחלון פתוח מבלי שהגשם יפלוש למכונית יחד עם האוויר הצח. כאן מדובר ב־130 ש"ח, כולל הרכבה.

ובאשר ל"שמונצעס" למיניהם: אצל "זוכיך" אפשר לקנות מחזיקי מפתחות עם סמל המכונית שלך, שנראים מעשיים ושימושיים ובמחיר שווה לכל כיס – חמישה שקלים בלבד. סכום כפול, עשרה שקלים, עולים מחזיקי־מפתחות הדורים יותר, עם ציפוי מוזהב, שוב – עם סמל המכונית עליהם. אצל "צוראל בע"מ" הוצג לפני פנס זעיר לקריאת מפות או ספרים, מבלי להפריע לנהג במלאכת־הנהיגה. הפנס נצמד על שתי סוללות קטנות, נצמד בוואקום לחלון ונמכר ב־12 שקלים.

אלון תובל ■

דוני גופר. דווק צעיר כ"אח בוגר" צילמה: דפנה קצור

חגן אוסטקי ושי אקדרי, שכה "אחים" על לגיטת גירה. פיטיז, גבי, צעיר כגיז של של חגן. צילם: הגם אנגלסמן

לא־אחת משמש "האח הבוגר" כודר ביטחוס בין נער ואמו. אך על־פי ההנחיות שקיבל, יש גם "לאוים": מתנות כן, כסף – לא; פגישות כן, אבל לא לעתים יותר מדי קרובות; הליכה מדי פעם לאסיפת הורים בבית הספר וקשר עם המורה כן, אבל בהחלט לא ללחוץ על הילד נוסח "לא נצא לשוט עד שאמא לא תגיד שגמרת את השיעורים". מצד שני, קיום הבטחות ודבקות במשימה הם תנאי־בל־יעבור. ואין גשידה על רקע זה "כמעט ולא", אומרת ד"ר רחל פריקבסקי, משפטנית מאוניברסיטת תל־אביב, יוזמת הקמתה של העמותה לפני כ־13 שנה (ר' מסגרת) והעומדת בראשה עד היום, בהתנדבות.

"הצרה היא שחסרים לנו מתנדבים. אמנם במרוצת השנים מאות גברים כבר טיפלו במאות נערים, אבל איננו מסוגלים לעמוד בביקוש. כרגע פעילים רק כ־100 צמדים של 'אחים', בוגרים וצעירים, רובם באיזור תל־אביב. שני־שלישים מהצעירים הם יתומים שהופנו אלינו על־ידי מערכת הבטחון, כי שם מעורבת מערכת־סעד שיכולה למיין, לסווג ולהפנות אלינו את המקרים הדחופים והמתאימים ביותר. אם יהיו עוד מתנדבים, נוכל להרחיב את המסגרת. בארצנו, בגלל מלחמות בעיקר, אבל גם בגלל תאונות דרכים ותאונות עבודה, יש המון ילדים תוכי־אבא".

מי שמוכן לראות אתגר בדוגמה של חגן אוסטקי, דוני גופר, דוד שרי ונחום שלו, יוכל לפנות טלפונית לקבלת פרטים נוספים: בימים א', ב', ג', ו' לסה"צ – 03-420259.

■ תהילה שפר

שבת אחים

(המשך מעמוד 7)

נחום ואני

אני זוכר את היום הזה, הייתי אז בן שמונה. ישבתי עם אמא על המרפסת ושוחחתי על הדברים שמציקים לי. דיברנו על הגירושין שלה ושל אבא. ניסיתי להסביר לאמא שכואב לי שאמא ואבא כמעט לא נפגשים. אמא סיפרה שיש אגודת "אחים בוגרים", מתנדבים המאמצים ילדים במצבי. אם ארצה, כך אמרה אמא, יהיה לי אח בוגר, שאיתו אוכל לבלות, לטייל ולשוחח ממש כמו עם אבא.

ברגע הראשון היססתי, ולאחר מכן החלטתי לנסות. כשהלכתי לפגישה הראשונה עם נחום, ניסיתי לדמיין איך הוא נראה. החלטתי שהוא בן 22. ענק כמו אולסי פרי. נפגשנו עם גבר בגיל העמידה, גובהו בינוני. הייתי נבוך, ממש פחדתי לדבר. למזלי היתה לי ביד חתיכת פלסטלינה וכל הזמן שיחקתי בה.

מהרגע הראשון נקשרו קשרי ידידות ביני לבין נחום. הוא היה בשבילי אח, אב וחבר. היינו מטיילים ביחד ומשוחחים על כל הנושאים בעולם. לנחום סיפרתי על הבת שאהבתי. אותו שיתפתי בצערי הקשה, כשמוקי, הכלב שלי, הלך לאיבוד. לפעמים הייתי מספר לו סודות שאפילו לאמא לא סיפרתי. נחום הצטער איתי, כשהשכנים הרסו את הבית שבניתי על עץ. בחופשים נחום לוקח אותי לגנו בקיבוץ. טיילתי שם עם הילדים בבריכות הדגים. רכבתי על פוני. ושחקי במחבואים בתוך גן של מתנה. בטיולים עם כיתתי נחום מצטרף. כשהצגתי את נחום בפני מורתי היא אמרה – אתה מהמפורסם, נחום שהגי כל היום מדבר עליו?

אני יודעי שנחום נותן לי המון דברים, וסיקרן אותי לדעת מה אני נותן לו אחרי היסוסים שאלתי אותו וענה לי: "גם אנשים מבוגרים זקוקים לידידים".

חגי בריף (כיום בן 12)

נחום ונחום שלו ראח צעיר" חגי בריף. צילום: יוסי קמצוי

20 שנה להתיישבות ביהודה, שומרון וחבל עזה

למועצת יש"ע במלאת 20 שנה להתיישבות
המשך שגשוג ועליה
חכל תרות גג אחד
מברכים
כל־בו לבנין וחשמל השומרון
בהנהלת יוסף פרבר
טל. 052-921196

במלאת 20 שנה להתישבות
כה לחי!
מאחלים:
סחר – שיווק אריאל בע"מ
כל־בו לבית, לבנין ולתעשיה
סוכנות ראשית של נשר בשומרון
טל. 03-9366816

לישובים ולמתישבים
נעלה ונצליח!
מאחלים:
עופרה – מחשבים
שמואל ומנחם
טל. 02-536841
02-976414

למועצות המקומיות והאזוריות
במלאות 20 שנה להתישבות
המשך תנופה, פיתוח ושגשוג
מברכים:
תכשיטי מוריס בע"מ
מפעל לייצור תכשיטי זהב
מכירה לסיטונאים ויחידים
טל. 02-249380
שילה

למועצת יש"ע – למתישבים ולישובים
ברכות במלאת 20 שנות התישבות
בברכת העם והארץ
מברכים:
רזי הסעות ובני משפחתו
טל. 052-921481 ,052-921117

למועצות האזוריות והמקומיות שומרון
במלאת 20 שנות התישבות
המשך עשייה ופריון
חלק בשר למהדרין
אגודת מעדני טרפ
אזור התעשיה אלון מורה
ד.נ. לב השומרון 44862
טל. 02-242205 ,02-245493

במלאת 20 שנה להתישבות ביהודה, שומרון וחבל עזה
המשך תנופה, בניה ופיתוח
עלו והצליחו
מברכים:
...לי (1985) בע"מ
מעלה שומרון
עבודות עפר, סלילה, פיתוח ובניה
טל. 052-39783 ,052-39351

לבנות השירות הלאומי בשומרון
ברכת הצלחה בעבודתכן המסורה עם ילדי השומרון
לכו מחיל אל חיל!
המפקחת האזורית רחל וינינגר,
מחלקת החינוך במועצה אזורית שומרון ואלקנה
וכל תושבי הישובים

למועצות האזוריות והמקומיות בשומרון
במלאת 20 שנה להתישבות
המשך פיתוח שגשוג ועליה
ממפגש בית חורון מסעדה מזרחית אצל אלברט
ד.נ. מפגש בית חורון על כביש מכלת־חורון גבעת זאב – רמאללה

לתושבי יהודה ושומרון
כה לחי!
מברכים:
צירניחובסקי
חברת לבנין בע"מ
טל. 03-9362295
אלקנה

לישובים ולמתישבים
במלאת 20 שנה להתישבות
בברכת בנין הארץ
DOTAN דותן
מבוא דותן – תיקים ומוצרי עור בע"מ
06-322501

לתושבי יהודה ושומרון
למועצות המקומיות והאזוריות ולחברות הפיתוח
עלו והצליחו
מברכים:
"האחים זכאי בע"מ" – חברה להספקת חמרי בנין
"מפעל אריגי בית חורון" – מגבות־יס בע"מ

המשך תנופה ופיתוח
דוד צביבק
תכנון ובניה
02-354085

המשך תנופה ופיתוח
מברכים:
פיתוחי חותם בית אל
סדנה לכלי כסף אמנותיים
אברהם כהן – 02-976816

למועצת המקומיות והאזוריות
המשך תנופה ושגשוג
מאחל:
בית"ס לנהיגה יקיר שומרון
טל. 03-9365003 אריאל
בהנהלת שמואל אברהם

הצלמניה
שרותי צילום באריאל
03-9366784
להתישבות
המשך שגשוג ופיתוח

לראשי ההתישבות ולמתישבים
בברכת בנין הארץ
מאחל: מוסך כפר אדומים
בהנהלת דוד אברהם

במלאת 20 שנה להתישבות
המשך תנופה ופיתוח
מ.א.י. פיתוח ובניה בע"מ
בהנהלת אדי פלש

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" - טל: 03-664194

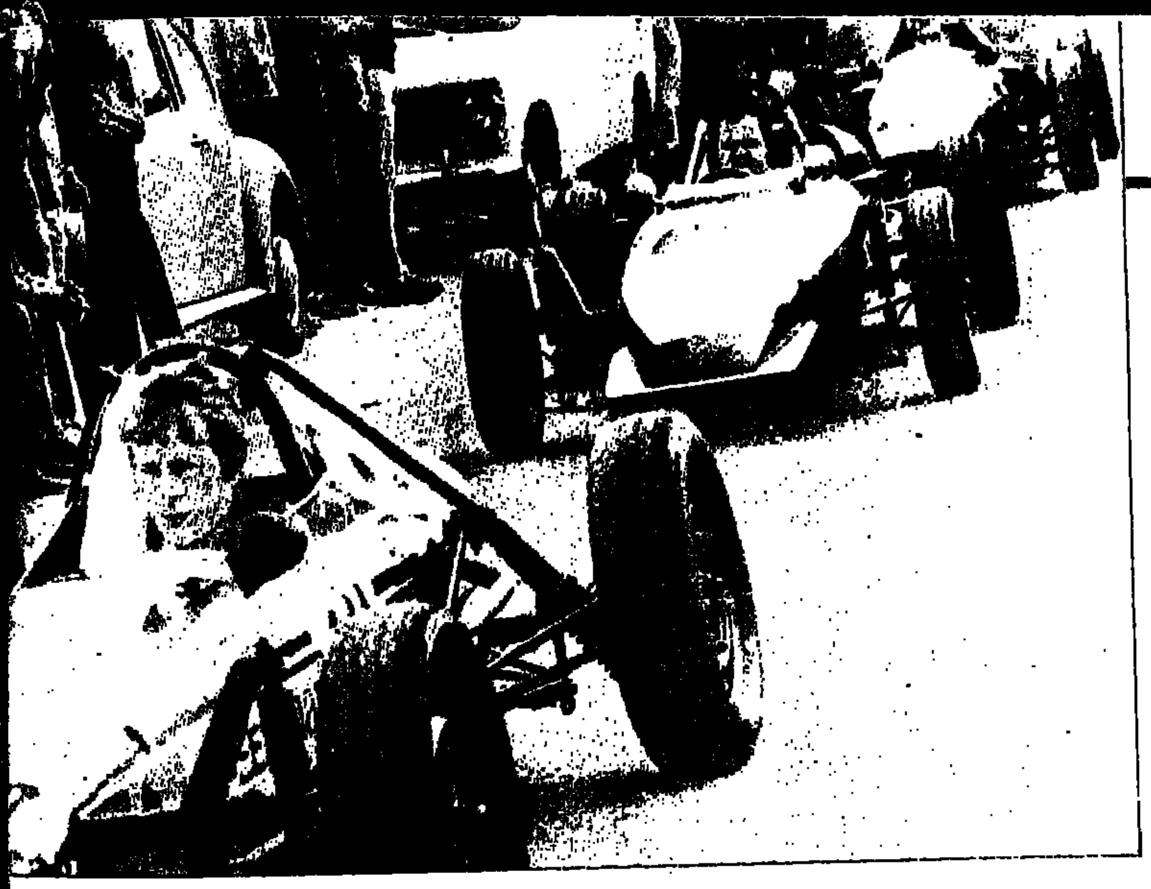

"פורמולה" בישראל

אשקלון עולה על מפת המירוצים העולמית. עתידה לארח החל מהשנה הבאה את המירוץ היוקרתי "גראנד־פרי". אם הכל יסתדר, במשך עשר שנים יתחרו במסלולים כחול־לבן יותר מ־500 נהגי מירוץ, מן המפורסמים בעולם. כל אחד וה"פורמולה" שלו.

בתצלומים העליונים: מכוניות "פורמולה" במירוץ אשקלון 1970. בסוף זה היה "המירוץ שלא רץ", כדי למנוע אסון. צילום: עזרא יטב

בתצלומים באמצע: מכוניות "פורמולה" חדישות, שכמותן עשויים לראות במירוצי אשקלון שיתחילו בשנה הבאה

אם הכל יתנהל בקצב הנוכחי ואם כל הגורמים המעורבים לא יאכזבו, בסוף 1988 ייערך באשקלון המירוץ הבינלאומי הגדול של ה"גראנד־פרי", עם 100 עד 150 נהגי מירוצים מכל העולם, במכוניות ה"פורמולה" שלהם. בימים אלה הוכנה טיוטת הסכם בין עיריית אשקלון לבין חברת "ראיס־פסט" מניו־אורליאנס, עם תקנות והנחיות כתובות, בכל הנוגע למירוצי ה"גראנד־פרי", שייערכו החל מ־1988, במשך 10 השנים הבאות – באשקלון. עם אופציה לעוד 10 שנים.

נציגי החברה האמריקנית באו לאשקלון, יחד עם נציגם הישראלי. בדקו את המסלול המוצע, התלהבו ממנו ואישרו אותו. עתה נותר השלב הראשוני של השלמת משא־ומתן כלכלי, הכנת הסכם משפטי בין הצדדים והחתמתו בטקס חגיגי. נציגי החברה האמריקנית השאירו בארץ את הטיוטה, באנגלית, לאישור מועצת העירייה. ראש העירייה, אלי דיין, סומך את ידיו על הטיוטה. על־פי ההסכם, ב־4 בדצמבר 1988 יתקיים לראשונה בישראל (ובמזרח התיכון), ה"גראנד־פרי" הבינלאומי הראשון, 600 ק"מ סביב השעון, במשך 3 ימים רצופים.

תחרויות ה"גראנד־פרי" ייערכו במהלך שבוע גדוש ארועים. הכבישים האשקלונים המיועדים למירוץ הענק, ייסגרו בכל אותו שבוע לתנועת כלי רכב. לשם כך יהיה צורך במיבצע מיוחד, שאשקלון לא ידעה כמותו עד כה. למסלול המוצע, בלב העיר ובשפת ימה של אשקלון, אין כל קשר עם מסלול המירוצים הקיים, באיזור התעשיה הדרומי של העיר. ההוא מיועד לתחרויות ה"ראלי־קרוס", של מכוניות נוסעים רגילות, בעלות נפח מנוע של 1,600–1,000 סמ"ק. המסלול המיועד ל"גראנד־פרי" יכלול חלק משדרות בן־גוריון, מהמרכז הנפתי של אשקלון עד שפת הים, קטע מרחוב הטיילת, רחוב הים וקטע מרחוב הנשיא. בריבוע שיוצרים כבישים אלה, שיגודר היטב, יותקנו יציעים, סככות־צל ומושבים ל־50 אלף צופים.

רוברט טיילור, סגן יו"ר חברת "ראיס־פסט" מניו־אורליאנס, חזר כבר לארה"ב, שם מתכננת חברתו את ה"גראנד־פרי" שייערך בין 16–18 באוקטובר השנה. נציג החברה בישראל, האל גוטרמן, הוא מעתה איש הקשר עם עיריית אשקלון ועם גורמי תיירות בארץ, להגשמת מיבצע הענק. חיים אריס, מנהל מחלקת הארועים והתיירות בעיריית אשקלון, הוא איש הביצוע האשקלוני. קצת יותר משנה לרשותו להכנות. "בנוסף ליותר מ־100 נהגי מכוניות "פורמולה", יגיעו לאשקלון 1,500 עוברים, שיתאכסנו בבתי מלון, בבתי הארחה ובדירות פרטיות בעירנו", אומר אריס. "עלינו לגייס למיבצע את גורמי האירות, על־מנת לאפשר איחסון נאות לאורחים שבזכותם תעלה אשקלון על מפת המירוצים העולמית".

המסלול המיועד, באורך 2,600 מטר, ישופץ, והיכן שצריך יסללו מחדש. החברה האמריקנית שוכרת שטח של 12 דונם בעיר העתיקה באשקלון, שם יוקמו מסחנים, שיכילו את חלקי היציעים, גדרות המגן שיהיו בגובה שני מטרים, הציוד הדרוש לאיחסון מכוניות המירוץ וציוד אחר. לאורך המסלול המיועד ייבנו מגיני בטון, להפריד בין מסלול המירוצים עצמו, שעליו ינועו המכוניות המשתתפות במהירות מקסימלית של עד 340 קמ"ש – לבין רבבות הצופים. "אנו מקיימים כי יגיעו לא פחות ממאה־אלף צופים בכל אחד משלושת ימי התחרויות", אמרו נציגי החברה האמריקאית. "יימכרו כרטיסים במחיר 35–46 דולר, לכל שלושת הימים. וכבר הוחל במגעים עם בתי מלון ועם רשתות של מלונות בתל־אביב ובירושלים, כדי לקדם הבאת תיירי־מירוצים מכל העולם. במשרדי נסיעות בכל העולם יימכרו חבילות תיור מיוחדות לארוע זה, שיכללו טיסה הלוך ושוב, שהייה בבתי־מלון בישראל וביקור ממשך שבוע באתר המירוצים באשקלון.

עיר החוף הישראלית נמצאה מתאימה מאד למירוצי "פורמולה", גם משום שתחנת האוטובוסים המרכזית קרובה מאד למסלול המוצע, המסתיים ליד שפת הים, במגרשי החניה הגדולים של חופי הרחצה, שאינם בשימוש בדצמבר. ועוד, בקלות ניתן לסלול קטע כביש לחיבור בין שכונת שמשון הדרומית, לפארק הלאומי ולטיילת החוף של אשקלון. בכך תתאפשר גם תנועת הרכב של רבבות הצופים שיבואו לאתר המירוצים מכיוונים שונים. אריס מתעודד מכך שאשקלון כבר התנסתה בארבע השנים האחרונות במירוצי מכוניות, ה"ראלי־קרוס", בקליטת מהירה של רבבות אוהדי מירוצים.

המשטרה המקומית, נציגי העירייה, חברת שמירה ובטחון – כל אלה אמורים להפנות במשך שעה אל מרכז המירוצים עד 50 אלף צופים, ועם תום המירוץ, תוך פחות משעה – לפנות קהל צופים תוסס זה מאשקלון אל כבישי החוף.

מירוץ כזה הוא עסק כלכלי אדיר. השקעת החברה האמריקנית תנוע בין 2.6 ל־3.5 מיליון דולר. ברי לטיילור האמריקני ולנציגו הישראלי גוטרמן, כי ההוצאה הראשונית הכבדה לא תכוסה במירוצים הראשונים. משום כך מרכז החוזה על 10 שנים ואופציה לעוד 10 שנים. המירוצים ישודרו באמצעות לוויינים, בשידור ישיר לכל העולם, בנוסף לשידור הישראלי. לשבוע המירוצים מתכננים באתר המירוצים חגיגות רבות. משתתפים נוספות, כגון בחירת מלכות יופי, תוכניות בידור, ירידים, מיתקני מזון ומישחקים, הגרלות ויתכן אפילו ספורטוטו ייחודי, ניחושון על תוצאות המירוצים, עם פרסים גדולים. כיון שהמירוץ הראשון של "גראנד־פרי" בישראל יהיה במהלך שנת ה־40 למדינה, הובא כבר הנושא לדיון גם בוועדת החגיגות בראשות יעקב אגמון.

שר התיירות אברהם שריר, שיחלק בחג סוכות הקרוב את הפרסים למנצחי המירוצים של אשקלון לשנת 1986, כבר הודיע כי הוא ואנשי משרדו רואים באשקלון את עיר המירוצים של ישראל. משרד התיירות רואה בהתפתחות הענף מפעל תיירותי לאומי ולפיכך יתן לו שפם. במהלך ביקורם של נציגי "ראיס־פסט" באשקלון, הם פקדו גם את אתר המירוצים הנוכחי של מכוניות "ראלי־קרוס". מר טיילור התלהב גם ממסלול זה ואמר, כי יציע לחברתו לחכור את האתר הנוכחי למשך 20 שנה, להופכו למרכז מירוצים מגוון, למכוניות ולאופנועים וזאת – בפיתוח מראש.

עזרא יטב ■

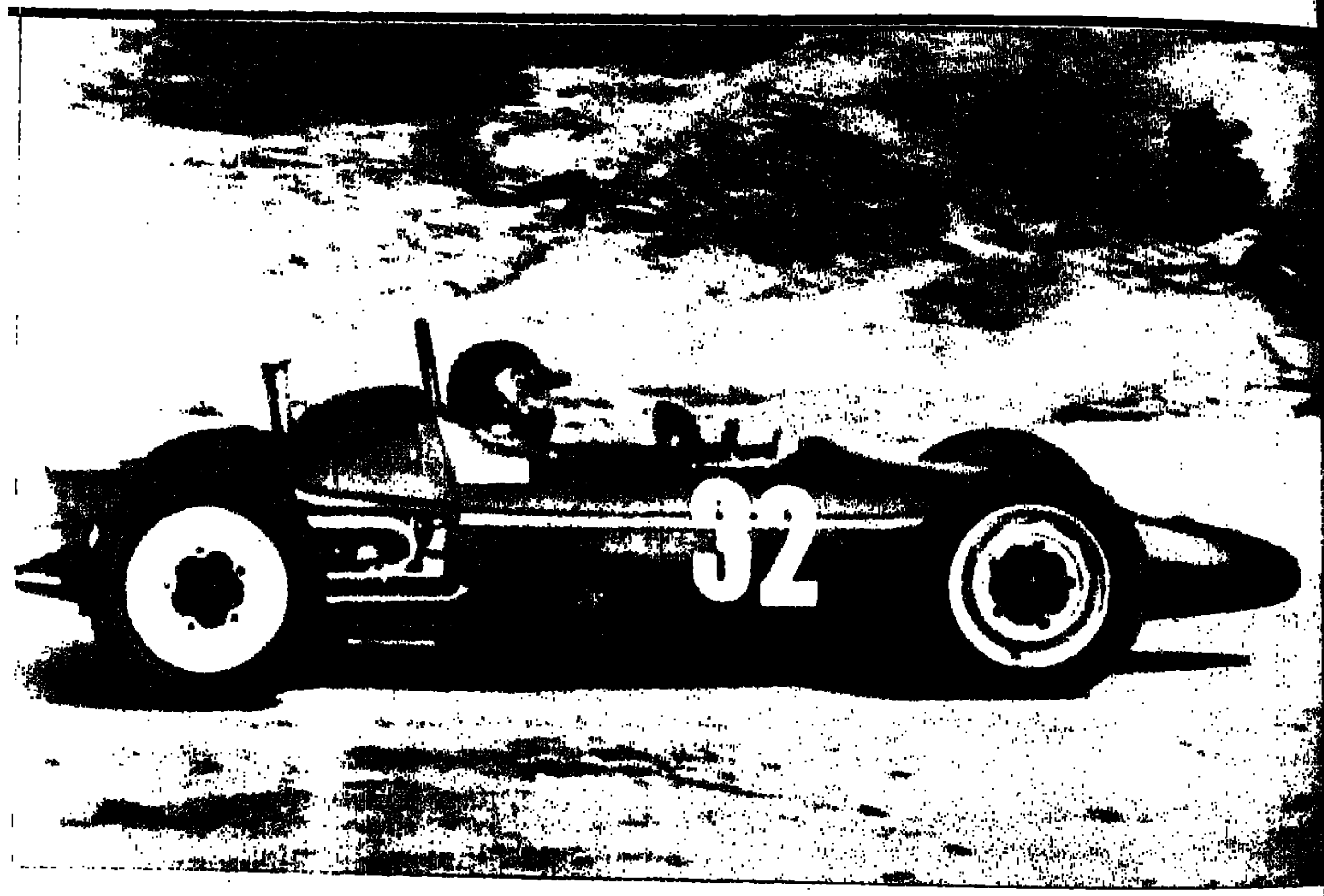

"המירוץ שלא רץ"

בשנת 1970 כבר נערך מירוץ מכוניות "פורמולה 1" בכבישי שכונת ברנע באשקלון. המירוץ אז התנהל לעיני כמה רבבות צופים, שניצבו בצידי הכבישים הללו, מאחורי גדר תיל פשוטה ובחלק מהמסלול אף ללא כל מחיצה בינם לבין המכוניות, שדהרו במהירויות של 100 קמ"ש ויותר. רק בנס לא נהרג אז איש, אך בשלב מסויים המירוץ הופסק, מחשש לאסון גדול. המוני צופים החלו לנוע ולחצות את המסלול. כך קרה, שמירוץ שחקרים את זמנו, היה ל"מירוץ שלא רץ" ובשנת 1970 נסתם הגולל על תוכנית להפוך את אשקלון לעיר המירוצים של המזרח התיכון. עכשיו נראה כי ההפסקה היתה בבל־זאת זמנית. לאשקלון ניתנת הזדמנות נוספת ואין בדעתם של פרנסי העיר להחמיצה שנית.

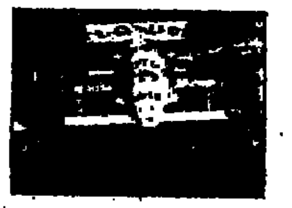

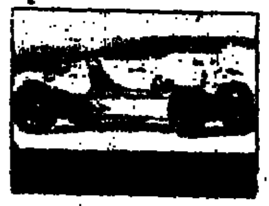

תשבץ לעניין

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 30 בספטמבר, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל:
"תשבץ גבר לעניין" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200.
הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו:
5 תקליטים מתנת "הד־ארצי" ו־2 ספרים מתנת "ספרית מעריב".

תשבץ מספר 45

אהרן כהן

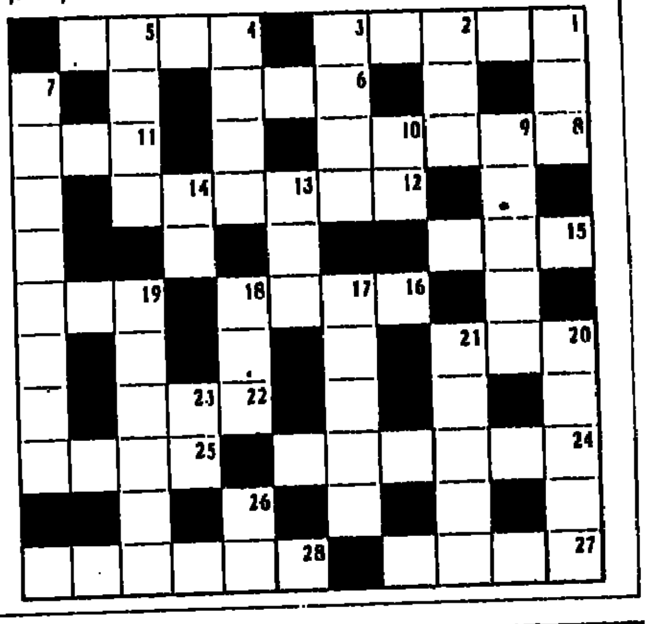

מאוזן:
1) מכבה; 4) צר, עבר (ארמית); 6) יסוד כימי; 8) מושב שיתופי בבקעת הירדן 8 ק"מ מצפון לגשר דאמיה; 11) דין; 12) סמרטוט, סחבה; 15) חתיכה, חלק; 16) קוסם; 19) —— שכחה ופאה; 20) טבור; 22) יען, בגלל; 24) טפול ברגלים (צרפתית); 25) בה חי האדם הקדמון; 27) פוין; 28) מטוס.

מאונך:
1) נטל; 2) שיח בעל פרחים ירקרקים ממשפחת האלתיים; 3) חגורה רחבה; 4) צוואר; 5) מחלת עור הנזכרת במקרא; 7) אחד ממיני ההדרים; 9) מכוון את התנועה בצמתים; 10) ממלא מקום (ר"ת); 13) שם נרדף לאריה; 14) מטבע יפני; 17) כלי המשמש במלאכת האריגה; 18) פתאום; 19) יום הזכרון למרד בר־כוכבא ברומאים; 20) אחד ממיני הדגנים; 21) מאמר קצר; 23) אויב; 26) אות, סימן.

פתרון תשבץ מס' 43

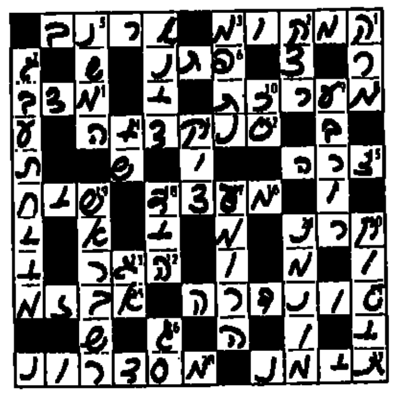

זכו בפרסים: רב"ט יהלומה מרמלשטיין, צה"ל; משה נאור, חיפה; מאיר גנת, רעננה; רחל אבנר, קבוץ שלוחות; רותי רוזן, גבעתיים; מיכל רז, חיבת ציון; אימי המן, כפר בלום.

חברת מיסטרל MISTRAL
מברכת את
פאב מסעדה, הקולנוע
עלו והצליחו!
יבואנים וסיטונאים לכלים וציוד לבתי מלון ומסעדות
מהחברה הצעירים — מוטי וארז
רח' אלישיב 20, תל־אביב, טל. 5103777

לקולונוע
אתכם ביד אחת להצלחה... ושגשוג
מאחלים:
שלומי וחנן
מועדון קסיבר
(פתוח בימי ג', ה', ו', ש')
רח' מגדלי 7 ת"א, טל. 230039

קרות סרטים ואוכל 24 שעות
מסעדת פאב הקולנוע
מודה לכל מ
המשך עבודה פוריה

למאיר
ואיחולים לבביים

לקולנוע
רוב נחת שגשוג ויצירה
מאחל: דן
ישראל מסלנט 376797

לקולנוע
רוב נחת שגשוג ויצירה
בכל ענפי אצל יהושע אמ
ת"א, טל. 680507

לקולנ
ברכות להמש
מאחלים: אלון ורונן
652775 טל.

פירות
ירקות
יוסף
47
תל־אביב
450354

לפאב הקולנוע
עלו והצליחו עם
מאוחל: גקי
יבוא ושיווק תבניות אלומיניום, מגשי קלקר ואריזות

לקולנוע
אתכם לאורך כל הדרך
קליין
ספארי
052־874404 טל'

קולנוע
מאחל: לדש
מוכן וגולובק

לאחים מרמוס
המשיכו באותו הקו והקצב, אתכם ביד אחת להצלחה... ושגשוג
ורד בע"מ
ZETA MIX
יבוא ושיווק

לאחים מרמוס
מיטב הברכות והאיחולים לחנוכת אולם התצוגה
כור
מפעלי קרמיקה בע"מ
"ברבור"

לאחים מרמוס!
איחולי הצלחה לרגל פתיחת החנות החדשה
עיטורית
מאחלים:
יהודה וצוות עיטורית
עיטורית בע"מ, מפעל לעיטור טפים קרמיים
רח' החרושת 11, אזור התעשיה רמת השרון
מיקוד: 47279 טלפונים: 485705 03־496607

המשך הצלחה במקום החדש

לאחים מרמוס
עלו והצליחו
פנחס כהן ושות' בע"מ 1982
PINCHAS COHEN & CO. 1982 Ltd.
GAIL

לאחים מרמוס!
מיטב הברכות והאיחולים והמשך הצלחה בחנות החדשה

לאחים מרמוס
בכל זמן
כל הזמן
רק הצלחה

לאחים מרמוס!
איחולי הצלחה במשכנכם החדש
ארונות מראות ואביזרי אמבטיה

גרין קארד

כדאי

גרין קארד ישראל בע"מ
Greencard Israel Ltd
כדאי
מס' 11018
שם ישראל ישראלי
ת.ז. 6987563
בתוקף עד: 31.12.87

כרטיס אישי לך והרווח כולו רק שלך!

מה מעניק הכרטיס באופן מיידי?

* הטבות והנחות באלפי בתי עסק בכל הארץ (מדריך קניות מהודר).
* הנחות בבתי הקולנוע. (כנגד רכישת כרטיסים בסניפי החברה).
* ספרית וידאו (אלפי קלטות רק לחברי גרין קארד תמורת 1 שקל בלבד לסרט בסניפי החברה) – ירושלים, חיפה, ת"א, נתניה, באר־שבע.
* **תלוואות צריכה עד —.5,000 ש"ח** לחברי גרין קארד בלבד בתנאים מועדפים. (ההלוואות תבוצענה כנגד הפניה בכל סניפי בנק המזרחי המאוחד בע"מ).
* מבצעים במחירים מיוחדים **רק לחברי גרין קארד** בקשת רחבה של מוצרים.
* הגרלות כרטיסי טיסה והפתעות נוספות במשך כל השנה לחברי גרין קארד בלבד.

הצטרף עוד היום לאלפי מחזיקי הכרטיס המשרתות כסף מדי יום! והרווח

כדאי
גרין קארד

ספח הצטרפות ------ נא לגזור את הספח ולשלוח לחברה בצירוף המחאה ------

לכב' חברת גרין קארד ישראל בע"מ
רח' יצחק שדה 34 ת"א 337129, 337125

נא להנפיק עבורי כרטיס גרין קארד אישי לשנה מצ"ב המחאה בסך .-54 ש"ח לשנה

שם פרטי ומשפחה ______ כתובת ______ מס' ת.ז. ______ טלפון ______ חתימה ______

מועדון צרכנים
לקוראי **מעריב**

לתושבי **נתניה והשרון** 20.340 פרסים
בחסות **צ'אנג סינג**

מועדון **מיש־פרס** כל אחד זוכה!
פרס על כל קניה
פרטים בבתי העסק המתפרסמים במדור זה

דפוס אופסט "פרין" "שופר הן..."
מכון לצילום וייצור לוחות אופסט
* מכון לגרפיקה * ברומייד * סדר צלום
* כל סוגי עבודת הדפוס
מכשור חדשני
רח' שטמפר 5 נתניה
טל: 818862, 053-614037

קולקציות של מיטב יצרני האופנה לנשים וילדים
משה
שמואל הנציב 12 נתניה 053-344261
משה קטנה
שמואל הנציב 14 נתניה 053-339213

שלמה ומנחם אשר
ספרים, עתונים, מכשירי כתיבה
ומודעות לכל העיתונים 052-23316
רח' ויצמן 106 כפר סבא
ספרי לימוד ומכשירי כתיבה
052-41136 רח' רוטשילד 49 כפר־סבא

לי־לך
בית האופנה שלך
מיטב אופנת הנשים מ"זחוק מעניין" ועד אלגנטי
אביזרי אופנה אקסקלוסיביים: תכשיטים, תיקים, חגורות
בברכת חג שמח
רוטשילד 48 כפר־סבא, 052-443466
בלה ושלמה גולדברג

מן הטבע מוצרי מזון טבעי
בלעדי בנתניה
גלידה צמחית
ללא קולסטרול
ללא מלח
ללא חומר משמר
ויטמינים טבעיים
צמחי מרפא
ספרות עשירה
יועץ לתזונה נכונה — מקבל במקום
שמואל הנציב 13 נתניה 053-334377

רכב המאה אביזרי רכב, חלקי חילוף, תווך רכב כללי
* רחיצת רכב אוטומטי CARWASH
* התקנות מכשירי רדיו טייפ
* אזעקות * כיסויים לרכב ואביזרים שונים
לירון נכנסת מרוצה יצאת!
פתוח רצוף בין השעות 07.00–19.00
רח' ברקת 10 נתניה, 053-338299, 343262

סלון לכלות מירי וגי
תספורות נשים וגברים
קוסמטיקה ופדיקור
רוטשילד 62 חדרה, 06-325109

אסטרל את אמריקן בע"מ
מרכז השעונים הגדול במדינה ברשותינו כל סוגי השעונים
על כל קניית שעון סיטיזן – שעון סווטש במתנה
שעוני קסיו החל מ־ 10 ש"ח
עד 12 תשלומים
עד 30% הנחה
תנאי אשראי ומחירים הנוחים בארץ
סיטיזן – שעון שיש לו אבא
רח' קראוזה 8 (פינת סמילנסקי) נתניה טל: 053-347168

דפוס חדיש 1986 בע"מ
בהנהלת **אריאל ועמי גינח**
* הדפסה ברמה אחרת
* פרוספקטים צבעוניים
* הדפסת P.V.C. בלעדי
* הדפסת פרוצס באיכות מעולה
הנשיא 73 חדרה, 06-322255

כל־בו שמשון
תמרוקים
תכשיטים
מתנות
אביזרי אופנה
שד' ויצמן 18 נתניה, 053-616524

קונדיטוריה קינג
נעים וממוזג בכל שעה להנאה ולארוחות
עוגות מיוחדות לאירועים ושמחות
עוגות קצפות מיוחדות
קינג KING
כשר למהדרין

פאב־מסעדה
רנצו בנצו
* מקהלים אירועים פרטיים
* ישיבה עשיר ומגוון ...
חוף מכמורת, טל. 053-666665

מוגש ע"י גרין־קארד, יצחק שדה 34, 337129/5, גבר לעניין, 21.8.87